MAY 14 1956
MAY 22 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi", inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, MAY 9, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

37./470. n-rs TREŠDIEN, 1956. GADA 9. MAIJĀ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu vienā slejā.

krīšana
aravīrs, kas
dal akli un kv
nam, kas pār
Latvijas z
dievs, Ta
dievs,
me

Mūžam nerims varoņu gars...

ŪDENSLĪDĒJA MISTĒRIJA PORTSMUTAS OSTĀ

PAD. SAVIENĪBAS VARAS VĪRU VIESOŠANĀS LAIKĀ ANGLIJĀ, KAMĒR ORDŽONIKIDZE ATRADĀS NOENKUROTS PORTSMUTAS OSTĀ, OSTAS ŪDEŅOS BEZ VĒSTS PAZUDIS KĀDS ANGĻU KAŖA FLOTES ŪDENSLĪDĒJS

Londonā. — Šī gada 20. aprīļa naktī, kad padomju kreiseris Ordžonikidze, ar ko Anglijā no Padomju Savienības ieradās Bulgāņins un Chruščevs, atradās noenkurots Portsmutas ostā, bez vēsts pazuda angļu kaŗa flotes ūdenslīdēju virsnieks Laionels Krabs. Oficiāli zināms tikai tik daudz, ka minētā naktī Krabs devies kādā „rutīnas misijā", no kuŗas vairs nav atgriezies.

Kraba pazušana angļu presē sacēla veselu minējumu vētru. Viņš esot ticis sūtīts, lai izspiegotu krievu kuģa noslēpumus... vienkārši noslīcis... krievi viņu nogalinājuši... krievi viņu sagūstījuši un aizveduši uz Padomju Savienību... Viņš ticis nogalināts, veicot kādu slepenu uzdevumu, un viņam, it kā nakts laikā sarīkotas militāras bēres Portsmutas jūrnieku kapsētā. Bet tie ir tikai žurnālistu minējumi. Iespējams, ka patiesība noskaidrosies, Kraba pazušanas jautājumu iztirzājot Anglijas parlamentā.

Angļu jūŗas virsnieka nozušanas mistērija vēl vairāk padziļinājās pagājušās nedēļas nogalē, kad kādam Londonas Evening Standart reportierim izdevās telefoniski sazināties ar Padomju Savienības sūtniecību. Kāds sūtniecības darbinieks, kas, savu vārdu neminēdams, uzdevies par padomju jūras atašeja palīgu, izteicies, ka „kādu" nakti (datumu krievs nav minējis) kreiseŗa tuvumā manīts ūdenslīdējs, kas izniris tikai uz acumirkli un pēc tam vairs nav redzēts. Krievu kuģa sardze par redzēto ziņojusi savam kapteinim, bet tā kā kuģis atradies angļu ostā, tad krievi par šo notikumu tālāk neesot interesējušies.

DEMONSTRĀCIJAS DIENVIDKOREJĀ

Dienvidkorejas demokratu partijas opozicijas kandidāts prezidenta amatam mirst īsi pirms vēlēšanu sākuma.

Seulā. — Nedēļas nogalē Dienvidkoreja piedzīvoja politiskus nemierus sakarā ar demokratu partijas prezidenta amata kandidāta Šinikija pēkšņo nāvi. Demokrati bija cerējuši, ka šī gada 15. maijā paredzētās prezidenta vēlēšanas atnesīs uzvaru viņu partijai, sakaujot 81 gadu veco prezidentu Rī, kas arī kandidēs prezidenta amatam vēl nākošiem 4 gadiem. Pēdējās prezidenta vēlēšanās Rī ieguva 77 proc. no visu nodoto balsu skaita.

Politiskie nemieri Seulā sākās nedēļas nogalē, kad saņēma ziņu, ka demokratu partijas kandidāts Šinikijs pēkšņi miris kādas vēlēšanu kampaņas runas laikā. Šinikijs mira kādā mazā provinces pilsētiņā, un viņa līķi Seulas stacijā sagaidīt bija ieradies apmēram 20.000 cilvēku liels pūlis. Pēc vilciena pienākšanas sagaidītāju masas devās protesta gājienā uz prezidenta Rī dzīves vietu, pa ceļam izcīnot vairākas kaujas ar Seulas policiju. Policijai tikai ar ieročiem izdevās apturēt sašutušos demokratu atbalstītājus. Dienvidkorejas galvaspilsētas policijas informācija sakarā ar demonstrācijām ir ārkārtīgi skopa. Vēl līdz šim nav oficiāli zināms, kādēļ demonstrācijas vispār notikušas un kādi bijuši demonstrantu nodomi. Seulas policija paziņojusi tikai tik daudz, ka demonstrācijas nav bijušas spontānas, bet gan jau iepriekš rūpīgi izplānotas. Demonstrāciju laikā ievainoti pieci policisti un trīs demonstranti. Apcietināts vairāk kā 100 personu.

PĀRMAIŅAS ZIEMEĻATLANTIJAS ORGANIZĀCIJĀ

IECELTA TRĪSVĪRU KOMISIJA

Ziemeļatlantijas organizācijas padomes sēde izrauga trīs ārlietu ministrus organizācijas tālākās darbības plānošanai.

Parīzē. — Pēdējā Ziemeļatlantijas organizācijas padomes sēdē nolēma, kā Kanadas ārlietu ministram Pirsonam, Italijas ārlietu ministram Martino un Norvēģijas ārlietu ministram Langem uzticēta tālākā organizācijas darbības plānošana kā politiskā, tā arī saimnieciskā laukā. Ziemeļatlantijas organizācijas padome atzina par nepieciešamu mainīt savu līdzšinējo politiku sakarā ar Padomju Savienības tirdzniecības un palīdzības ekspansiju, pēdējā gada laikā. Konferencē padome vienojās, ka turpmāk nepieciešama vēl ciešāka sadarbība visu Ziemeļatlantijas organizācijā ietilpstošo valstu starpā.

Ziemeļatlantijas organizācijas padomes sarunu laikā izvirzījās divas problēmas, kuŗu atrisināšana radīja zināmas domstarpības konferences dalībnieku starpā. Pirmkārt, radās grūtības, mēģinot noteikt, kādas īsti pārmaiņas pēdējā laikā notikušas Padomju Savienībā un, otrkārt, Rietumu valstis nespēja vienoties par paņēmieniem, kādi būtu nepieciešami Rietumu saimnieciskās politikas koordinēšanai, lai vislabāk varētu palīdzēt mazāk attīstītām valstīm.

15 Ziemeļatlantijas organizācijā ietilpstošo valstu ārlietu ministri savstarpējās sarunās vienojās, ka līdz ar valdības maiņu notikušas arī pārmaiņas Padomju Savienības politikā. Par jo sevišķi zīmīgu pagriezienu atzina 20. komūnistu partijas kongresu Maskavā, kad sākās Staļina laikmeta zākāšana. Tomēr, kādas īsti pārmaiņas Padomju Savienībā būtu notikušas un ciktāl šīs pārmaiņas ietekmēs Rietumus, ārlietu ministri nebija vienis prātis.

Pieskaroties saimnieciskai politikai, Sav. Valstu un Anglijas ārlietu ministri bija vienis prātis un, proti, ka Ziemeļatlantijas organizācijai nebūtu nepieciešami paplašināt savu darbības loku, uzņemoties arī saimnieciskās palīdzības pienākumus pret mazāk attīstītām valstīm.

Ārlietu ministri Dalless un Lloids domāja, ka pašreiz pastāvošās palīdzības aģentūras spēj savus pienākumus apmierinoši veikt arī nākotnē. Šādai nostājai pievienojās arī Francija, kas konferences sākumā baidījās, ka saimnieciskās palīdzības sniegšana mazāk attīstītām valstīm būtu saistīta tikai ar jauniem izdevumiem. Un kopš Otrā pasaules kaŗa Francija ir vairāk apradusi ar ņēmējas nekā ar devējas lomu.

Francijas ārlietu ministrs domāja, ka par jaunas saimnieciskās palīdzības aģentūras dibināšanu varētu runāt vienīgi Apvienoto Nāciju un nevis Ziemeļatlantijas organizācijas apjomā. Bet šāds priekšlikums palika bez pārējo ārlietu ministru atbalsta. Saimnieciskās palīdzības darba koncentrēšanu Apvienotās Nācijās neatzīst arī Savienoto Valstu prezidents Eizenhauers.

Dievs, Tava zeme deg!

Vēl tālo dienu atbalss šalc, kā dūmos pavīd skumjas sejas.
Virs melnām vraku kapsētām bez mēra jūŗas kaijas smejas
Ar skaņām griezīgām, kā gaidot, lai mēs šķautņu ceļos kristu,
Tad ilgi, gaisos griezdamās, virs miesām dzīrās spārnus sistu.
Kurp ceļi ved? Kurp neskaitāmiem līdz ar mani? Kur cīnās —
jautā?
Uz brīvību, ko reizēm gadu simti uznes kapu autā.

Visapkārt vaid: mums sāp un grūt,
Tik viegli bezcerīgam būt.
Tik tiem pie posta ūdeņiem, kas savažoti nāves strūgā,
Viens vienīgs cīrulis jau debess dara līksmas —
Viskaislāk brīvestībai dzied, visdārgāk atsveŗ to, kas jūgā,
Visapkārt vaid: mums sāp un grūt,
Mums viņu vietā vajag būt.

Andrejs Eglītis

KREMLIS NEPĀRTAUKTI GATAVOJAS KAŖAM

PADOMJU SAVIENĪBAS AVIĀCIJA TURPINA AUGT

ASV stratēģiskās aviācijas vadītājs ģen. Lemejs paskaidro Senātam, ka līdz 1960. gadam Padomju Savienībai var būt vairāk tāllidojuma bumbvedēju nekā Sav. Valstīm.

Vašingtonā. — Savā pēdējā preses konferencē Vašingtonā Sav. Valstu prezidents Eizenhauers iztirzāja stratēģiskās aviācijas vadītāja ģen. Lemeja liecību Senātā. Prezidents uzsvēra, ka Sav. Valstu aizsardzību nedrīkst vērtēt tikai no tiem spēkiem, kas atrodas ģen. Lemeja rīcībā. (Pēdējais Senāta locekļiem paskaidroja, ka, Savienotajām Valstīm un Padomju Savienībai turpinot bruņošanos ar pašreizējo jaudu, var rēķināties, ka līdz 1960. gadam krievu tāllidojumu bumbvedēju skaits pārsniegs amerikāņu rīcībā esošo. Ģen. Lemejs gan bija pilnīgi pārliecināts, ka pašreiz Sav. Valstu aviācija ir spēcīgāka par padomju gaisa spēkiem. Bet tas ir tikai pašreiz...).

Prezidents Eizenhauers sacīja, ka amerikāņu tautai rastos daudz labāks pārskats par savas valsts aizsardzību, ja līdz ar gaisa spēku stratēģisko aviāciju, apskatītu arī visus Sav. Valstu bruņotos spēkus.

No ģen. Lemeja liecības var spriest tikai par to, ko spēj viņa lidmašīnas un ko spēs Padomju Savienības aviācija 1960. gadā. Savienoto Valstu kaŗa flotes spējas amerikāņu tautai nav zināmas. „Mums ir spēcīgākā kaŗa flote pasaulē," sacīja prezidents. „Nevienai citai valstij nav tādas kaŗa flotes, kas spētu sacensties ar mūsējo. Un pats galvenais — mūsu spēks uz jūŗas nozīmē arī spēku gaisā. Jūŗas spēkos slēpjas kustīga aviācija, vienreizēji spēcīga, kustīga aviācija," uzsvēra Eizenhauers.

Savā liecībā Senātam ģen. Lemejs runā tikai par tāllidojumu, tātad par smagajiem bumbvedējiem. Bet šie bumbvedēji vien nebūt nereprezentē visu Savienoto Valstu aviāciju. Nedrīkst aizmirst ārzemju bazēs, kas [illegible] ierīkotas tieši ar tādu nolūku, lai nebūtu nepieciešami smagie, bet varētu iztikt ar vidējiem bumbvedējiem, kas ir ātrāki un atmaksas uzbrukuma nepieciešamības gadījumā no savām bazēm spētu sasniegt ienaidnieku ātrāk nekā smagie bumbvedēji, kas galvenokārt koncentrēti Sav. Valstu robežās.

1. MAIJS MAŞKAVĀ

Sakarā ar 1. maija svinībām Maskava bija greznota karogiem, transperantiem un „vadoņu" portretiem, starp kuŗiem Staļina attēlus neredzēja.

Šogad kaŗaspēka parāde Sarkanajā laukumā ilga tikai 40 minūtes un tajā piedalījās ap 100.000 vīru. Jauni ieroči kā citiem gadiem, kad šī parāde ilga vairāk kā 2 stundas, šoreiz demonstrēti netika. Pāri „vadoņu" tribīnei pārlidoja tikai viena eskadriļa jaunākā tipa iznīcinātāju. Parādi pieņēma aizsardzības ministrs Žukovs. Savā runā, kas ilga 9 minūtes, viņš starp citu teica, ka padomju tautas vēloties mieru un draudzību ar citām tautām. Tāpēc padomju valdība esot gatava saprasties ar citām valdībām.

„Tautas demonstrācija", kuŗā maskaviešus dzina piespiedu kārtā tāpat kā agrāk, ilgusi apm. 5 stundas.

JAUNKANADIEŠI DEVUŠI KANADAI DAUDZ LABA

Izvilkums no Donald D. Carrick, Parlamenta locekļa runas jaunkanadiešu žurnālistiem

(NCP) „Kopš manas ievēlēšanas parlamentā esmu sastapis daudz jaunu draugu, kas man ir palīdzējuši labāk iepazīties ar problēmām, kādas tagad ir akūtas visā pasaulē.

Tagad mēs dzīvojam trauksmainā pasaulē. Galvenie konflikti ir starp komūnismu, ko pārstāv Padomju Savienība un brīvo pasauli, kuŗu reprezentē galvenokārt Savienotās Valstis un Britu imperija. Iznīcinošie ieroči kā atombumba pasauli ir noveduši tādā stāvoklī, ka ar šiem ieročiem var tikt iznīcinātas kā viena, tā otra puse. Tomēr komūnisti mēģina nostiprināties visā pasaulē. Tā tas bija 1953. gadā Korejā, 1954. Iindokīnā, 1955. — Formozā. Šogad tas redzams Tuvajos Austrumos. Krievija nu ir radījusi krizi, gādājot ieročus Ēģiptei ap 80 milj. dol. vērtībā, lai tā varētu uzbrukt Izraēlai, kas var izraisīt kaŗu visā pasaulē.

Es vēlētos teikt dažus vārdus par jums — jaunkanadiešiem. 1945. gadā Kanadai pievienojās Ņūfaundlenda, nāca klāt daudzi jaunieceļotāji, lielākais vairums no tiem Ontario provincē, un ap 200.000 pa šiem gadiem ir novietojušies Toronto.

Ieceļotāji ir nesuši daudz laba Kanadai. Lielākais vairums nākuši no Anglijas, kā arī no Rietumeiropas. Ieceļotāji ir paņēmuši līdzi savas skaistās tradicijas, labu amatu prasmi un pieredzi darbā. Man ir bijusi izdevība runāt ar daudziem no viņiem, un esmu iepazinies ar dzīves veidu viņu zemēs, kā arī ar apstākļiem, kāpēc viņi ir izvēlējušies Kanadu par savu dzīves vietu.

Atbruņošanās un Vācijas apvienošana ir viena problēma

Atbruņošanās sarunas pārtrauktas uz nenoteiktu laiku

Trešā piecu valstu Atbruņošanās apakškomisijas sesija Londonā pārtraukta, nespējot panākt vienošanos nevienā darba kārtības punktā.

Londonā. — Uz nenoteiktu laiku pārtraucot nesekmīgās atbruņošanās sarunas Londonā, Anglijas, Francijas, Kanadas un Savienoto Valstu pārstāvji izdeva kopīgu komūnikē, paskaidrojot, ka, lai gan sarunas nav sekmējušās, vienošanās atbruņošanās jautājumā vēl joprojām ir iespējama un nepieciešama. Padomju Savienība no komentāriem atturējās. Spriežot pēc rietumnieku komūnikē, var domāt, ka piecu valstu Atbruņošanās apakškomisija gatavotos sarunas atsākt šī gada beigās, pēc tam, kad par atbruņoššanos būs runājusi AN Drošības komisija un Apakškomisijā ietilpstošo valstu valdībām būs bijis vairāk laika analizēt līdzšinējās sarunās iesniegtos priekšlikumus. Savu stāvokli deklarējot, Rietumi uzsvēra, ka atbruņošanās jautājumā viņi turēsies pie divām pamatprasībām:

Bruņošanās un armiju samazināšanai jānotiek noteiktās, jau iepriekš koordinētās pakāpēs, un nepieciešama stingra atbruņošanās pārraudzība.

Atbruņošanās, Vācijas apvienošanas un Eiropas drošības problēmas ir cieši saistītas viena ar otru. Vismaz tagad pie šāda atzinuma nākuši Ziemeļatlantijas organizācijas valstu ārlietu ministri Parīzē. Pirms neilga laika Francijas ministru prezidents kādā intervijā izteicies, ka Francijas interesēs būtu vispirms panākt vispārēju atbruņošanos un tikai tad sākt runāt par Vācijas apvienošanu. Šāda Francijas nostāja gan bija ļoti pa prātam Padomju Savienībai, bet Anglijas un Savienoto Valstu acīs Francijas akcijas līdz ar to strauji kritās.

Pašreizējā Ziemeļatlantijas organizācijas sanāksmē Parīzē Rietumu sabiedrotie ar patīkamu pārsteigumu uzklausīja Francijas valdības paskaidrojumu, ka pēdējā ir mainījusi savu līdzšinējo nostāju un tagad atbruņošanos un Vācijas apvienošanu atzīst par vienu nedalāmu problēmu. Atbruņošanās nav vairs franču politikas pirmajā vietā. Eiropas drošība, kas ir tieši saistīta ar atbruņošanos un Vācijas apvienošanu, balstās uz šo divu problēmu kopīgu atrisinājumu pēc iespējas ātrākā laikā. Francijas nostājas maiņa bija manāma arī Atbruņošanās apakškomisijā pārstāvēto Rietumu valstu izdotajā komūnikē, kuŗā uzsvērts, ka atbruņošanās jautājums ir tieši saistīts ar galveno politisko problēmu atrisināšanu resp. Vācijas apvienošanu.

Klusajā okeanā sākušies Sav. Valstu atombumbu mēģinājumi

Vašingtonā. — Nedēļas nogalē Sav. Valstu Atomenerģijas komisijas vadībā Klusajā okeanā uzsāka 1956. gada pavasaŗa atomieroču izmēģinājumus. Pirmā eksplozija bija samērā „niecīga" — lietpratēji to lēš kilotonos, t. i. sprādzienu salīdzina ar dinamita eksplozīvo spēku tūkstošos tonnās. (Ūdeņražbumbu sprādzienus, kas ir spēcīgāki par atombumbu sprādzieniem, parasti lēš megatonos — salīdzinot ar miljoniem tonnu dinamita).

Pašreizējā atomieroču izmēģinājumu serija ilgs vairākas nedēļas. Šai laikā paredzēts izmēģināt arī ūdeņražbumbas, izmetot tās no lidmašīnām.

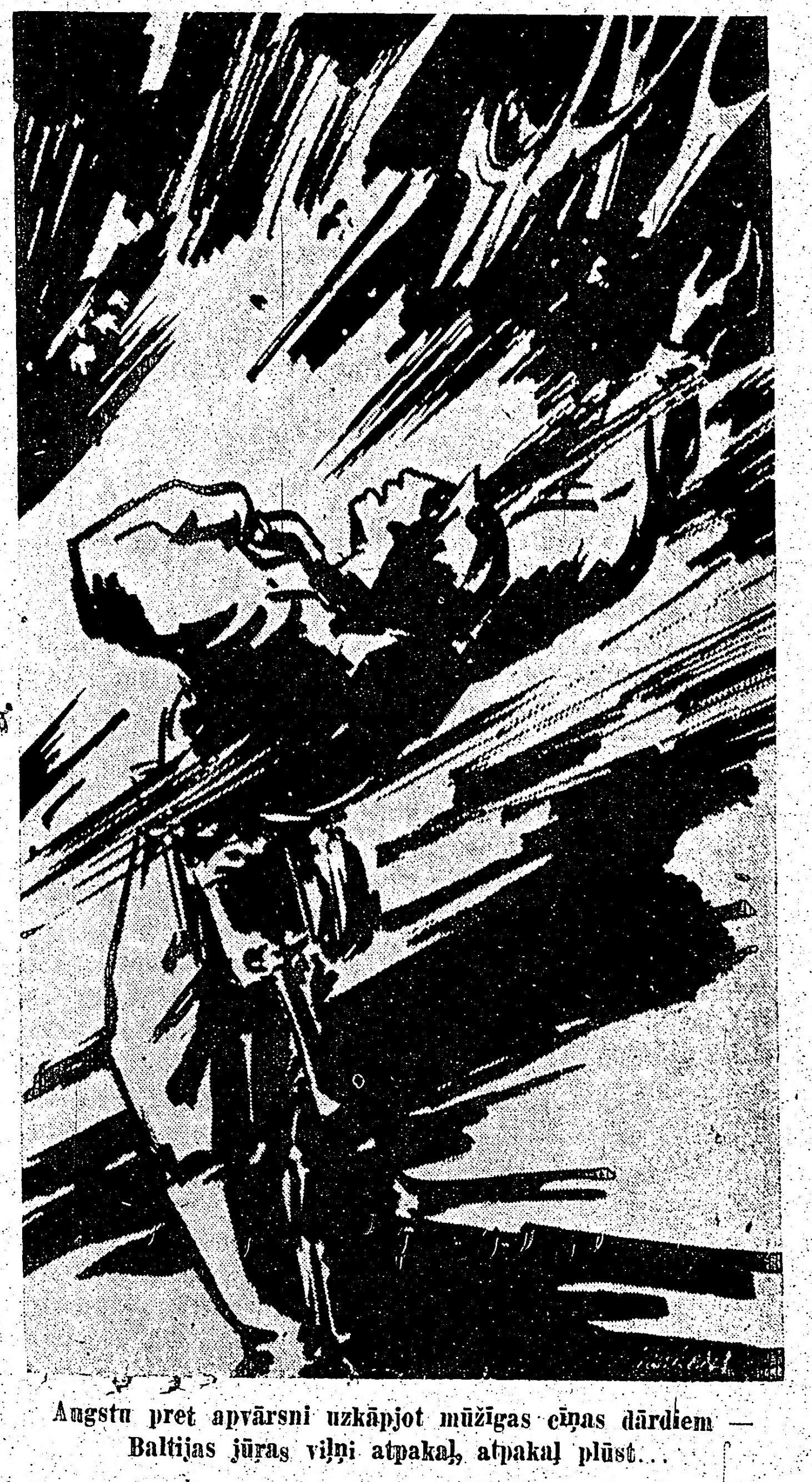

Augstu pret apvārsni uzkāpjot mūžīgas cīņas dārdiem — Baltijas jūŗas viļņi atpakaļ, atpakaļ plūst...

VERGI PRASA BRĪVĪBU

Asiņaini nemieri ieslodzījumu vietās Sibirijā

Par jauniem nemieriem vergu nometnēs Sibirijā preses pārstāvjiem Vīnē stāstījis kāds repatriētais austrietis, kas maija sākumā tur ieradies no Tomskas apgabala. Īsumā viņa stāsts ir šāds:

Tikko koncentrācijas nometnēs kļuvis zināms, ka Padomju Savienībā sākusies akcija pret Staļinu, daudzi Staļina laikā izsūtītie politiskie katordznieki pieprasījuši atbrīvošanu. Dažās nometnēs ieslodzīto demonstrācijas beigušās ar asins izliešanu, jo nemieru apspiešanai uz demonstrantiem šāvis MVD kaŗaspēks. Sevišķi nopietni nemieri bijuši Vereščāginas, Verchņeumbatskas un Mirnoje ieslodzījumu vietās, kas ierīkotas Jeņisejas upes krastā, apm. 600 klm no Tomskas.

Nemieri Mirnojē izcēlušies 3. aprīlī. Kāda grupa katordznieku ieradusies pie nometnes komandanta kapt. Goreļikova un lūgusi viņus atbrīvot. Komandantam ar apcietinātiem izcēlies strīdus, kuŗā Goreļikovs vienu no grupas nošāvis. Tas saniknojis pārējos: izcēlies kautiņš, kuŗā apcietinātie komandantu atbruņojuši un nošāvuši, pārņemot nometnē varu savās rokās.

Bet jau nākošajā dienā Mirnojē ieradies MVD kaŗaspēks, kas uzsācis kaujas ar nemierniekiem, kuŗu rindās krituši ap 200 ieslodzīto.

Pēc austrieša izteicieniem, par Staļina „gāšanu" politiskie katordznieki uzzinājuši no grūziņiem, kuŗi pēc 20. kompartijas kongresa š. g. marta mēnesī piedalījušies demonstrācijās Tiflisā, par ko administrātīvā kārtā izsūtīti uz Sibiriju. Cīņā ar čekistiem 60 katordzniekiem izdevies aizbēgt, bet daļa no tiem sagūstīta.

Sakarā ar nemieriem augstāk minētajās nometnēs, kas atrodas Tomskas apgabalā, tajā izsludināts aplenkuma stāvoklis. Nemieri bijuši tik nopietni, ka no Maskavas Tomskā nekavējoties ieradušies atbildīgi Čekas darbinieki.

Pēc tam, kad Mirnojē likvidēta sacelšanās, vairāki simti katordznieku nosūtīti uz citām nometnēm, galvenokārt uz ieslodzījuma vietām, kas ierīkotas Ledus okeana piekrastē.

Politikas maiņa Baltijas valstīs?

Vācu laikraksts „Norddeutsches Nachrichten" ievietojis sava korespondenta rakstu no Helsinkiem, kuŗā teikts, ka pēc ziņām, kas saņemtas no Baltijas valstīm, daudzi krievi, kas tur ieņēmuši augstus amatus, aizsaukti atpakaļ uz Padomju Savienību un viņu vietā iecelti latvieši, lietuvieši un igauņi. Laikraksts atzīmē, ka neatlaidīgi cirkulē baumas, ka Maskava nolēmusi Baltijas valstis pielīdzināt satelitiem, bet ja arī tas notiktu, tad nav gaidāms ka pastāvošais režīms varētu mainīties.

No citiem avotiem saņemtas ziņas, ka liela daļa krievu kaŗavīru, kuŗi savu dienesta laiku pavadījuši Baltijas valstīs, pēc demobilizācijas paliekot uz dzīvi turpat.

ŪDEŅRAŽBUMBA PALIELINA KAŖA BRIESMAS

STASENS DOMĀ, KA ATBRUŅOŠANĀS JAUTĀJUMA ATRISINĀŠANA JĀPANĀK VIENA GADA LAIKĀ

Londonā. — Nesekmīgai Apvienoto Nāciju atbruņošanās komisijas sesijai beidzoties, Sav. Valstu pārstāvis un prezidenta Eizenhauera personiskais padomnieks atbruņošanās jautājumos Harolds Stasens izteicās, ka atbruņošanās problēma jāatrisina tuvākā gada laikā. Savā preses konferencē Londonā Stasens paskaidroja, ka pašreiz ūdežražbumbas ražošanas noslēpums atrodas vienīgi Sav. Valstu, Anglijas un Padomju Savienības rokās. Tai pašā laikā Stasens atzina par nepieciešamu uzsvērt, ka nākamā gadā laikā ūdeņražbumbu ražošanas noslēpums nonāks arī vēl citu valstu rokās. Tādēļ, lai ūdeņražbumba nepaliktu par nopietnu draudu jauna kaŗa sākšanai, nepieciešams panākt atrisinājumu atbruņošanās jautājumā pirms ūdeņražbumbu ražošana kļūst pieejama arī citām valstīm.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VIDUSJŪRAS PROBLĒMA

P. DREIMANIS

Vidusjūra ar savām salām un piekrasti ir Priekšāzijas un Eiropas kultūras šūpulis. Te ēģiptieši, babilonieši, persieši un daļēji arī foinikieši zināmā secībā ne tikai valdīja un vadīja tautu dzīvi, bet arī sekmēja šo tautu ražojumu apmaiņu un līdz ar to gara gaismas izplatīšanos. Viņu darbu turpināja sengrieķi un italiķi — pirmie sevišķi garīgās kultūras laukā, otrie galvenokārt saimniecībā un politikā, radot varenu lielvalsti Vidusjūras reģionā.

Tai sabrūkot, veidojās atsevišķi kultūras centri, bet tos atkal drīzi savstarpēji saistīja arabi, piesavinoties vērtīgāko no agrāko tautu kultūras un izveidojot īpatu ticību, mākslu un zinātni, kā arī ierosinot jaunus paņēmienus saimniecībā un valstiskā dzīvē. Viņu lielvalstī iebruka turki, kas paklāva savai varai austrumus, bet nebija spējīgi piesavināties un turpināt arabu ievadīto kultūrālo attīstību. Kultūras laukā līdzīgu stāvokli piedzīvoja arī Vidusjūras rietumu reģions, kur nostiprinājās ģermāņi.

Kristietības gaismā rietumos sāka atdzīvoties Italija, Spānija un Francijas dienvidi — veidojās jaunas valstis, uzplauka māksla, radās drošsirdīgi zinātnieki. Bet austrumu tautas bija turku jūgā. Viņām bija grūti sekot rietumu attīstībai.

Kad turku vara sāka grīļoties, tad Anglija, Francija un Krievija sacentās Turcijas valdības ietekmēšanā un sev dažu labumu izkaulēšanā. Ar minēto tautu atbalstu sāka atbrīvoties Balkanu pussalas tautas. Anglija un Francija ieguva noteikšanu Suecas kanāļa joslā. Anglija nostiprinājās Gibraltārā, Maltā un dažos citos punktos ceļā uz Indiju, kā arī ieņēma vairākas vietas Afrikā. Ar viņu sacentās Francija, īpaši Afrikas ziemeļos.

Tad Vidusjūras reģionā valdīja vairākas tautas, kas centās savu iespaidu pastiprināt un iegūt jaunas territorijas uz „slimā cilvēka" Turcijas rēķina. Arī Vācijas Vilhelms 2. izstiepa savas rokas pēc koncesijām Turcijā, lai apdraudētu Anglijas stāvokli Indijā. Šie Vilhelma 2. centieni bija nopietnākais iemesls Anglijas un Vācijas sadursmei Pirmajā pasaules karā.

Tā beigās notika radikālas pārmaiņas Vidusjūras reģionā. Sabiedrotās valstis ar Angliju un Franciju priekšgalā atņēma Turcijai lielas zemes platības, kurās izveidoja jaunas valstis un daļu no šīm zemēm sadalīja savā starpā. Jaunās valstis atradās Sabiedroto ietekmes sfairā.

Otrā pasaules kaŗa rezultātā notika jaunas pārmaiņas Vidusjūras reģionā: Suecas kanāļa joslā Anglijai vairs nav noteikšana, Kipras salas grieķi raisās vaļā no Anglijas, lai pievienotos Grieķijai, Spānija vēlas izspiest anglus no Gibraltāra, Francija spiesta atzīt gandrīz pilnīgu Tunisijas un Marokas neatkarību (Spānija atsakās no savas Marokas daļas), Alžīrija cīnās par to pašu.

Vispār Vidusjūras reģionā tautas ir atmodušās. Viņas atbrīvojas no Anglijas un Francijas virskundzības. Šī reģiona austrumos nodibinātās arabu valstis arī raisās vaļā no saviem aizbildņiem. Viņas cenšas izveidot savu savienību, kas būtu neatkarīga no rietumu lielvalstīm. Šo tendenci atbalsta Padomju Savienība ar nolūku vēlāk vājās arabu valstis pakļaut savai varai. Sarežģītā situācijā Izraēla sapņo pārveidoties par lielvalsti uz arabu valstu rēķina. Tās centienus atbalsta Izraēlas tautas brāļi ASV un citās zemēs.

Tādos apstākļos rietumu demokratijām grūti izšķirties, ko darīt. Atbalstīt Izraēlu nozīmē sanaidoties ar arabu valstīm, kas tādā gadījumā nonāks Padomju Savienības ietekmē. Pamest Izarēlu savam liktenim rietumu demokratijas arī nevar, jo to politikā liela nozīme žīdu kapitāliem.

Kipras un Alžīrijas problēmu arī grūti atrisināt. Lielvalstīm tā ir vairāk nekā prestiža jautājums Anglijai, atsakoties no Kipras, jāzaudē pēdējais nopietnākais atbalsta punkts Vidusjūrā; Francija, pazaudējusi zemes Ziemeļafrikā, cieš territoriāli un saimnieciski, ko vēl pastiprina komūnistu ekspansija un nacionālistu centieni viņas kolonijās Djenvidāzijā.

Šķiet, ka koloniju politikas laikmets izbeidzas un mazo tautu ietekmēšanai ar varas līdzekļiem arī pienācis gals. Gribot negribot, lielajām nācijām būs jāatsakās no citu mazo tautu pakalpojumiem un jāapmierinās ar to, ko viņas pašas spēj savā territorijā kā saimniecības laukā, tā arī citās kultūras nozarēs. Tad Vidusjūras problēma un citi starptautiskie sarežģījumi būs vieglāk atrisināmi.

DAUGAVAS VANAGI

DV MONTREĀLAS NOD. PILNSAPULCE

DV nodaļas biedru sapulcē ziņojums par valdes darbību sniedza pr-dis H. Vecziediņš, valdes locekļi J. Gributs, A. Skrinda, J. Čugurs, kā arī Vanadžu kopas pr-ce T. Gaile.

Darbības laikā notikuši 3 sarīkojumi un DV Kanadas teātŗa viesizrāde. Plkv. O. Kalpaka un Leģiona atceres sarīkojumā ar referātu piedalījies DV centrālās valdes loc. K. Purmals. Nodaļa pārstāvēta organizāciju pārstāvju sanāksmēs, kā arī pārējos sabiedriskajos pasākumos. Atcerēta latviešu skola Draudzīgā aicinājuma dienā. Vanadzes noorganizējušas bazāru, kas devis jūtamu ārtavu grūtdieņu aprūpei. Nodaļa regulāri aprūpē 4 trūkumcietēju ģimenes Vācijā un Austrijā. Biedru skaits nodaļā ir 152, to skaitā 46 Vanadzes. DV un Latviešu b-bas grāmatnīcas apgrozījums (5 mēn. darb. laikā) bijis $1.768, dodot tīru peļņu $192. Valdes pr-dis norādīja, ka vērojama jūtama pasīvitāte sarīkojumu apmeklēšanā; atsevišķos gadījumos tas sagādājis zaudējumus. Šī iemesla dēļ DV un Latv. b-bas valde vienojušies sarīkojumu rīkošanā ieturēt lielāku mērenību.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza O. Klavenieks, atzīstot, ka grāmatnīca K. Lāčgalvja vadībā darbojusies sekmīgi.

Debatēs izskanēja doma, ka sarīkojumu rīkošanu vajadzētu turpināt līdzšinējā garā. Apsprieda arī dažus saņemtos lūgumus no grūtdieņiem Vācijā, atstājot to izšķiršanu valdei. Uzdeva valdei ieņemt stāvokli pret tiem DV biedriem, kas izvairās kārtot biedru naudas maksājumus.

Pēc debatēm sapulce izteica pateicību valdei un dāmu kopai par veikto darbu, tāpat arī inform. daļas vad. J. Saliņam par pūlēm protesta demonstrācijas noorganizēšanā pret Kremļa vīru viesošanos Anglijā. 8 mēnešu darbības laikam nodaļas budžetu pieņēma $850 apmērā.

Konsuls V. Tomsons informēja par LNAK darbību un statūtu grozījumiem, izsakot vēlēšanos, lai DV aktīvi piedalītos LNAK vēlēšanās.

Izskanēja vienprātīga doma par LNAK darbības atbalstīšanu, vadoties ar DV delegātu sapulces lēmumu un DV Kanadas valdes norādījumiem.

Sapulce ieteica valdei, sadarbojoties ar Latv. b-bu, noorganizēt Jāņu sarīkojumu un rudens sezonas atklāšanas balli ar Rudens karalienes vēlēšanām.

Par DV delegātu sanāksmes norisi un lēmumiem sapulci informēja nod. delegāti J. Saliņš un O. Klavenieks. DV laikraksta LA jautājumā sapulce bija vienis prātis, ka tā darbība atbalstāma ikvienam DV biedram. Laikraksta nacionālā nostāja un vispusīgais saturs pelna atzinību. Trimdā mirušo kaŗavīru piemiņas saglabāšanai J. Saliņa ierosinājumā vienprātīgi pieņēma šādu lēmumu:

1) Lai visu zemju DV organizācijas savāktu ziņas par mirušajiem bij. kaŗavīriem; 2) uz šo ziņu pamata izgatavotu piemiņas plāksnes vai piemiņas albumus, kurus, kad Latvija būs brīva, pārvestu dzimtenē un novietotu Brāļu kapos; 3) šinī darbā iesaistīt arī visas pārējās latviešu trimdas organizācijas.

Bez tam M. Ikvilda ierosinājumā pilnsapulce pieņēma vēl sek. lēmumu:

Radīt pie DV Kanadas valdes organu, kas ievāktu ziņas par izsūtītajiem un spaidu darba nometnēs ieslodzītajiem latviešu bij. kaŗavīriem. Savāktā informācija būtu iesniedzama Apv. Nāc. ģenerālsekretāriātam spert soļus šo ieslodzīto atbrīvošanai.

Šī lēmuma iedzīvināšanai izraudzīja 3 vīru komisiju. Lēmumus iesniegs DV Kanadas valdei.

Sapulces dalībnieki nodeva arī ziedojumu Arvīda Jurgena piemiņas fondam.

Pilnsapulci vadīja O. Klavenieks, protokolēja S. Zariņa un M. Pipaste. Tā ilga 3 stundas un noritēja labā saskaņā.

O.

PIRMĀS IEMAKSAS FONDĀ LATVIJAS BRĪVĪBAI

15. JŪNIJU MASAČUZETĀ IZSLUDINĀS PAR BALTIJAS BRĪVĪBAS DIENU

Bostonā (V. L.) — Jaundibinātā Amerikāņu fonda Latvijas brīvībai priekšsēdis Edvarts Kūlijs aicinājis visu ASV 48 valstu gubernātorus kļūt par šī fonda goda locekļiem. Bez tam pēc iespējas katrā valstī nodibināsies fonda līdzekļu vākšanas komisijas kādas pazīstamas amerikāņu sabiedriskas darbinieces vadībā.

Vestulē gubernātoriem E. Kūlijs uzsvēris, ka ar gubernātoru atbalstu Amerikāņu fonds Latvijas brīvībai var kļūt par to akmeni, kas izraisa amerikāņu sabiedriskās domas lavīnu Latvijas un citu komūnistu apspiesto tautu atbrīvošanai.

14. jūnijā fonds rīko Bostonas konservātorijā latviešu mūzikas koncertu, ko ievadīs ar aktu Latvijas atbrīvošanai. Šis akts ar koncertu domāti amerikāņiem, bet aicināti arī visi latvieši. Runu teikt aicināts Masačuzetas gubernātors Kristjānis Herters, kurš ļoti interesējas par jauno fondu, kas nodibinājies Masačuzetas valstī. Herters 15. jūniju (14. jūnijs Masačuzetā ir Karoga diena) šogad izsludinās par Baltijas valstu brīvības dienu Masačuzetā. Fonda vadība vēlas panākt, lai Baltijas valstu brīvības dienas izsludināšana nepaliktu tikai par gubernātora formālu aktu, kā tas bijis līdz šim, bet lai gubernātora proklamācijai atsauktos arī sabiedriskā doma. 14. jūnija dienas sarīkojuma rīcības komiteju vada aktrise Māra Meklachlane un komponiste Grēse Guleziāne; pēdējā ir arī Masačuzetas valsts mūzikas klubu federācijas priekšniece. Jau vairāki amerikāņi iemaksājuši 14. jūnija dienas sarīkojumam t. s. patronāta ziedojumu.

Kā pirmais fonda līdzekļu vākšanas akcijai „Pa simts dolariem no 1000 atbalstītājiem" iepriecinošā kārtā atsaucies latvietis. Tas ir L. Dīriķis Kanadas Londonā, kas savu $100 lielo iemaksu pavada ar vārdiem: „Lūdzu saņemiet brīvajai Latvijai simts dolaru." Viņam sekojušas amerikāņu iemaksas.

Latvijas sūtnis Lielbritanijā K. Zariņš fonda priekšsēdim inž. Kūlijam piesūtītā vēstulē novēl jaunajam pasākumam panākumus Latvijas un citu apspiesto tautu atbrīvošanai. Sūtnis Vašingtonā Dr. A. Spekke pateicies E. Kūlijam par viņa nesavtīgām pūlēm palīdzēt Latvijas atbrīvošanas centieniem un augstu novērtējis vairāku izcilu amerikāņu, ieskaitot Kongresā locekļus, piedalīšanos cēlajā pasākumā, kas dod drošību, ka fondam sekmēsies mobilizēt amerikāņu sabiedrisko domu par labu brīvai Latvijai.

Fonds aicina mūsu tautiešus kļūt par tā atbalstītājiem. Tautiešu līdzdalībai fonda mērķu īstenošanā par brīvu Latviju ir svarīga politiska nozīme. Kā zināms, fonds izdarīs ne tikai politiskas akcijas, bet vēlas celt arī latviešu tautas ticību brīvībai un izturības spēku latviešu kultūras veicināšanai.

Fonda adrese: The American Foundation For Free Latvia, 419 Boylston Street, Boston 16, Mass.

Ziņas par piederīgiem

Latviešu centrālai komitejai Vācijā — (21a) Augustdorf b. Detmold ir ziņas zemāk minētām personām no viņu piederīgajiem:

Inž. Jurim Leimanim, Helmūtam Kamerandam - Kamerutam (Vācijā strādājis pie ĻS Giessenē), Arvīdam Boče (dzīvojis Oldenburgā), Jānim Kociņam (dz. ap 1923-24. g.), Ādolfam Oliņam, Herbertam Kugrēnam, Jānim Bortiņam (dzīvojis Pinebergā), Rīgas fotografam Zvirbulim (dzīv. Elizabetes ielā), Valentinai Staņko (dzim. Liepiņa, dzīvojusi Erlangenā), Kārlim Zariņam (dz. 1906. g. 27. janvērī), Aleksandrai Požarskai, Eiženijai Kirschai, dzim. Eglītei, Pēterim Eglītim, Emīlijai Maršaus (no Kandavas), Olgai Dreipai (no Kokneses), Julijm Brošam (no Alsviķiem), Ērikam Volgastam, Voldemaram Delvigam (dzīvojis Anglijā), Irmai Pētersonei, dzim. Skrundorfai, Mačellai Hoffertei, Pēterim Pogulim, Edvardam Balodim (dzim. ap 1905.-07. g.), Jānim Ozoliņam (dzim. 27. 6. 16.), Leonīdam Ozoliņam (dzim. 6. 7. 1918), Jānim Rūtiņam. Arvīdam Blūmentālam, Valdim Priekūnam (dzim. 26. 2. 23.), Arvīdam-Kārlim Šneideram (dz. 1. 5. 23.), Nikolajam Munģirovam, Rodionam Ņikitinam (dzīvojis ASV), Arvīdam-Otomāram, Mildai, Ainai un Mārītei Brīvmaņiem (dzīv. Berchtesgādenes tuvumā), Elvīrai, Ausmai, Guntai, Jānim un Arvīdam Berģiem, Teodoram Junkulim, Olgai Perlbachai dzim. Šterna, atr. Lapāna), Kārlim Lapānam (izceļojuši uz Austrāliju), Olgai Virsaitei (dzim. Ungura) un viņas dēliem Ojāram un Uldim, Mirdzai, Kārlim, Ilzei, Jānim un Mārim Pusvāciešiem, Kristapam, Margaretei un Ojāram Bedrēm, Vilim, Helēnai-Līzai un Vilhelmam-Reinim Voldemāram Tiltiņiem, Augustam Prulim (dz. 7. 11. 14.), Jānim Tomiņam (dz. 5. 1. 26.), Almai Bedelei, Reinhardam Meirānam (dzīvojis Augsburgā), Marianam Točelovskim (dz. 1908. g.), Lidijai un Jēkabam Varnovskiem, Leopoldam un Irēnei Pinkām (dzīv. Lībekā), Jūlijai-Marijai Bluckai (dzim. Enika), Alvīnei Rapsei, Jānim-Alfrēdam Bošam (dzim. 8. 10. 26., dzīvojis Anglijā), Laimonim Imakam (dz. 23. 6. 25.), Egonam Vasseram (dzim. 25. 4. 24.), Dzidrai Dīķei (dz. 1926. g.), Voldemāram Rasam (dz. 12. 2. 27.), Kārlim-Arvīdam Bērziņam (dz. 17. 5. 12., dzīvojis Ņujorkā), Jāzepam Čunkis-Cinis vai Civinskis (dz. 18. 11. 15), Uldim Kiršteinam (dz. 11. 8. 18., dzīvojis Anglijā), Arvīdam Zariņam vai Sariņam (dz. 22. 7. 24. g., dzīvojis Leeds, Anglijā), Marijai Airei (dzim. Posdnakova, dz. 28. 1. 1900. g.) un viņas bērniem Eiženam, Irenai un Erikam Airēm, Leonam Burbulim (dz. 10. 7. 11.) Irmai un Alfr. Retiķiem (dzīv. Angl.), Arnoldam Pakulim (dz. 28. 3. 18.), Jozefai Ozolai (dz. Gidro, dz. 14. 9. 14.), Jānim Bērzkalnam (dz. 8. 11. 27. g.), A. Skurstenim (dzīv. Vircburgā), Gunāram Skrastiņam (it kā dzīv. Vircburgā), Zigurdam Laurim (agrāk dzīv. Lībekā), Voldemāram Heidingeram (dz. 17. 6. 24.), Hansim Marksam (agr. dzīv. Halendorfā), bij. Pūres stac. priekšniekam Jansonam, Valijai Olgai Bērziņai (dz. 4. vai 5. 7. 1929. g., agr. dzīv. Regensburgā), Edvardam, Almai un Inesei Šķilteŗiem, Ansim Pētersonam (agr. dzīv. Eutinā).

(Turpinājums sekos)

Rakstot LCK, laipni lūdzam pievienot starptautiskos pasta kuponus atbildes vēstulei.

KANADĀ

TORONTO

● Latviešu mednieku un makšķernieku klubs, pikereļu sezonu atklājot, rīko kopīgu izbraukumu uz Burleigh Falls. Izbrauks piektdien, 11. maija vakarā, plkst 8.30 no 583 Carlaw Ave. Iepriekšēja pieteikšanās pie kluba biedriem Ž. Bērziņa RO-7-8596 vai H. Stefanija RO-7-5919.

● Kanadas sinodes (ULCA) latviešu mācītāju un draudžu pārstāvju konference notiks 26. un 27. maijā sv. Andreja baznīcā.

Konference sāksies 26. maijā, pl. 3 ar mācītāja A. Čopa ievadvārdiem. Par baznīcas dzīves jautājumiem referēs mācītāji: E. Pavasars, F. Ruperts un A. Čops; pēc referātiem paredzētas diskusijas. 26. maija vakarā, plkst. 8 draudzes dāmu komiteja konferences ietvaros rīko draudzes vakaru ar viesu piedalīšanos.

Svētdien, 27. maijā, plkst. 11 rītā svinīgs dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā un konferences turpinājums Sidrabenē, kur pārrunās bērnu un jaunatnes audzināšanas darbu.

Pirmdien, 28. maijā, paredzēta Kanadas sinodes un Misūri sinodes latviešu mācītāju konference sv. Andreja baznīcas telpās. Darba kārtībā mācītāja V. Šēfera referāts „Vienota kārtība latviešu draudžu dzīvē", mācītāja A. Čopa referāts „Latviešu draudžu stāvoklis Kanadā", un dažādu ierosinājumu un priekšlikumu apspriešana.

● Latviešu agronomu biedrība Kanadā rīko referātu vakaru 12. maijā, plkst. 6 sv. Andreja baznīcas telpās. Agronoms J. Bārs runās par tematu „Kanadas lauksaimniecību atmaksāšanās problēmas." Izrādīs arī filmu par lauksaimniecības progresu Kanadā un citur. Agronomu biedrība nolēmusi aktīvi atbalstīt LNAK, un tuvākā laikā ievāks no biedriem, kas vēlētos LNAK nodevas maksāt ar agronomu biedrības starpniecību, LNAK kopības maksu. Agronomu biedrībā pašreiz ir ap 65 biedri.

● Latviešu agronomu biedrības Kanadā pilnsapulce notiks svētdien, 27. maijā, plkst 10 no rīta sv. Andreja baznīcas telpās.

● Informācijas Centrs pašreiz cītīgi strādā pie jauna un paplašināta Baigā Gada izdevuma sagatavošanas angļu valodā, ko paredzēts izdot 14. jūnijā. Izdevumam nākusi klāt papildus informācija un uzņēmumi, bet daži raksti un fotografijas šinī izdevumā netiks ievietoti. Vāku jaunajam izdevumam zīmējis mākslinieks Ēriks Dzenis. Baigā Gada izdošanā piedalās arī igauņi, un sarunas ievadītas ar lietuviešiem.

● Tērvetes 19. skautu vienības vecāku sapulcē 29. aprīlī bija ieradušies, bez vecāku padomes, vēl tikai pāris vecāku, un tā nākošajam darba gadam vecāku padomes sastāvs paliek līdzšinējais — pr-dis E. Šķobe, sekretārs B. Akers, kasieris A. Butāns, un locekļi L. Lūse un N. Pētersons.

Vecāku padome nolēma, ka līdzšinējā brīvprātīgā pašaplikšanās nodeva $1 mēnesī no ģimenes ar 1. maiju padarāma par obligātu, jo pie pašreizējās metodes nauda padomes kasē lāga neienāk. Lai segtu budžetā radušos iztrūkumu, padome aplika katru ģimeni ar vienreizēju $2 nodevu.

● Latviešu misiones garīgs radio raidījums, sākot ar 6. maiju, katru svētdienu pl. 10.45. Viļņa garums 1350 — CKLB raidītājā.

ST. KATARĪNES

● Godinot māti, St. Katarīnes jaunatne, skola, skauti, Dāmu klubs un Vanadžu kopa rīko šai dienai veltītu pēcpusdienu ar referātu un priekšnesumiem. Tā notiks 13. maijā, plkst. 3 pp. Niagaras ielā 148 (sestdienas skolas telpās). Visi mīļi aicināti apmeklēt šo Mātes dienai celtīto pēcpusdienu.

BRUSUBĀRDAS KOŖA 25 GADU JUBILEJA

Brusubārdas koris, kurš 12. maijā Milvokos atskatās uz 25 gadu darbību, dibināts Rīgā 1931. gadā, kā laikraksta Jaunākās Ziņas redakcijas darbinieku koris, bet jau pēc dažiem mēnešiem tas kļuva par pazīstamā mūzikas kritiķa Ernesta Brusubārdas kori. Koŗa pirmais koncerts, piedaloties 86 dziedātājiem, bija sarīkots Latvijas valsts konservātorijas zālē un koris tūlīt izpelnījās sabiedrības atzi[illegible]o balss pilnskanību, [illegible]kālo disciplīnu. [illegible]ertiem Latvijas konse[illegible]lē, Brusubārdas koris [illegible]rī svinīgos gadījumos Nac[illegible]operas, Nacionālā teātra [illegible]es teātra zālēs. Tāpat koris [illegible]u gadu vairākārt uzstājies Rīgā radiofonā gan ar latviešu koŗa dziesmu programmām, gan arī piedalījies ar dziedājumiem radiofona uzvedumos. Koris piedalījies arī Nacionālā teātŗa brīvdabas izrādēs un vairākkārt viesojies Mežotnes pilskalnā senlatviešu nacionālos uzvedumos — sērstībās, talkās un teātŗa izrādēs. Koris koncertējis arī provincē un sevišķi daudz diriģenta dzimtajā pusē, Talsu apriņķī.

Trimdā Brusubārdas koris turpināja darboties Vācijā, kur sarīkoja lielāku skaitu latviešu dziesmu koncertus dažādu tautību bēgļiem un kaŗavīriem.

ASV koris darbību uzsāka ar mācītāja J. Meistera atbalstu Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes paspārnē. Koŗa pirmā uzstāšanās bija šīs draudzes Latvijas valsts dibināšanas atceres svētku dievkalpojumā. Koris Milvokos darbojas jau 4 gadus un vairākārt ir kuplinājis ar dziesmām šīs draudzes svinīgos dievkalpojumus. Bez tam koris ir uzstājies garīgos un laicīgos koncertos saviem tautiešiem un amerikāņu klausītājiem gan Milvokos, gan arī citur, visur izpelnoties atzinību. Korī patlaban ir 56 dziedātāji, un tas starp šejienes koriem ir viena no izcilākām dziedoņu vienībām. Koris ir piedalījies Čikāgas un Milvoku dziesmu svētkos, un savu piedalīšanos ir pieteicis arī Kanadas latviešu 2. dziesmu svētkiem Toronto, un Savienoto Valstu latviešu 2. dziesmu svētkiem Ņujorkā. Kori visu pastāvēšanas laiku un arī tagad vada Ernests Brusubārda.

Koris visā savā pastāvēšanas laikā ir sarīkojis vairākus mūsu redzamiem komponistiem veltītus dziesmu vakarus, visvairāk latvju lielākajam koŗa dziesmu meistaram profesoram Jāzepam Vītolam.

Korim dziesmas veltījuši komponisti Jānis Zālīts, Jānis Cīrulis, Jēkabs Graubiņš, Jānis Ivanovs, Aleksandrs Vinters un Ralfs Alunāns.

Koŗa goda biedri ir prof. Jāzeps Vītols, Jānis Zālīts un Jēkabs Graubiņš, kuŗu dziesmas dziedās koŗa 25 gadu jubilejas vakarā Milvokos, 194 E. Knapp ielā. E. Z.

PAZIŅOJUMS

Studentu vienības „Austrums" Kanadas kopas dalībnieki ir uzcēluši savu mītni Sv. Andreja draudzes lauku īpašumā „Sidrabenē. Šīs mītnes oficiālā atklāšana un iesvētīšana notiks 12. maijā, plkst. 2.00 pēcpusdienā. Iesvētīšanu izdarīt aicināti mācītāji A. Anševics no ASV un A. Čops. Pēc garīgās ceremonijas sekos Dr. math V. Līņa referāts par temu: „Matēmatikas vieta zinātnē."

Visi vienībnieki un studējošā jaunatne laipni ielūgti.

Austruma Kanadas kopas vecākais.

Amerikā ieradušies latvieši

Bēgļu transporta kuģis „General „Langfitt" 30. aprīlī ienāca Ņujorkas ostā ar 1.179 immigrantiem, kas ieradušies saskaņā ar Bēgļu palīdzības aktu. Tā bija 12. reize, kad šis kuģis ieradies ar bēgļiem Ņujorkā. To skaitā bija sekojoši latvieši:

Jānis Leimanis, 23 gadi vecs, ar sievu Irēni, 27 (dodas uz Kaliforniju); Olga Meijere, 59 (uz Čikāgu); Ziedonis Kārkliņš, 30 (Luisville, Kent.); Laimonis Frīde, 20 (Saginaw, Mich); Kārlis Sūniņš, 29 (Edina, Mo.); Imants Vītols, 29, ar sievu Irmu, 23, un meitu Antu, 1 (Freehold, N. J.); Alberts Bakmanis, 55, ar sievu Mariju, 46; Valdemārs Leimanis, 54, ar sievu Veru, 46, dēlu Georgu, 20, un meitu Anitu, 14 (Ellenville, N. Y.); Vera Lielzeltiņa, 59 (New York); Harijs Lūsis, 26 (Sunnisyde, N. Y.)

Audzinātāja un skolu darbinieka divkārša jubileja

Skolotājs un vairāku mācības grāmatu autors Mārtiņš Gaide Grand Rapidos 3. maijā pārkāpa 50 gadu slieksni un atskatījās uz 30 gadiem, kas pavadīti audzinātāja darbā. Sevišķi nozīmīgi ir šie trīs gadu desmiti, kurus vislabāk varētu vērtēt viņa kuplais audzēkņu pulks, kā arī tie daudzie darba biedri, ar kuŗiem M. G. nācies strādāt kopā mūsu valsts ziedu laikos un svešuma postā. Jubilārs dzimis 1906. g. 3. maijā Lenču pagasta Rūjeniekos. Beidzis Rīgas skolotāju institūtu, pēc kam sākušās viņa daudzpusīgās un sazarotās darba gaitas. Studējis arī Latvijas universitātē filoloģijas fakultātē. Darbojies vairākās Rīgas pamatskolās gan par skolotāju, gan skolas pārzini, tāpat Rīgas pilsētas jaunatnes aroda izvēles un pētīšanas institūtā, bet beidzamos gadus Izglītības ģenerāldirekcijā kā grām. vērtēšanas komisijas loceklis. Augsti jāvērtē Mārtiņa Gaides darbs vairāku mācības grāmatu sarakstīšanā. Viņš, tā sakot, stāvējis sardzē par mūsu valodas tīrību un skaidrību. Šīs lietas labā viņš strādājis arī visus trimdas gadus. M. G. raksti, kas parādījušies Vienības draudzes ziņās Grand Rapidos, dažkārt pārspiesti līdzīgos izdevumos un tie pārstaigājuši visus kontinentus, kur vien latvieši mīt. Rakstīdams par latviešu valodu, autors to salīdzina ar skaidru avota vai akas ūdeni, kuŗu nedrīkst sadulķot un piemēslot. M. Gaide ir klusa darba cienītājs. Viņš, dzīvodams Gran Rapidos, darbojas draudzes svētdienas skolā, lasa lekcijas jaunatnei, saprotams, lielāko tiesu šie sniegumi saistās ar mūsu tēvu valodu un latviešu literātūru. Šo rindiņu rakstītājam bija izdevība Mārtiņu Gaidi vērot pirms apm. 30 gadiem, kad viņš kā jauns virsnieka vietnieks kalpoja mūsu nacionālās armijas rindās. Jau toreiz viņš vērsa uz sevi uzmanību ar izcilām morālās stājas īpašībām. Pēc obligātā kaŗa dienesta M. G. aizgāja jaunībā iecerētā audzinātāja darbā, kas devis panākumus, palīdzot daudziem kāpt gara gaismas kalngalos.

V. Zirnītis.

Skaņdarbi jauniem klavierniekiem

Gordon — Tompson Ltd. apgāds izdevis divus T. Ķeniņa klavierdarbus jaunatnei, kas piemēroti no 5.-7. klavieru gradam Kanadā (3.-4. gr. ASV). Jaunās kompozicijas sauças Rondīno un Maza Romance (Little Romance). Šie darbi izdoti atsevišķi, glītā ietērpā, labā iespiedumā, un katra izdevuma cena ir 40 centu. Tie pasūtināmi visos nošu veikalos.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

ĢENERĀLKONSULS Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTĀJU VĒSTULES

KUR RAST AIZSTĀJĒJU?

Latvijas Amerikā redakcijai: Lasot teologa H. Biezā atbildes teologam A. Čopam, man, lai gan teoloģijā neizglītotai lasītājai, tomēr rodas daži jautājumi.

1) Ja nu kristīgā baznīca pēc Dr. Biezā apgaismojuma ir visnežēlīgākais, asiņainākais iestādījums, kam vēsturē pat salīdzinājuma nav; ja šī baznīca izaudzējusi bezdievību, komūnismu, nacionālsociālismu, vai tad neatliek vienīgi pievienoties komūnistu saucienam: nost ar baznīcu, nost ar mācītājiem — „šī ļaunuma perēkļa" pārstāvjiem! Vai arī teoloģijas studijas noved pie tā paša? Bet ja nu kāds mazāk izglītots cilvēks savā vientiesībā baznīcu vēl meklē, kur atrast šai pagrimušai kristīgai baznīcai labāku pilnīgāku aizstājēju? Vai vispār nekāda baznīca cilvēkiem vairs nebūtu vajadzīga? Jeb vai tā varētu būt kāds pavisam jauns iestādījums ar jauniem „dieviem" centrā, kā to Dr. H. Biezais vairākkārt, pat liekas pasvītroti, izteic daudzskaitlī? Vai būtu domāti kādi sengrieķu dieviem līdzīgi dievi kā, Zevs, Pans u. tml.?

2) Atbildē teologam A. Čopam par mīlestības būtību jāpabrīnās, vai tik izglītotam teologam kā Dr. H. Biezam būtu nepieciešami klāstīt savas attiecības pret sievu guļamistabā. Parasti cilvēki tās nemēdz iztirzāt publiski, ko Dr. H. Biezais, cik noprotams, ieskata par patiesības drosmes trūkumu — resp. ģļēvulību.

Varbūt, ka publiska spriedelēšana par šīm personiskajām intimajām attieksmēm ir tiešām izcilāku cilvēku uzdrīkstēšanās, privilēģija, vai tomēr... nevajadzīga, tukša varonība ar krietnu bezgaumības un nekautrības piedevu.

Lasītāja A. M., Hamiltonā.

KAD UN KUR TIKSIMIES TORONTO?

12. maijā Kurzemes kapitulācijas atceres akts ar koncertu sv. Andreja baznīcas zālē.
18. maijā Ziedu balle Kolumbus zālē.
25. maijā Baltiešu sporta svētki, Centrālā YMCAā.
25. maijā, Cosburn Junior High School auditorijā Veras Keišes baleta skolas vakars.
26. maijā Sporta svētku noslēguma balle.
26. maijā M. Zīverta Minchhauzena precības TLB drāmatiskā ansambļa pirmizrāde Itona auditorijā.
3. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts.
9. jūnijā E. Ošiņas-Bērziņas baleta studijas gadskārtējais baleta vakars sv. Andreja baznīcas zālē.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

12. maijā Ģimenes dienas sarīkojums.

19. maijā Vīru koŗu apvienības Viesturs koncerts.

17. jūnijā Aizvesto piemiņas dienas sarīkojums.

23. jūnijā DV Hamiltonas nod. un HLB rīkotais Jāņu sarīkojums.

1.-3. septembrim Daugavas Vanagu dienas.

8. septembrī HLB gada svētki un rudens sezonas atklāšanas balle Royal Connaught viesnīcā.

22. septembrī Kristus ev.-lut. draudzes bazārs.

13. oktobrī DV Hamiltonas nod. gada svētki Royal Connaught viesnīcā.

27. oktobrī Mednieku un makšķernieku balle.

17. novembrī Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no DR. OETKER

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

LNAK
DARBS UN NODOMI

Būsim atsaucīgi ziedotāji Ģimenes dienas akcijā

Šī gada Ģimenes dienas ziedojumu vākšanas akcijai sākoties, LNAK Palīdzības nozare sniedz sekojošu pārskatu par iepriekšējā 18. novembra akcijā ienākušiem un izlietotiem ziedojumiem. Līdz šim ienākušo ziedojumu kopsumma — $22.254.78.

Tā sadalās šādi: 1. Palīdzībai Eiropā: $610.99; 2. palīdzībai Kanadā $199.50; 3. immigrācijas atbalstīšanai $32.50. 4. Veco ļaužu nama iegādes fondam $140,50; 5. Care saiņu nosūtīšanai uz Vāciju $381; 6. Augustdorfas ģimnazijai $890.29.

Te gan tūlīt jāpiezīmē, ka visi tautieši nav atsūtījuši atpakaļ viņiem nosūtītos ziedojumu vākšanas sarakstus, kādēļ iepriekšējo ziedojumu vākšanas akciju vēl īstenībā nevarētu uzskatīt par noslēgušos.

No iepriekš minētiem ienākušiem ziedojumiem līdz šim izlietotas šādas summas:

Palīdzībai Kanadā: $70; Aizdevums iecelošanai no Zviedrijas uz Vinipegu kādai piecu locekļu ģimenei: $250; nosūtīts uz Vāciju LNAK pārstāvim māc. A. Abakukam $1.568.20.

Ja nu LNAK palīdzības nozare arī šai pavasarī iziet pie tautiešiem Kanadā ar lūgumu ziedot t. s. Ģimenes dienas ziedojumu vākšanas akcijā, tad šim solim acumirklī ir trejāds iemesls.

Vispirms jau mums visiem ir skaidrs tas, ka dzīve nepazīst tādu brīdi, kurā visas vēlēšanās būtu apmierinātas un visas vajadzības piepildītas. Līdzīgi mēs varam sacīt arī par palīdzības darbu, kur aizvien atkārtojas gadījumi ar mūsu tautiešiem Kanadā un Eiropā, kur palīdzības nozarei ir jāsniedz atbalsts.

Acumirklī mēs nedrīkstētu aizmirst arī to mūsu jaunatnes daļu, kura mācās latviešu ģimnazijā Augustdorfā. Būtu jāpiezīmē, ka ne jau pēc pašu gribas un vēlēšanās šie jaunieši ir palikuši tur, bet droši vien lielākai daļai viņu vecākiem ir bijuši sevišķi kavēkļi, kas tiem lieguši izceļot uz aizjūru zemēm.

Mums visiem ir skaidrs, ka jauniešiem, kas palikuši Vācijā, turienes milzīgā dzīves sacensībā vienīgi ar gara ieročiem būs iespējams izcīnīt kaut cik nodrošinātu nākotni. Tāpēc atbalstīdami viņus kaut ar nelieliem ziedojumiem, mēs netieši būsim tuvinājuši tik daudzus gaišākām nākotnes dienām.

Un beidzot šai zeidojumu vākšanas akcijā mums klāt ir nācis viens pavisam jauns un līdz šim nebijis lūgums, proti, ziedot uz Sibiriju izsūtīto tautiešu atbalstam.

Palīdzības nozare ir stājusies sakaros ar Latviešu nacionālo fondu Zviedrijā, kas ir uzņēmies starpniecību paciņu nosūtīšašnā uz Padomju Savienību. Ja nu visā šai laikā pēc 1941. g. 14. jūnija mēs katrā izdevībā esam pieminējuši un nožēlojuši cildenās runās un rakstos tos mūsu tautas locekļus, kurus piemeklējis tik bargs liktenis, tad tagad mums ir radusies izdevība apliecināt arī darbos savus vārdus, lai parādītu, ka arī mums vēl šodien rūp izsūtīto liktenis un ka gribam patiesi atvieglināt, kaut niecīgu daļu, no viņu neizteicamā posta...

Apzinoties visa iepriekšsacītā nopietnību, LNAK Palīdzības nozare plaši izsūtījusi savus ziedojumu vākšanas sarakstus, lūdzot visus tautiešus piedalīties ziedojumu vākšanā. Saraksti, ja arī tur nebūtu ierakstīts neviens ziedojums, jāatsūta atpakaļ līdz. š. g. 15. jūnijam.

Visas vēstules Palīdzības nozarei adresējamas uz šādu adresi: Latvian National Federation in Canada. P. O. Box 285, Term. "A", Toronto, Canada.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

DIVI MEISTARI RUNĀ

Nav taisnība, ka trimdinieki vairs necieš un neklausās runas. Ir jāzina, kas runā un ko runā un dažreiz arī — kā runā.

Vai tā nebija glezniecības prof. Jāņa Kugas pirmā runa trimdā, ko viņš teica Vilhelma Purvīša piemiņai Bostonā? Mēs droši varam teikt, ka tādas runas dzirdamas pavisam reti. Jāņa Kugas runa nebija vis teikta, bet — gleznota. Tādas runas bārsta klausītājos gara vērtības.

Šajā vietā pieminēsim Kugas runas jautrākos krāsu triepumus par lielo vientuli Vilhelmu Purvīti, un kādu pašāžu no vārda meistara Jūlija Smita runas.

Jānis Kuga: „Ar lielu humoru Purvītis stāstīja, ka kopīgi ar Jāni Rozentālu un Jāni Valteru studiju gados Pēterpilī nodibinājuši sava veida arteli iztikas izpeļņai — gleznojuši ķeizara ģīmetnes, pie tam katrs savu daļu: viens galvu otrs drēbes, trešais ordeņus. Darbs ritējis, tā sakot — lentas sistēmas kārtībā. Ķeizara ķīmetņu gleznošana labi samaksāta un mākslas tirgotāju pieprasījumi vairojušies."

„Pirmie Purvīša cienītāji Latvijā bija Baltijas vācieši. Viens no tiem bija Kazdangas barons Manteifels. Purvītis tika stāstījis, ka barons Manteifels savus viesus uzņēmis muižā ar dažādas pakāpes cienības parādīšanu, skatoties pēc tā, cik augstu ciemiņu vērtējis. Purvīti stacijā vienmēr sagaidījusi barona kariete ar 6 zirgiem priekšā. Bez Purvīša pie Manteifeļa vēl viesojušies Jānis Valters un lietuviešu gleznotājs Kalpokas (mūsu Kalpaka vārda brālis)."

Vēl viens citāts no Jūlija Šmita lieliskās runas: „Kad Purvītim Rīgā rīkoja 70 g. jubilejas lielo izstādi, tad izrādījās, ka vairāk simtu gleznu ielogošanai meistaram nav rāmju. Purvītis tādēļ aizbraucis uz zāģētavu un nopircis latiņas; no tām tad pagatavoti Vilhelma Purvīša gleznu rāmji. Nekad agrāk nav redzēta tāda izstāde, kur liela mākslinieka darbi ielogoti tik pieticīgos rāmjos." **Saturns.**

BUMERANGS UN DZIESMINIEKS

Sāksim prātot, ko dosim, ko dāvināsim Vaimanu Andrejam, kad viņš, citugad apciemojot Amerikas Savienotās Valstis, iegriezīsies arī, teiksim, Pigbridžā... Latvieši Austrālijā viņam pagādājuši bumerangu, un, re, kas iznāca! — Kā tai vecā dziesmā: — Viņš norauj gardīnstang' un uztais' bumerang', Un no to bumerang' viņš uztais' gardīnstang'... Viltīgs kara rīks tāds bumerangs, Malienes dziesminieks to spēlēdamies pasviež gaisā, un, skaties, tas nāk atpakaļ un iezvel sviedējam pa galvu.

Mitinādamies Kanadā, zemē ar tik slavenām indiāņu ciltīm, lūkosim sameklēt dāvināšanai īstu skalpu. Ne jau asiņainiem nolūkiem, ne, lai viesis noskalpētu savus ienaidniekus, nē! Bet, lai piedzīvotu brīnumu, teiksim, lai skalps dziesminieka rokās nepārvērstos par zobu bakstāmo, bet kļūtu burvju stabule — no kuras viņš atkal spētu izvilināt kādu no savām pirms „bumeranga laikmeta" senām dziesmām — jaunās skaņās. **Televīzija**

TAUTĀM, NEGAISOS NOLIEKTĀM, CERĪBU KAROGU RĀDI...

Šī gada 8. maijā paiet 11 gadi, kopš Kurzemē apklusa kaŗa dārdi. 8. maijs ir latviešu tautas skumju diena, kad, gruvešu, liesmu un vaimanu apņemta, dzisa mūsu Kurzemes brīvības zvaigzne.

Kurzemes postu un krišanu pieredzēja latviešu kaŗavīrs, kas līdz pēdējai cīņas stundai akli un kvēli vēl ticēja brīnumam, kas pārguruma mirkļos, pie Latvijas zemes pieplacis, lūdzās: „Dievs, Tava zeme deg! Pieņem, Dievs, lūgšanu cēlu: Brīvību!" Kurzemes pēdējās dienas pieredzēja latviešu sirmā audze, kam krūtīs vairs nebija vietas nožēlai, tikai bezcerīgam tukšumam, jo viņu lolojumi bija zuduši cīņu ugunīs, brīvā zeme — kaŗa iznīcības pārņemta, un mūža darbs — ļauno varu samīdīts. Līdzi Andrejam Eglītim viņi bezspēkā čukstēja: „Dievs, Tava zeme deg! Debesis upuŗu nopūtu pilnas!..."

Mēs, trimdinieki, kas ar sāpju smeldzi krūtīs atstājām Kurzemes degošo krastu, sevī glabājām nesatricināmu ticību un pārliecību, ka drīzi, jo drīzi cauri baismai cīņu naktij atkal atgriezīsimies un ieraudzīsim gaišu saullēktu brīvajā dzimtenē. Tā ir pazudis gads pēc gada, svešo zemju ceļus ejot, un nu jau ir pāri gadu desmitam, kopš liela daļa latviešu tautas kā gāju putni maldās visās pasaules tālēs. Tikai viņu lūpas vēl nebeidz lūgt: „Dievs, Tava zeme deg! Kā brāļiem dzīvot liec, kā vīriem mirt! Ko tautā savienojis — neļauj šķirt!..."

8. maijs lai ir ikkatra latvieša sirdī svēta piemiņas diena. Šai dienā klusēdami noliecam galvas, pieminot tos mūsu tautas varoņus, kas sevi atdeva cīņai par tēvzemi tais liktenīgajās Kurzemes dienās; tos patriotus, kas, sevi nesaudzējuši, iznāca no cīņu ugunīm dzīvei salauzti, kropli; tos mūsu tautas mocekļus — kaŗavīrus, kas vēl savas ciešanas nav izbeiguši nežēlīgajā gūstniecībā. Un pieminēsim arī to cietēju mūsu tautas daļu, kas mīt Kurzemē, Vidzemē, Zemgalē, Latgalē un plašajās Sibirijas stepēs, sarkanā terrora verdzībā.

Šai dienā, atceroties mūsu tautas varoņus, mocekļus un verdzībā nomāktos tautas brāļus, lai patiesi un no sirds it visi lūdzamies Visuvarenо: „Dievs, Tava zeme deg! Tautām, kas negaisos noliektas, cerību karogu rādi..." **T. G.**

PĒC „SVĒTBILŽU" GRAUTIŅA

Kā jūtas Eiropas komūnisti pēc Staļina mīta apsmiešanas?

Kopš PSRS komūnistu partijas 20. kongresā Maskavā, kurā, kā zināms, piedalījās arī varenākie Rietumeiropas komūnistu dižvīri, vietējo komūnistu un viņu līdzskrējēju aprindās valda nenoliedzams apmulsums. Tas kļuvis vēl lielāks, parādoties ziņām par jaunā Kremļa diktātora Chruščeva slepeno runu, kurā viņš „visu tautu ģeniālo tēvu, skolotāju un saulīti" nosaucis par slepkavu. Rādās, ka pašlaik vispasaules komūnisms ar Staļina mīta apsmiešanu ir saņēmis spēcīgāko triecienu visā tā pastāvēšanas laikā, un to itin labi rāda arī pašu komūnistu laikraksti no Romas un Vīnes līdz Parīzei, Austrumberlīnei un Budapeštai.

ITALIEŠI VAREN LEPNI

Italijas komūnistu partijā, kas ar saviem 2 miljoniem biedru ir lielākā Rietumu pasaulē, sajukums ir nenoliedzams, bet pie atklātām sadursmēm pašu biedru starpā vēl nav novedis, jo lūk — italiešu komūnistu oficiozā rakstīts: „Toļjāti tā ir teicis jau vienmēr..." Tas nenozīmē, ka italiešu komūnistu dižvīrs jau agrāk būtu saucis Staļinu par slepkavu (to viņš nedara arī tagad, un no šī jautājuma vairās kā kakis no karstas putras), bet viņa darbība, īpaši Italijas iekšpolītikā, visus pēckaŗa gadus, pateicoties specifiskajai italiešu situācijai, ir bijusi nenoliedzami radniecīga pašreizējām Maskavas tezēm, un jaunajai 20. kongresā nospraustajai (kā vienmēr nemaldīgajai), partijas līnijai. Sarkanais Romas pāvests — Toļjāti, pretēji staļinistiem, jau agrāk diezgan ķecerīgi aizstāvēja uzskatus, ka „sociālisma" (lasi komūnistu elles) uzvarai nav vajadzīgs revolūcija, bet pietiek ar labvēlīgiem apstākļiem, kuros pie varas var tikt arī parlamentāriskā ceļā. Un tagad italiešu komūnisti gandrīz iedomājas, ka Toļjāti ir bijis skolotājs Chruščevam, un ir lepni, ka viņu līdzšinējo līniju, kaut vai „post festum" ir pieņēmusi PSRS komūnistu augstākā instance! Italiešu kreiso (Nenņī) sociālistu laikraksts Avanti tomēr raksta, ka uzbrukumi Staļinam, kuŗu vajadzība neesot pietiekami pamatota, pasaules sociālisma kustībai darot tikai ļaunu, un pats Toļjāti uzmanīgi izteicies, ka 20. partijas kangresa „apvērsums" Maskavā italiešu komūnistiem nenozīmējot vismaz vienu miljonu zaudētu balsu.

TITO SMAIDA, FRANCIJĀ SAJUKUMS

Ar Staļina krišanu nežēlastībā pagaidām visapmierinātākie rādās Dienvidslavijas Tito komūnisti, kuŗu organs Borba jaunos Kremļa valdniekus beidzot sauc atkal par biedriem...

Toties Francijas komūnistu partijā bez apjukuma vērojamas arī nopietnas šķelšanās pazīmes. Kamēr franču komūnistu galvenais dižvīrs Torezs partijas oficiozā Humanitē vēl saviem apakšniekiem Staļina lietā mēģina ieteikt līdzsvaru starp „vajadzīgo kritiku un vēsturiskajiem nopelniem," tikmēr iespaidīgas partijas grupas prasa šī „tautas dēla un labākā Staļina skolnieka" atkāpšanos no amata. Arī otrs varas vīrs Diklo, kurš Staļinam vēl pūlas saskatīt „vainu mīkstinošus apstākļus," zaudējis daudz no popularitātes.

Tā kā daudziem franču komūnistiem un sevišķi viņu līdzskrējējiem nepatīk, ka viņi „nezinādami" tekājuši slepkavas un viņa skolnieku pavadā, tad sagaida nevien brīnumus Francijas komūnistu partijas jūlija kongresā, bet paredz arī, ka franču komūnisti, kuŗi vēlētāju masās visvairāk ir spekulējuši uz bailēm no Vācijas, nākotnē zaudēs daudzus miljonus vēlētāju.

RIETUMVĀCIJAS KOMŪNISTI IZGLĀBJAS

Uz „jauno kursu" sevišķi nadzīgi ir pārsviedies Rietumvācijas komūnistu varas vīrelis Maksis Reimans, kurš galvenokārt nožēlo savu vainu tajā ziņā, ka „Staļina kļūdainās ideoloģijas dēļ" vēlējies Ādenauera režīmu gāzt revolūcionārā ceļā. Domā, ka ar grēku nožēlošanu Maksis grib iestāstīt, ka pēc 20. kongresa Maskavā rietumvāciešu komūnisti ir beidzot kļuvuši demokrati Rietumu izpratnē, lai aizkavētu Rietumvācijas komūnistu partijas slēgšanas lēmumu Krlsrūes satversmes tiesā. Ka šīs Makša cerības nav bez pamatojuma, norāda tas, ka tiesas lēmuma paziņošana, kurš pēc vairāk kā gada spriešanas bija sagaidāms martā, bija atlikts uz aprīli. Ir pazīmes, ka Maskavas „jaunais kurss", ir apstulbinājis arī iespaidīgus vāciešus, kuŗi tagad tiesā iestājās pret partijas slēgšanu, un nav izslēgts, ka „Staļina nolādēšana" Rietumvācijas komūnistu partiju arī izglābs. Starp citu Jāzepa Staļina „ģeniāli klasiskie" raksti, īsais kurss, konstitūcija un citi mēsli arī Rietumvācijas komūnistu grāmatu veikalos vairs nav sameklējami kaut vai ar uguni, un tiem paredz bibliografisku retumu vērtību...

NIKNI KAUTIŅI AUSTRUMVĀCIJĀ

Viskarstāk pēc Staļina nolādēšanas iet Austrumvācijā, kur Pankovas ķipariņi — Pīks un Grotevols, savu līdzšinējo elku Staļinu gāna vēl izteiksmīgāk par pašu Chruščevu. Tieši no šo bijušo „zvērināto staliniešu",mutēm ir nākusi Staļina degradēšana no „visu laiku ģeniālākā kaŗavadoņa un artilerijas korifeja" goda. Daudzās Austrumvācijas (DDR) vietās ir notikuši īsti Staļina bilžu grautiņi. Partijas vīru sanāksmēs ir izcēlušies nikni, asiņaini kautiņi starp „staļiniešiem un chruščeviešiem,kuŗus likvidēt izsaukta „tautas policija." Tā tomēr ilgstošos kautiņus nav steigusies likvidēt, bet aprobežojusies vairāk ar ziņkārīgo skatītāju padzīšanu. Bez tam Austrumvācijā vairāk kā citos krievu okupētajos apgabalos Staļina vārdā ir nosauktas fabrikas, ielas, laukumi, prēmijas utt. Ko darīt ar pompozo Berlīnes Staļina aleju? Maz ticams, ka Pankovas varenie sekos Vīnes piemēram, kur „atbrīvotāja" Staļina bulvāris nupat nosaukts vecajā vārdā par Ķeizara Franča bulvāri (Ring), bet vēl mazāk domājams, ka Pīks arī sekos Rietumvācijas laikrakstu labajam padomam Staļina aleju nosaukt par Slepkavu aleju... Kā dzirdams, pašā Padomijā jau projektējot Staļingradu nosaukt par Chruščevgradu. Nevienam taču nākotnē arī nepatiks saņemt Slepkavas (Staļina) miera vai citas prēmijas, bet ko lai dara tie 187 italiešu komūnisti, kuŗi saviem bērniem devuši Staļina vārdu? Reakcionārie likumi kristāmvārdu maiņu neatļaujot...

Lai kā, Staļina vārdā nosaukto vietu un komūnistisko iestādījumu pārkrustīšana ir tikpat droša (vai nedroša) kā nopietnas šķelšanās Rietumeiropas komūnistu partijās. Eiropas politiskie novērotāji neizslēdz arī varbūtību, ka ar Staļina nolādēšanu, jaunais Kremļa diktātors Chruščevs un Co. gandrīz kā nemākulīgi pārsteidzīgs burvju māceklis ir izsaucis arī pašā Padomijā tādus garus, kuŗus nedz viņš, nedz viņa rokas puiši (it kā valīgāk paslīdējušo čekas grožu dēļ) nevarēs vairs savaldīt. Ir dzirdēti arī drūmāki uzskati. Kursa maiņa Padomijas pilsoņiem varot dot arī sociālus uzlabojumus un personisko drošību savienojumā ar kaut cik ciešamu „demokratijas" formu, kas jau tagad uz apvītušajiem lauriem dusošajiem Rietumiem varot nozīmēt ne vien saimniecisku, bet arī politisku iznīcību.

Bet viss tas, kas ir noticis pēdējos 30 gados un var nākotnē notikt starp Amūru un Elbu, ir vienmēr tīts biezā miglā. Pagaidām no visa ir jaušamas tikai vājas kontūras, un vai tagadējie priekšstati par pēdējiem notikumiem Padomju Savienībā izrādīsies pareizi vai maldīgi, to var rādīt tikai nākotne. Ja bija vajadzīgi trīs gadi, lai Staļins no dievības arī pašu pielūdzēju mutēs kļūtu par to, kas viņš bija — slepkavu, tad nav vismaz ticams, ka Kremļa komūnistu apspiestās tautas, netieši pamudinātas domāt, var labākā gadījumā ātrāk sākt mēģināt atbrīvoties arī no saviem pārējiem slepkavām.

V. Akacis

MASKAVAS JAUNĀ POLĪTIKA

Suverēnitāte, kas nozīmē savas valsts iekšējā dzīvē neatzīt nevienu citu varu kā vien savu, mazajām valstīm ir tikai nomināla. Žīdi gan uzstājas tā, it kā viņu Izraēla būtu lielvalsts ,kaut īstenībā tā ir mākslīgi uzturēta valsts, kas no ASV saņem tik lielas summas, ka gadā iznāk 165 dolari uz katru ASV pilsoni. Izraēla savu lielo lomu spēlē tikai ar ASV sevišķo atbalstu. Izraēla nevar kaŗot bez ASV, un arabu valstis nevar kaŗot bez PSRS atbalsta. Pat ja viņas uz savu roku kaŗotu, nekas tur neiznāktu, jo miera līguma noteikumus diktētu ne uzvarētājs tanī karā, bet ASV un PSRS.

Maz būtu teikts, ja mēs sacītu, ka Izraēlas polītiskais svars atbilst ne tiem 1,6 miljoniem, kas dzīvo Izraēlā, bet tam žīdu skaitam, kas dzīvo visā pasaulē. Izraēlas lielvalsts lomu uzskatāmi pierādīja arī tas, ka it kā steigdamās uz ugunsgrēka dzēšanu, ASV un PSRS sacentās, kuŗa pirmā no abām atzīs Izraēlu de jure. Par ASV, ievērojot žīdu lielo iespaidu tās polītikā, nav ko brīnīties. Cits jautājums, cik daudz ar žīdiem, kā pasaules ekonomisku un polītisku varu, rēķinās PSRS. Divu lielvalstu attieksmju veidošanā žīdi, ietekmējot ASV polītiku pret PSRS, var spēlēt lomu, kuŗas dēļ PSRS ar žīdiem jārēķinās vismaz līdz tam laikam, kamēr spēku samēri nav nosvērušies PSRS pusē, bet nekādā ziņā šī rēķināšanās nav jāieskata par absolūtu, jo ne katrs PSRS polītikas gājiens pret Izraēlas interesēm, ja tas sekmē komūnisma mērķus, var izraisīt tādu ASV reakciju, kas šos mērķus paralizētu.

Ka Izraēlas dibināšana ir bijusi izdevīga PSRS un neizdevīga ASV, tas tagad ir acīmredzams. Vai būtu vai nebūtu kaŗš starp žīdiem un arabiem — bez PSRS nevar ne kaŗot, ne mieru līgt. PSRS, kā varas faktors, ir iespiedusies Vidējos Austrumos, kur nesen par šī paša rajona lietu kārtošanu ar PSRS nerunāja, un vēl tagad Īdens gribētu pateikt Kremļa varas nesējiem, lai viņi šais lietās nejaucas, bet tā vairs ir tikai gribēšana, ko nevar reālizēt, vēl vairāk — pēc miera Vidējos Austrumos jāgriežas pie Maskavas. Vienalga, kaŗš vai miers — PSRS būs arabu pusē un iegūs arabu draudzību ar ekonomisku polītiku, kas ir viens no Kremļa jaunajiem komūnisma varas izplešanas principiem. Angļu pašu komentātori saka, ka arabu zemju naftas zaudēšana Anglijai nozīmētu to pašu, ko atombumbu mešana uz Angliju: Anglijas saimniecība būtu sagrauta.

Žīdu valsts intereses un arabu zemju nafta Anglijas saimniecībai ir tie divi apstākļi, kas Vidējo Austrumu konfliktu viegli var izvērst Trešajā pasaules karā, bet ja PSRS iegūst tik lielu arabu draudzību, ka Anglija arabu naftu zaudē bez kaŗa, tad saimnieciskā kaŗa rezultāti dod to pašu, ko uzvarēta karstā kaŗa iznākums.

Starptautiskās polītikas degpunkta jautājums Eiropā ir Vācija. Par Vācijas apvienošanu Rietumu polītikas runas vīri var runāt ar komūnistiem vēl desmit gadu: šādā ceļā pie brīvas apvienotas Vācijas nenonāks. Vispār, sarunu polītika Rietumiem ir nesusi tikai zaudējumus un nenāks par labu arī tagad, kad komūnistu polītika ir kļuvusi elastīgāka un tiek adresēta uz šo sarunu objektiem — t. i. pašām tām tautām, par kurām ir runa, nevis uz otru lielo varas nesēju partneri — ASV. ASV ar savu sarunu polītiku vismaz psichologiski Rietumvāciju no ticības amerikāņiem atbrīvos, jo brīvas Vācijas apvienošana ir brīvās pasaules pienākums, un ASV ir jādara kaut kas vairāk par runāšanu. Samierināšanās un piekāpības polītiku turpinot, ASV nākošos gados sagraus ticību amerikāņiem un brīvībai arī citās komūnistu verdzībā esošās tautās un tad viņi Trešo pasaules karu jau pirms tā sākšanās būs morāliski zaudējuši. Laiks darbojas par labu PSRS.

Staļins lietas par labu komūnismam ir atstājis ļoti spīdošā stāvoklī. Viņa komūnistiskie nopelni ir tik lieli, ka tos nevar iznīcināt ne tas, ka viņš savā jaunībā būtu bijis cara policijas agents resp. komūnisma nodevējs, ne arī tas, ka viņš, kā komūnisma diktātors, ir nogalinājis lielu daudzumu pats savas partijas nevainīgu biedru. Tādēļ nepietiekams liekas arī Orlova izskaidrojums par Staļina diskreditēšanu tādēļ, ka viņš it kā bijis cara policijas spiegs. Iekšpolītikā lietas varēja grozīt arī bez Staļina statujas oficiālas noplēšanas. Visticamākais liekas izskaidrojums, ka staļinismu noplēš tādēļ, lai rādītu brīvai pasaulei, ka komūnisms tagad ir kaut kas cits, kā tas bija Staļina laikā, kaut kas, no kā brīvās pasaules tautām nav jābaidās, ka, piemēram, vācieši var panākt Vācijas apvienošanu, sadarbojoties ar komūnistiem. Interesants šai ziņā ir Chruščeva izteiciens, ka nākošā kaŗā Vācijai aiz muguras būs PSRS. Staļinisma noplēšana būtu attaisnojusies jau tad, ja ar to panāktu Vācijas apvienošanu PSRS tiešās sarunās ar Rietumvāciju. Ja Rietumvācija gribētu iet šādu ceļu, amerikāņi, brīvību cienīdami, nevarētu iejaukties.

Ja Anglija nevar noturēt arabu naftu miera ceļā — Anglijai ir jākaŗo; ja Rietumvācija izslīd no ASV draudzīgo valstu sfairas — ASV ir jākaŗo, citādi neiejaukšanās arabu un vācu iekšējās lietās novedīs pie PSRS iejaukšanās angļu un amerikāņu iekšējās lietās.

K. Kampe.

MEISTARS, KAS PIEDZĪVOJIS DAUDZ SLAVAS UN NAIDA

PROF. V. PURVĪŠA VAKARS BOSTONĀ

Pēc prof. Jāņa Kugas gleznu izstādes Amerikas latviešu tautiskā savienība Bostonā rīkoja latviešu visslavenākā gleznotāja prof. Vilhelma Purvīša piemiņas vakaru, veltot visu ienākumu archibīskapa T. Grīnberga nodibinātam prof. Vilhelma Purvīša pieminekļa fondam

Zālē, priekšā, uz paaugstinājuma bagātīgs rožu klēpis nacionālās krāsās gul pie kājām divi Latvijas karogiem un prof. J. Kugas gleznotam Vilhelma Purvīša portretam.

Vakaru ievada ALTS priekšnieka mag. iur. A. Cīruļa uzruna, norādot, ka šī biedrība pievērsusies arī latviešu glezniecībai, lai ar tās meistariem iepazīstinātu trimdas sabiedrību, tā spēcinot latvisko garu.

Plašu runu par V. Purvīša dzīvi un darbu teica Latvijas Mākslas akadēmijas pēdējais rektors prof. Jānis Kuga, bet atmiņas par diženo gleznotāju stāstīja zvēr. adv. Jūlijs Šmits. Jānis Kuga savu mākslas atziņām bagāto runu bija uzbūvējis uz V. Purvīša gleznas Pēdējie stari temas, bet J. Šmita atmiņas interesanti saistījās ar meistaora labāko un trīskārtīgi ārzemēs godalgoto gleznu Marts. Abi lektori meistarīgi parādīja V. Purvīša māksliniecisko lielumu un vietu glezniecības galotnē.

J. Šmita tēlojums parādīja klausītājiem arī Purvīša lielo vientulību latviešu tautas vidū un agrās viņa nojautas par viņa darbu bojā eju kaŗa ugunīs. V. Purvītim Latvija gan parādījusi vislielāko godu un slavinājumu, bet trūkusi mīlestība uz meistaru kā cilvēku. Savā 70 g. jubilejas atbildes runā Rīgā 1943. gadā Purvītis teicis, ka viņš savā dzīvē piedzīvojis daudz naida un mīlestības, bet licies, ka naida tomēr bijis vairāk. Bet mūža beigās Purvītis atzinis, ka latviešu tautā pret viņu tomēr vairāk bijis mīlestības. Un Jūlijs Šmits beidz savas atmiņas ar meistara viscildenāko novērtējumu: „Latvijai bojā aizejot, latvieši zaudēja savu visdārgāko — brīvību, un savu visskaistāko - Vilhelma Purvīša gleznas, bet nav zaudējuši cerības atgūt brīvību un V. Purvīša atstāto mantojumu — viņa zudušos 3000 labākos darbus."

Koncerta daļā Marija Lamberga dziedāja noskaņas dziesmas par aiziešanu, mīlestību un skaistumu dzīvē. Tās bija Alfrēda Kalniņa un Jāņa Mediņa dziesmas, kas skanēja V. Purvītim. R. Valdmanis dziedāja Purvīša laika biedra Emīla Dārziņa dziesmas un vienu A. Upenieka dziesmu. Klavieru pavadījumus veica Ilona Vilde. Aktrise Maija Grīnbuša deklamēja V. Purvīša darbiem zīmīgo V. Plūdoņa dzejoli Ūdeņi runā un lasīja Annas Brigaderes Bērzu kalnus.

Visa vakara programma bija ar dziļu noskaņu un saskaņu — V. Purvītis atnāca un palika pie klausītājiem — trimdiniekiem.

Sarīkojumā bija ieradušies vairāki pazīstami viesi no tālienes. Redzējām Paulu Jēgeri-Freimani, Irmu Liepsalu, Ludvigu Bērziņu, J. Osvaldu u. c.

V. L.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

Savienotās VALSTIS

MINEĀPOLĒ

⊕ Latviešu apvienības pilnsapulcē Minesotā par priekšnieku ievēlēja H. Čuriški, bet valdē E. Dunduru, R. Apini, B. Seili, A. Ieviņu, J. Dambīti, H. Liepiņu un B. Zvirbuli. Revīzijas komisijā — E, Āboliņu, K. Miezēnu, V. Lavovski un A. Priednieku - Kavaru. Par delegātu ALA's kongresā ievēlēja V. Ravovski. Turpmāk apvienība paplašinās sadarbību ar ALA'u un palīdzību tautiešiem.

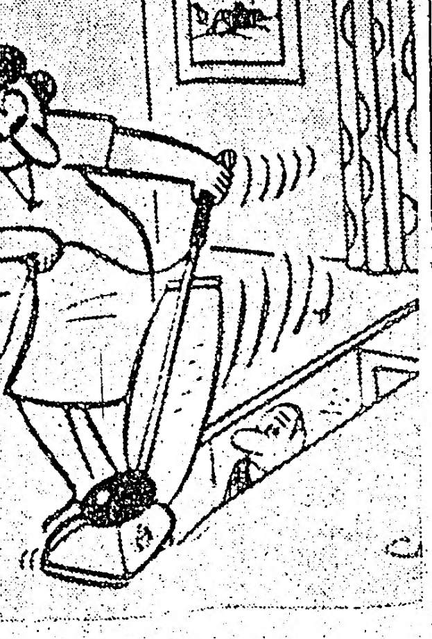
Modernākais putekļsūcējs

⊕ DV apvienības un LAM kopējais sarīkojums notiks 2. jūnijā, plkst. 7.30 vakarā James Balletin Post telpās, 2916 Lyndale Ave S., Mineāpolē. Paredzēta jautra programma, ko kārto rež. A. Valdmanis, sekos deja. Ieejas maksa $1,50, invalidiem brīva.

⊕ Crystal Lake kopas latviešu draudzes nodalījumā zemes klēpī guldīja mūžībā aizgājušo Katarinu Augusti Kipertu. Izvadīja draudzes māc. P Langins. Nelaiķes mīļāko dziesmu „Augšā aiz zvaigznēm" izjusti dziedāja Elza Krūkle. No aizgājējas atvadījās DV apvienības dāmu komitejas un valdes vārdā Toms Geistauts un Zelma Bulāte, latviešu studentu korporācijas kopas seniors A. Kaužēns, korp. Selonijas vietējās kopas priekšnieks A. Kleistbergs. Bija daudz pavadītāju un ziedu

Miris vīrs, kurš nepadevās un upurēja savu dēlu.

Kad pag. nedēļā Madridē, skujoties ar sirdstrieku mira 77 g. v. falangistu ģenerālis Rozē Moskardo, arī ārzemju prese pieminēja šo leģendāro Spānijas pilsoņu kaŗa varoni. Kā Toledo Alkazara komandants Moskardo izturēja 67 dienu ilgo ielenkumu. Lojālisti uz sirmo cietoksni, kurā mitinājās 1100 kaŗavīru un civīlistu, šajās dienās izšāva 6000 — 4 collu grānatas un 4000 — 6 collu grānatas, mīnēja klinšu pamatus un nosmidzināja tos ar benzīnu, ko aizdedzināja. Bombardēšanas laikā lojālisti sagūstīja ģenerāļa 16 g. veco dēlu Luiju, kuŗam deva iespēju sarunāties pa tālruni ar tēvu ielenktajā cietoksnī. Traģiskā, patriotismā pilnā saruna iegājusi kaŗa vēsturē: „Tēv!" — „Ko Tu teiksi, dēls?" — „Viņi solās mani nošaut, tēv, ja Tu nepadosies!" — „Nu tad novēli savu dvēseli Dievam, mans dēls, un sauc — lai dzīvo Spānija! un mirsti kā patriots!" — „Skūpstu Tevi, tēvs!" - „Skūpstu Tevi, mans dēls!" Desmit minūtes pēc šīs drāmatiskās sarunas lojālisti zēnu nošāva. Franko armija vēlāk Toledo Alkazāru atbrīvoja. **kk.**

CEĻA VĀRDI

Mums nevajag aizmirst upuŗus, kas nesti un ziedoti, lai latviešu valsts taptu, lai tā varētu augt un plaukt. Šo upuŗu dēļ stāvēsim katrs savā vietā, savu pienākumu pildīdami un citus aizraujot līdzi ticībā un darbā.

Kārlis Ulmanis

*

Tauta, kas neprot cienīt savus varoņus un varoņu slavu daudzināt, nav varoņu darbu cienīga un ir nolemta bojā ejai. Ģen. Jānis Balodis

*

Cilvēki ir sveši viens otram, kad viņi smejas; kur kāds raud — nāc, es tevi pazīstu, mans brāli,

Rainis

DIVAS SEJAS

ĀRZEMNIEKA PIRMIE IESPAIDI PARĪZĒ

II

Lielu robu Francijas ceļinieka budžetā iesit dzeramnaudu došana. Atstājot kādu mūzeju vai citu ievērības cienīgu vietu, kur jau samaksāta ieejas maksa, pie durvīm stāvēs vēl kāds vīrs, kam būs jāiespiež saujā dzeramnauda. Uz to gaida arī visi viesnīcu apkalpotāji un, paēdot pusdienas, uz restorāna galda jāatstāj pārdesmit franku. Citādi var gadīties, ka jums steigsies pakaļ apkalpotājs un atgādinās aizmirsto pienākumu. Parīzē jānogaršo arī pa kādai franču speciālitātei. Par tādu var ieskatīt arī bifsteku ar ceptām kartupeļu šķēlēm. Pirmoreiz to ēdot, dažam labam varbūt liksies, ka gaļa nav pārāk ilgi uz uguns turēta. Tā tas arī ir, jo gaļu pārgriežot, nereti sūcas vēl asinis. Piekožot pa kumosam maizes, kuru pasniedz pie visiem ēdieniem, un uzdzerot malku vīna, beidzot tomēr jāatzīst, ka ēdiens bijis garšīgs. Tas pats sakāms arī par citām franču maltītēm. Parīzes labāki pazinēji stāsta, ka franču virtuve esot visur laba, neatkarīgi no tā, cik dārgā restorānā pusdienots.

Neatņemama Parīzes sastāvdaļa ir plašie bulvāri un avenijas ar savām kafejnīcām, kur daļa galdiņu izlikti ārpusē, lai viesi netraucēti varētu novērot garāmgājējus. Pie tases kafijas vai aperitīva glāzes daudzi pavada dažu labu stundu, ļaujot Parīzes publikai sev slīdēt garām. Publika bulvāros ir visai raiba, bet visam cauri vijas kāds raksturīgs pavediens — daudz eleganti ģērbušos dāmu lepnos kažokos, daudz iznesīgu sieviešu. Atziņa par franču sievietes šarmu, šķiet, nav nekāds tukšs izdomājums. Vīrieši turpretim iet samērā pavirši ģērbušies, un daži izskatās tīri noplūkuši.

Kafejnīcas īpašnieks nereti pienāk arī pie savu viesu galdiņa, it sevišķi, ja tie ir ārzemnieki, un stāsta par kādu nule telpu atstājušu personu, minot kāda zināma mākslinieka, aktiera vai kādas citas ievērojamas personas vārdu, piezīmējot, ka tie bieži apmeklējot viņa kafejnīcu. Kafejnīcas gaisotne nebūtu pilnīgi raksturota, ja nepieminētu vēl kādu īpatnību. Visai bieži gadīsies tur novērot pārīšus, kas apmainās skūpstiem, kaut gan turpat pie blakus galdiņa sēd citi. Franči to ieskata par pilnīgi normālu parādību un liekas nekā neredzam. Ja uz laimīgo pārīti kādi viesi skatīsies, tad tie noteikti būs ārzemnieki. Šis maiguma izpausmes veids vērojams arī Parīzes klusākos bulvāros un parkos.

*

Kad ceļinieks uzkāpis Monmartra stāvajā kalnā, viņš jūtas piekusis. Bet šis kāpiens ir tā vērts. Tā augstākajā vietā uzcelta Sacrē-Coeur baznīca, kas ar savu bizantiešu stilu ir viena no raksturīgākajām Parīzes celtnēm.

Minot Monmartra vārdu, prātā nāk daudzie nostāsti par šī rajona īpatnībām. Šis ir viens no vecākajiem Parīzes kvartāliem un izveidojis sev īpatnēju seju. Šaurajās senlaicīgajās ieliņās daudz kafejnīcu un krodziņu, kuri visi ir ievērojami ar kādreizējiem notikumiem, kas tur risinājušies un slaveniem viesiem, kuri tos apmeklējuši, piemēram, Pikaso, Utrillo un Valadana, tāpat tur iegriezušies daudzi literāti. Katrai no šīm dzertuvēm ir sava ilggadīga vēsture, ar kuru lepojas to īpašnieki, lai pievilktu tūristus.

Monmartra rajonā atrodas arī Parīzes slavenie izpriecu centri ar daudziem naktslokāliem, kuru programmas lielāko daļu aizņem kaildejas. Šeit atrodas arī daudzinātais Sarkano dzirnavu (Moulin Rouge) lokāls, kuru slavenu padarīja gleznotājs Tulūzs — Lotreks. Daudzās izpriecu vietas sacenšas savā starpā ar skaļu reklāmu vai citām īpatnējām metodēm, lai pievilinātu viesus. Tā kāds lokāls, kura ārpusi veido vienkāršs uzraksts — Nebūtība — vilināt vilina garamgājējus ieiet apskatīties, tur iekšā Atstājot sargam dzeramnaudu nedaudz mazāku par ieejas maksu, pa tumšām, maz apgaismotām ejām jūs nonākat kādā pagrabā, kas piekrauts zārkiem, pie kuriem sēd publika un dzer pa glāzei konjaka vai oranžu sulas.

Pie sienām vairāki cilvēku skeleti un daudz galvas kausu. Kāds mūku tērpā ģērbies francūzis sniedz paskaidrojumus, pa brīžam pasniedzot viesiem aptaustīt kādu cilvēka kaulu un darot visus uzmanīgus uz dažiem galvas kausiem, kas esot bijuši slavenu un plaši pazīstamu ielas metu smadzeņu trauki.

Monmartra rajons ievērojams arī ar daudziem māksliniekiem, kas redzami, brīvā gaisā gleznojot. Ap šiem māksliniekiem, kas lielāko tiesu savos sniegumos ir stipri viduvēji, parasti pulcējas diezgan kupls skatītāju pulks.

*

Apmeklējot Parīzi jāiegriežas arī Latīņu kvartālā. Tas savu nosaukumu ieguvis no tā, ka agrāk šeit bijušas koncentrētas skolas, kurās Vidus laikos mācīja latīņu valodā. Šim rajonam savu zīmogu uzspiedusi Parīzes universitāte un tās studenti. Šeit dažādu tautību krodziņi. Ja kādam ir vēlēšanās iedzert kādu turku speciālu dzērienu, viņš atradīs arī to. Klīstot pa šī rajona šaurajām ieliņām, nākas sastapt dažu labu īpatnēju tipu. Bieži te ieklīst arī pa Parīzes bezpajumtniekam, kuri, vakaram satumstot, Sēnas malā meklē sev mājvietu.

Tā ir Parīze: ar lepnām, elegantām, kažokos tērptām dāmām un skaistām savrupmājām labākajos pilsētas rajonos, noskrandušiem, neēdušiem bezpajumtniekiem Sēnas malā un pussagruvušām būdiņām nabadzīgākajos kvartālos; ar mūzejiem un daudz dažādām mācību iestādēm ar neizsmeļamām vērtībām, bet arī sliktas slavas krodziņiem ar šaubīgiem uzvedumiem un mazām šaurām ieliņām, kur tumšajās kāpņu telpās meitenes gaida uz saviem viesiem. — Tās ir Parīzes divas sejas.

— kis.

2000 marku par 4 litriem linelļas

Berlīnē smejas par kādu fabrikantu, kurš, saklausījies kāda jauna cilvēka stāstus par iespēju no koksa un krīta iegūt linelļu, vai cūku taukus, arī savā fabrikā uzstādījis aparātūru 20.000 marku vērtībā. Jaunais cilvēks, kurš uzdevies par diplomētu ķīmiķi, arī fabrikanta acu priekšā, grozot dažādus klokus, no aparātūrā iebērtā koksa un krīta arī iztecināja 4 litrus linelļas un drusku cūku taukus. Par to viņš saņēmis 2000 marku lielu prēmiju un pazudis bez miņas. Fabrikants pēc tam ilgi pūlējies pēc palikušajiem norādījumiem no koksa un krīta iztecināt taukvielas, bet veltīgi. Policija beidzot noskaidrojusi, ka jaunā cilvēka brīnumdarbs visu acu priekšā izdevies tikai tādēļ, ka viņš dārgajā aparātūrā bez izejvielām iepriekš ielējis arī linelļu un izkausētus cūku taukus, kurus nav bijis grūti pa attiecīgajiem krāniem iztecināt. Policija mantkārīgajam fabrikantam ieteikusi nākotnē cūku taukus iegūt tikai no cūkām.

DRUSKAS

Helga pamodās. Patiesībā viņa nebija gulējusi, gan snaudusi. Kur tas laiks, kad viņas acis vairs īstā miegā nevērās. Ja arī nogurums lieca pie zemes, trauksmes signāli neļāva galvu ilgi turēt uz spilvena. Kā svinu pielijušās kājas nesa sagurušo augumu uz patvertni. Labi, ja bija, ko ņemt līdz, ko glābt un sargāt, labi, ja bija kāds, kam ko saglābt. Helgai vairs nebija nekā. Vēl pirms dažām dienām bija, un nu vairs nebija. Parasti, uz patvertni skrejot, Helga bija stiepusi līdz lielu somu. Tanī bija iesaiņots viss, kas Aldim mīļš un dārgs. Tur bija skolas biedreņu vēstules, draugu un vecāku foto atteli, pāris tēva dāvinātu grāmatu, daži veļas gabali, uzvalks un kurpes. Savu personisko mantu Helga neglābā, pietika ar to, kas mugurā, bet Alža somu viņa nesa rokās, kā kuslu bērnu.

„Vai nu mūžīgi karos!" Helga domāja, „Reiz tak angļi un amerikāņi šaus uz krieviem. Tad Aldis nāks mājā, būs ko mugurā vilkt."

Bet viss notika citādi.

Pēc katra gaisa uzbrukuma Helga skrēja uz netālo Dārtas ielu, gaisa izpalīgu mītni. Bailēs drebošu sirdi viņa skrēja turp un atgriezās Dievam pateikdamās. Bet tad, tad viņa atgriezās ar cieši sakniebtām lūpām, un vienīgā doma, kas kā vanags plosījās pa viņas smadzenēm, bija: Dievs ir netaisns. Bumba bija nokritusi tieši gaisa izpalīgu novietnes sētā, nositusi deviņus pavisam jauniņus zēnus. Tanī rindā, stiklainām, gandrīz vēl bērna acīm, debesīs raudzījās arī Aldis. Jau šodien draugi viņu roku stumjamos ratiņos aizveda uz kapsētu un apraka. Kad pirmās zemes saujas bira uz nekrāsotā šķirsta, Helga neplēsa matus, neraudāja, acis viņai sausi dega un krūtīm bija uzgūlies tēva mājas lielais padurves akmens. Kad mācītājs skaitīja: „Mūsu tēvs..." viņa domās nepārtraukti atkārtoja: Dievs ir netaisns.

Aldis bija pēdējais no Helgas trim dēliem. Edgars krita pie Opočkas, Ivārs un vīrs pazuda Baigajā gadā čekas pagrabos. No mīļajo kapu vietām zināma tikai Alža. Tāpēc Helga to pirkstiem gludināja un līdzināja vēl ilgi pēc tam, kad pārējie pavadītāji jau sen bija izklīduši. Mājā viņa atgriezās lielā tumsā, līdz ar policijas stundu. Tāpat neizģērbusies bija iekritusi gultā.

Helgai visa dzīve, visi notikumi bija vienaldzīgi.

Nebija ilgi jāgaida, kauca sirēnas, bet Helga nekustējās. Kaimiņu istabā raudāja no miega uzrauts bērns, kāpnēs dipēja soļi. Helga gulēja. Vēl no pagraba atpakaļ atskrēja apakšējā dzīvokļa iemītniece, dauzījās pie Helgas durvīm, sauca, lai nākot līdzi, Helga neatsaucās un durvis neatvēra. Lielais posts, kas kā melna nakts vēlās pār Latviju, un pašas personiskie pārdzīvojumi bija padarījuši Helgu trulu, vienaldzīgu. Ja viņas sirdī vēl varēja atrast kādu jūtu, tad tas bija naids. Ne jau vienkāršos mirstīgos viņa nīda — vadoņus — tos viņa nīda. Lielo tautu vadoņi ar mazajām tautiņām rīkojās kā ar šacha figūrām. Un vēl vairāk par tautu vadoņiem Helga nīda Lielo Radītāju. Bez viņa ziņas tak nenokrītot ne mats no galvas. Tā tad — visa šī iznīcināšana notiek ar viņa ziņu. Briesmīgi! Lielais un neticīgais komūnistu pūķis aprij miljoniem ticīgo. Kur taisnība? Ko ļaunu darījusi latviešu tauta? Kāpēc viņas dzīvajā miesā cērt robu pēc roba? Vai ar darbu celt dzīves labklājību ir grēks?

Helga pacēla galvu — tā kā balsis dzirdēja. Klausījās — ārā patiešām bija balsis, arī rati čīkstēja. Pa lielajām Rīgas ielām bēgļu straumes plūda nepārtraukti, bet ka šeit —? Nebruģētajā Bišu ielā? Varbūt nomaldījušies? Zirgus pūtina? — Nē! Tā tak mātes balss.—

Helga izlēca. Ne smagi kājas pāri gultas malai cēla, bet izlēca no gultas un pieskrēja pie loga.

„Vēl kādam esmu vajadzīga!" Viņa priecājās, un šis prieks deva spēkus izrauties no lielās bēdu straumes.

Helga sildīja ūdeni, kur brāļa bērnu bariņu un māsas dažus mēnešus veco meitiņu nomazgāt, pabaroja kā lielos, tā mazos un noguldīja, kur nu katram vietu atrada. Vēļ vakar tik salauzta, šodien viņa mierināja tuviniekus.

Māte nevarēja beigt žēloties par brūno ganāmpulku, kas, no kūts palaists, atstāts likteņa varā. Brālis prātoja, kur likt zirgus un pajūgus? Vēl latvietī mājoja zemes spēks. Vēl arvien, kamēr stāvēja uz Latvijas zemes, latvietis nebeidza rūpēties par tiem, kas līdz šim viņam maizi devuši. Svainiene klusēja. Apčubinājusi bērnus, viņa dziļi nopūtās. Tāda viņa vienmēr bija, klusa, sevī noslēgusies. Pat nežēlojās, ka partizāni brāli noslepkavojuši, ka vecāki palikuši uz vietas un nebijuši pierunājami braukt līdzi.

Nolikusi mazo Rūtu blakus mātei, Alise gāja uz virtuvi pie Helgas.

„Tu tak pie viņiem nepaliksi?" Alise jautāja.

„Vēl vakar domāju, ne soli nekustēšos," Helga stāstīja. „Negribējās Alža kapu tā pamest, bet tagad nezinu, patiešām nezinu —"

Helga skatījās gadus piecpadsmit jaunākajā māsā kā skolniece mātē. Helga bija augumā maza, bēdās viņas augums sarāvās vēl mazāks, pavisam līks tas saliecās, acis viņa turēja zem plakstiem paslēptas. Alise bija stipri lielāka par Helgu, bēdas viņu saliekt nespēja, jo lielākas bēdas, jo taisnāki izslējās Alises augums. Jūlijā, kad Jelgava pirmoreiz krita boļševiku rokās, no tā laika Alise par savu vīru nezināja nekā, īstenībā viņa zināja un nojauta — Arvīds ir kritis; oficiāli tas viņai paziņots nebija. Bēgot, pie Burtniekiem viņus bija pārsteigušas krievu lidmašīnas, bumbas šķemba bija nositusi Alises zirgu. Alisi tas nebija izsitis no sliedēm, viņa bija paķērusi bērnu uz rokām, ielēkusi brāļa ratos un turpinājusi ceļu. Bez somām un saiņiem — kā stāvējusi, viņi brauca uz svešu zemi, pretī nezināmam liktenim.

„Gan sadabūšu kaut ko, gan dzīvošu!" viņa teica un neļāva nevienam par savu nelaimi gausties.

Helgai visi liekie apģērbi, veļa un pārējā iedzīve bija norakti malkas šķūnītī zem malkas grēdas. Varētu izrakt, bet, ko tas dotu. Helga sīka, maza, Alise liela. Tad jau arī strausu varētu ieģērbt zvirbulim šūtā apģērbā. Un tomēr — abas māsas gāja pāri pagalmam. Tāpat bez gaismas iedegšanas viņas sāka strādāt, pārkrāva malku un sāka rakt.

„Šeit visa mana bagātība," Helga stāstīja. „Apģērbu kabatās iešuvu tos dažus zelta naudas gabalus, ko tēvs uz miršanas gultas mums katram iedeva."

Arī Alisei tēva dotā zelta nauda bijusi līdzi paņemta, bet tā palikusi turpat ceļmalā, kur viss pārējais, kas bijis paņemts līdz.

Viņas izcēla prāvu, valgiem pārsietu kasti. Helga teica:

„Nav īstā. Šeit trauki."

Un viņas raka atkal. Pavisam Helga bija norakusi četras kastes un tikai trešā bija tā, ko viņa meklēja. Viņa iedeva Alisei dažus apģērba un veļas gabalus.

„Būs ko mazajai pāršūt," viņa teica.

Kopīgi viņas izskaitīja zelta naudas gabalus — to bija trīspadsmit.

„Tu ņem septiņus," Helga sniedza Alisei zeltu. „Jūs divi cilvēki. Šos sešus es paglabāšu, kad atgriezīsities, būs jums ko dzīvi iesākt".

„Tu tak ar' brauksi?" Alise pacēla acis.

„Nezinu, patiešām nezinu," Helga atkārtoja. „Viss būs izputināts. Jums nekā nebūs. Ja es palieku uz vietas, vismaz šo šķūnītī norakto saglābtu. Tak sākumam būtu."

„Tagad galvenais ir cilvēks, tas jāglābj. Par citu nedomā." Alise iesleja lāpstu kaktā un krāva malku uz svaigi raktās zemes. Helga stāvēja šķūnīša durvīs, skatījās saules lēktā un klusēja. Tālumā redzēja Daugavu. Agrā saule krāsoja ūdeni sarkanu. Gara acīm Helga skatīja asinīs guļošo Aldi. Viņai drebēja acu plaksti.

„Es ticu brīnumam," viņa klusi teica. „Es ticu, Rīgā viņi neienāks. Jūs atgriezīsities un pie tam drīz."

„Tu tici?" Alise beidza darbu. „Es ticu tikai reālām lietām. Kas viņus apturēs? Vācietis mūk pa galvu, pa kaklu."

„Zviedri, angļi. Brīvības cīņās anglis mums palīdzēja. Tā visur čukst un zīlē."

Tās bija ļaužu tenkas. Alise tām neticēja. Bet Helga meklēja palikšanai iemeslu un tāpēc ticēja. Alisei viņu pierunāt neizdevās. Abas gāja uz dzīvokli, Alise par dažiem apģērba un zelta gabaliem bagātāka. Ieguvums viņu priecināja maz. Viņa skatījās Rīgas torņos, saulē un Daugavā, rīkles galā viņai sējās mezgls.

Dzīvoklī visi bija kājās. Brālis Jūlijs no skārda krūzītes strēba karstu kafiju, koda pilnu muti vēl pašu mājās ceptās rudzu maizes. Viņš steidzās, lai ātrāk nokļūtu uz iestādi, kur izsniedz kuģa kartes. Kuģa karšu gribētāju rindas esot garas. Alise pasniedza savu pasi, citas jau stāvēja čupiņā uz galda. Helga paņēma rokas somu, izņēma pasi, pagrozīja to pirkstos un nolika atpakaļ somā.

„Kā nu zini," Jūlijs teica, beidzis ēst. „Nevienu pierunāt negribu, bet es nepaliktu un nepalikšu."

„Es ticu brīnumam," un Helga stāstīja atkal, ko viņa cerē.

„Tās nav cerības, bet cerību druskas. Tas nav vesels, uz kā tu nostāties mēģini, pašreiz nekustas kāds atsevišķs slānis, bet visa pasaule."

Jūlijam bija laimējies. Vakarā viņš atgriezās ar vajadzīgiem zīmogiem pasēs. Kuģis, Robert Mohring, stāvēja Daugavā, šeit pat Rīgā. Ar to viņi aizbrauca.

Alise ar Jūliju uzmanīja, lai viss līdzpaņemtais tiktu iegremdēts kuģa lielajā vēderā. Čīkstēja vindas. Tīklos šūpojās un kuģa rīklē pazuda gaļas mucas, miltu maisi, labas istabiņas lielumā dzelzs apkaltiem stūriem vecmāmiņu pūra lādes. Sīkās ceļa somas krāva pēdējās, tāpēc Alisei un Jūlijam bija ilgi jāgaida. Alisei nebija nekā, bet viņa palīdzēja brālim. Gabaliņu tālāk stāvēja māte, Helga turēja klēpī Rūtu. Svainiene sava bērnu pulciņa vidū izskatījās pēc izbiedētas tīruma irbes.

Beidzot — viņi kāpa uz kuģa. Helga visiem spieda roku, noskūpstīja katram aizbraucējam vaigu. Sevišķi ilgi viņa glauda un mīļoja bērnus. Bet, kad viņa pacēla skatus, tie bija mierīgi, acis bija sausas.

„Šai pašā krastā es jūs sagaidīšu," viņa sauca pēdējos sveicienus, māja ar mutautiņu un skatījās kuģa sakultajā ūdenī. Viņai likās, ūdens nenes kuģi prom, bet rauj to atpakaļ krastā. Katra putās sakultā viļņa galotne viņai šķita pats jūras dievs. Sirmās matu pinkas purinādami, viņi rāja aizbraucējus.

„Viņi tak neienāks. Vēl var notikt brīnums — — —"

Uz sīki saskaldītām cerību druskām Helga palika krastā, kad daļa latviešu tautas aizbrauca svešumā.

Ella Andersone

KURZEMES KAPITULĀCIJAS 11 G. ATCERES

SVINĪGAIS AKTS

notiks sestdien, 12. maijā, pl. 8 vak. sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē ar sek. programmu:

1) ATKLĀŠANAS RUNA. 2) Kurzemes cietokšņa traģēdija Otrā pasaules karā, referēs Bruņinieku krusta kavalieris ROBERTS ANCĀNS, kas piedalījies Kurzemes cīņās no pirmās līdz pēdējai dienai. 3) KONCERTS — vīru kora VIESTURS Toronto ansambļa sniegumā. 4) DEKLAMĀCIJAS.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $1.00. Bērniem un skolēniem ieeja brīva.

DV TORONTO NODAĻA

Jānis Sarma

Negantnieks

ROMANS

77. turpinājums

—Ak, tas ir nesvarīgs fakts! Valūjevs pats un Klaudija Petrovna, es gribēju teikt, viņa kundze, kaut cik runā arī vāciski. Un taisni tas, ka tu zināmā mērā būsi spiests runāt krieviski, nāks tev tikai par labu — Tā kā esat noslēguši līgumu, tad pēc vecas tiesas jūtukšo kāds kauss, jo, kā zināms, sausas lietas labi neturas kopā, — Grosvalds pacilāja pudeli, — Tulupovs gan no tās cītīgi ziedoja savai glāzei, bet vēl jau dibenā kāda lāse atlikusi... Jā, vai tu, Skujeniek, dzirdēji, ka šodien izdarīts atentāts pret caru?... Tulupovs mums stāstīja. —

— Ak, lai velns parauj šos Tulupovus, Kažuchovus vai kā nu viņus visus sauc! Es nesaprotu, Grosvald, kāpēc tu še aicini šo suselnieku. Vai tas kāds intelliģents cilvēks, kurš, kaut gan no muižnieku ģimenes, tomēr staigā nodriskājies kā kāds ielu slaucītājs? Vai esi viņam jel kad redzējis tīru veļu? Un vai vari būt drošs, ka bārdā viņam nedzīvo utis? Tautas atpestītājs! Kas īsti mums no viņa un viņam līdzīgiem par labumu? Lai viņi taisa savu revolūciju, kas visus grib pārvērst baskājos. Bet es neticu, ka tā būtu viņa nopietnība. Tikai tagad viņš izliekas par lielu revolūcionāru, bet vēlāk, kad būs nobeidzis universitāti, varbūt kļūs par zemstes vecāko un sauks zemniekus par suņa bērniem. Bet, ja šāds Tulupovs vai Kožuchovs, nedod Dievs, kādā nelaimes reizā nokļūs Rīgā vai Jelgavā par gubernātoru, tad sauks mūs, latviešus, par čuknām, kas nav pielīdzināmi pat ne Pēterburgas sētniekiem. —

— Nav tik ļauni, kā tu domā, — Grosvalds runāja mierīgi, — labāk ir, ja ar viņiem lūkojam saprasties. Neviens cits kā tikai viņi mums var palīdzēt reiz atbrīvoties no mūsu Baltijas kungiem. —

— Tārpaina cerība, — Skujenieks nopūtās.

— Bet tu pats nupat slavēji Valūjevus. Vai tad tie nav radi tiem pašiem Tulupoviem vai Kožuchoviem? —

— Nē, šī krietnā ģimene, tāpat kā tai līdzīgas citas, nesapņo ne par revolūcionāru gaidīto paradīzi, ne par slavofilu ideāliem, bet ir kosmopolītiska Eiropas kultūras sapratēja un cienītāja. —

— Man šķiet, ka šis pats Tulupovs, kad būs pārdzīvojis savu revolūcionāro rūgšanas periodu, un, ja vien nebūs nokļuvis Šliselburgā vai arī aizgājis bojā Sibirijas zelta raktuvēs, kļūs par mierīgu un krietnu zemstes darbinieku un strādās kaut kur kādā Dieva aizmirstā apriņķa pilsētelē kā ārsts, tiesnesis, vai statistiķis. Un nu viņš to, par ko agrāk sapņojis kā revolūcionārs, sasniegs mierīgā kultūras darbā. Un mums viņi nav vis jānicina, bet ar viņu palīdzību jāpanāk, lai Baltijas landtāgu vietā arī pie mums nodibinās zemstu kārtība. Ja tas tā notiktu, tad viss mainītos mums par labu, jo zemstes ir demokratiskas iestādes. —

— Un tu, Grosvald, domā, ka šais demokratiskajās iestādēs par darbiniekiem iekļūs latvieši? —

— Tīri dabiski! Jo es domāju, ka krievi, lai gan dēvē mūs tikai par iezemiešiem, uzticēsies drīzāk mums nekā vāciešiem. —

— Tas jau būtu ļoti ideāls panākums, — Skujenieks smīnēja, — bet ir taču jāzina, ka Krievijas augstākajās pārvaldes iestādēs darbojas ne mazāk kā 75% vāciešu, kas pie tam visumā nāk no Baltijas guberņām. Viņiem vienalga, kas notiek Krievijas iekšguberņās, bet Baltijā tiem jārūpējas, lai visās iestādēs strādātu viņu bezgalīgais radinieku pulks, kam no vienas puses jāgādā sev maize, bet kas nekad nedrīkst aizmirst, ka ir arī vācietības un vācu priekšrocību sargi. Tātad, ja tas būtu vajadzīgs, viņi sev par palīgiem ņems krievus, bet nevis latviešus. —

— Tātad neatliek nekas cits, ko nupat teicu, — Grosvalds iesaucās, — mums ir jāsaprotas ar krieviem. To tagad atzinis arī Valdemārs, teikdams: latvieši drīzāk tiks galā ar krievu lāci, nekā spēs cīnīties pret vācu ērgļa nagiem. —

— Man šķiet, ka Valdemārs iet bīstamu ceļu, — Krogzemis drūmi grozīja galvu, — slavofiliem, uz kuriem viņš tā paļaujas, ir tikai viens īsti liels mērķis: iepludināt visas nekrievu tautas slavu jūrā. Tikuši par noteicējiem valsts dzīvē, tie parādīs zobus, no kuriem tad vairs nebūs iespējams izsprukt nevienam, kas tiem reiz uzticējies. Un man šķiet, ka šie zobi jau redzami tagad. Tev, Stērste, gan tas būs zināms labāk nekā jebkuram citam?

— Jā, — ir kāda slepena roka, kas sniedzas ļoti tālu un kam nekādi šķēršļi nav nepārspējami... — Grosvalds skumji pasmīnēja. — Bet kaut kas taču jādara, lai mēs nebūtu tikai skatītāji. Man šķiet, ka pagaidām tomēr krievu revolūcionārās aprindas mums ir visvairāk labvēlīgas, vismaz kaut tai ziņā, ka tās sevi ieskata par Vakareiropas ideju līdzmantiniecēm, un tāpēc var domāt, ka sapratīs arī to, kas mūs nospiež.

— Es par to šaubos, — Krogzemis purināja galvu, — jo taču Bakūņins, šis skaļākais krievu revolūcijas pravietis, nonācis pie atziņas, ka Vakareiropa ir tik sīkbirģeliska un pat sapuvusi, ka nav spējīga nekādam progresam. Un tāpēc viņš nu pārliecināts, ka tikai krievi ir vienīgā tauta, kas spēj pasaules gaitai dot citu, labāku saturu. Vai tad var ticēt, ka cilvēki, kas tikai savu tautu ieskata par izredzētu, gribēs ievērot kādas citas un pie tam vēl mazas tautas intereses? Manuprāt, krievi spēj saprast tikai krievus un vispār domā tikai par krieviem. —

— Es nedomāju, ka būtu tik ļauni. Domas, ko Krogzemis nupat izteica, gan varbūt valda politiķu starpā, bet krievu intelliģence, kā to jau teica Skujenieks, ir kosmopolītiska un nav naidīga nevienai citai tautai. Šai intelliģencei ir plašs skats un sirsnīga un dziļas labvēlības pilna dvēsele. Tā ir strauja un kaislīga un var tāpēc negribēdama nodarīt daudz ļauna, bet atapusies tā var būt neizsakāmi maiga un spējīga sevi ziedot, — Skujenieks nopietni teica.

— Būtu labi, Skujeniek, ja tev tava pārliecība nekad nebūtu jānožēlo, — Krogzemis nesteigdamies izvilka no mēteļa kabatas nelielu grāmatu, — es tev ieteicu to izlasīt. —

— Fjodora Dostojevska Rakstnieka dienas grāmata? —

— Jā, protams, tā paša Dostojevska, kuru tā dievina krievu intelliģence. Un ja jau tas tā, tad acīmredzot tā ļoti labi zina, ko domā šis rakstnieks un cik tas liels kosmopolītiķis. Atļaujiet man nolasīt tikai vienu vietu šai grāmatā, kas ļoti labi apgaismo Dostojevska domas par citām tautām. —

Viņš kādu mirkli lapoja grāmatu, līdz atrada attiecīgo vietu, kuru bija pasvītrojis ar sarkanu zīmuli, tad lasīja:

Katra liela tauta tic un tai ir jātic, ja tā grib ilgi dzīvot, ka tajā un tikai tajā slēpjas pasaules glābšana un ka tā dzīvo tikai tāpēc, lai nostātos visu citu tautu priekšā, uzsūktu tās visas sevī un vestu beidzot pie iepriekš noteikta mērķa.

— Nu, un kas tad gan šis mērķis var būt? Man šķiet, ka Dostojevskis nebūt nedomā, ka krieviem būtu jāizaudzina svešajās tautās pravieši, kas lai sludinātu šo tautu atdzimšanu. Šais rindās, kuras pie tam nav nemaz nejaušas, viņš vienkārši un atklāti prasa, lai visas citas tautas, kuras liktenis nodevis krievu patvaļai, kļūst par mēsliem, ar kuriem mēslojamas Krievijas bezgalīgās āres. Un šī viņa pārliecība, ka krieviem jākļūst par visas pasaules atpestītājiem un beidzot par tās kakla kungiem, ir jo bīstamāka tāpēc, ka pie tās turas tiklab slavofili, kā arī revolūcionāri. Protams, līdzekļi katram ir dažādi, jo, kamēr revolūcionāri cer to panākt, padarīdami visus par vienādiem baskājiem, kas tad radīs zemes virsū paradīzi, slavofili cer visu pasauli sapulcināt svētās pareizticības paspārnē un pārvērst to par apustuļu un svēto starcu draudzi. —

— Jā, bet kur tad tu redzi kādu izeju? — Skujenieks pēc brītiņa jautāja, kad neviens nekā neteica.

— Stērste tev pastāstīs par Šveices cīņu ar Habsburgu monarchiju, — Krogzemis sausi attrauca, — varbūt tā tev kaut ko paskaidros. —

— Tātad tu, Krogzemi, domā, ka latviešiem... — Grosvalds gribēja jautāt, bet Krogzemis viņu pārtrauca. Viņa pierē iedegās sārtie plankumi, kas rādīja, ka viņš stipri satraukts.

— Ko es varu domāt? — viņš skarbi jautāja, — es jūtu netaisnību, kas mūs nospiež un kuras dēļ mums jānīkst šai saltajā un svešajā pilsētā. Bet vai ir iespējams, ka kāda sveša tauta gribēs mūs no tās atbrīvot? Jūs esat labāki vēstures un likumu zinātāji nekā es un tāpēc arī labāk zināsit, vai tautas jelkad ir ieguvušas brīvību un tiesības ar likumu un citu tautu palīdzību? —

Neviens viņam neatbildēja.

(Turpinājums sekos)

HENRIKA IBS

APLAUSI, SAJŪSMA UN

Apgaismes (racionālisma) idejas, kas 18. gadsimtā atrada auglīgu zemi filozofijā, socioloģijā un dabaszinātnēs, 19. gadsimtā radīja jaunu virzienu literātūrā — reālismu. Šai virzienā pasaules slavu romānā, novelē un stāstā ieguva Emīls Zolā un Gijs de Mopasāns Francijā, Čarlzs Dikenss Anglijā, Ļevs Tolstojs un Fjodors Dostojevskis Krievijā, bet drāmā Henriks Ibsens Norvēģijā. Reālisti iztirzā un tēlo savu varoņu iedzimtības sekas un apkārtnes ietekmi, iesaistot darbībā pagātni un rādīdami ģimenes attīstības gaitu kādā laika sprīdī, kā piem., to dara Emīls Zolā savā milzu apmēra romānā (32 sējumi) Rugoņu dzimta. Pēc satura līdzīgi sacerējumi ir Henrika Ibsena drāmas Meža pīle un Spoki. Nevienā citā Ibsena skatuves darbā drāmatiskais elements netiek kāpināts ar tik spēcīgiem pārdzīvojumiem kā Spokos. Jāsaka gan, ka šai lugā nemaz citu elementu nav.

Drāma sākas ar kambarkunga Alvinga atraitnes dēla atgriešanos mājā. Viņš ārzemēs ir kļuvis ievērojams gleznotājs. Par tēvu viņš atceras tikai tik daudz, ka tas viņam, vēl kā mazam zēnam, devis ievilkt dažus dūmus no savas pīpes. Tas ir ievads nelaika kambarkunga Alvinga raksturojumam. Raksturojumu turpina viņa atraitne, gan atklājot sava nel. vīra dzīves veidu mācītājam Mandersam, gan, beidzot arī Osvaldam. Un visa šī ģimenes noslēpumu atsegšana pakāpeniski izraisa vienu pēc otra spēcīgus notikumus. Un būtu grūti pateikt, ja nebūtu nāves, šis cilvēka atpestītājas no dzīves, vai ārprāta - atpestītāja no prāta, pa kādām ciešanu un moku gradācijām autors jauno apdāvināto mākslinieku vēl izvadātu.

Parīzē ārsts viņam konstatējis iedzimtu ļaunu slimību, un tagad māte, attēlojot Alvinga izlaidīgo, netikumīgo dzīvi, to apstiprina. Viņš vairs nevar domāt un strādāt, viņš dzīvo pastāvīgās bailēs, gaidot liktenīgo brīdi, kad smadzenes sāks atmiekšķēties.

Uz šo drausmīgo un nenovēršamo likteni norāda ugunsgrēks — nodeg tēva piemiņai par godu uzceltā bērnu patversme. Uz pilsētu aizbrauc māc. Manderss un galdnieks Ernstrands, kombinējot sev nākotnes izredzes. Paliek kalpone Regīna. Tā jaunajam māksliniekam sniegs kādu iepriecinājumu, kļūs viņa sieva... Bet māte atklāj, ka tā ir nelaika kambarkunga meita, Osvalda pusmāsa. Tad aiziet arī viņa. Paliek māte un dēls ar pagātnes spokiem. Vēl kāpinājums — dēls izaudzis svešumā, un mātes mīlestība viņam sveša. Viņš paliek viens pats un cīnās ar spokiem. Morfija graudiņi viņam ir līdzi, bet kas tos viņam liktenīgajā brīdī pasniegs? Un dēls, uz ceļiem nometies, lūdzas, lai to izdara viņa māte...

Šo smago drāmu iestudējusi režisore Zinaīda Avotiņa, apliecinādama ar šo darbu gan savu talantu, gan zināšanas drāmaturģijas

TĀLIVALDIS DANGAVS

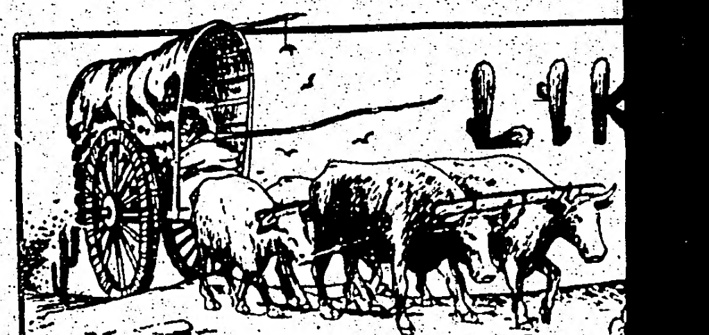

STĀST

no cikla Strandēj

36. turpinājum

Mēs izkāpām Karientes pilsētā

kuģiša — īsta ponija, salīdzināju

lām neērtībām tanī devāmies pa

Posadām. Tur sagādājām provīziju

braucējus, kas tad mūs veda vērš

mežiem, kam pēc ceļojuma profeso

Misionera, jo šie Paranas kreisā kr

mežiem otrpus upei — Paragvaja

Darbus darot, profesors kļuva ja

par mani un peoniem. Pirmais vi

gāja gulēt, jo pirms došanās pie

klusībā raudzīties zvaigžņotajā de

roja kāda līksme, dvēseles pacilāt

si lielajiem gariem, radot nemirstī

ņa diena bija dziesmota. Tās bi

viņš dziedāja, bet skaistas. Es n

„Jūs tik daudz dziesmu zināt

„Esmu no tautas, kas dzied

„Vai latviešiem tik daudz dzi

„Ja dzied no rīta līdz vakara

atkārtot nevajadzēs," viņa smaids

„Kāpēc šīs dziesmas skumjas

Padomājis profesors sacīja:

„Man nu jāķeras pie jūsu taut

...dans tout pays le ch

triste, lors même qu'il expri

est un instrument incomplet

cordes et où nous sommes f

de la joie sur le ton consac

Kā jau esmu teicis: Skumjas

prieks. Kāpēc? Dievs to zina!

tu būt priecīgam, jo viņš ir privilē

HENRIKA IBSENA SPOKI ČIKĀGĀ

APLAUSI, SAJŪSMA UN SUMINĀJUMI ANNIJAI SIMSONEI

Apgaismes (racionālisma) idejas, kas 18. gadsimtā atrada auglīgu zemi filozofijā, socioloģijā un dabaszinātnēs, 19. gadsimtā radīja jaunu virzienu literātūrā — reālismu. Šai virzienā pasaules slavu romānā, novelē un stāstā ieguva Emīls Zolā un Gijs de Mopasāns Francijā, Čarlzs Dikenss Anglijā, Ļevs Tolstojs un Fjodors Dostojevskis Krievijā, bet drāmā Henriks Ibsens Norvēģijā. Reālisti iztirzā un tēlo savu varoņu iedzimtības sekas un apkārtnes ietekmi, iesaistot darbībā pagātni un rādīdami ģimenes attīstības gaitu kādā laika sprīdī, kā piem., to dara Emīls Zolā savā milzu apmērā romānā (32 sējumi) Rugonu dzimta. Pēc satura līdzīgi sacerējumi ir Henrika Ibsena drāmas Meža pīle un Spoki. Nevienā citā Ibsena skatuves darbā drāmatiskais elements netiek kāpināts ar tik spēcīgiem pārdzīvojumiem kā Spokos. Jāsaka gan, ka šai lugā nemaz citu elementu nav.

Drāma sākas ar kambarkunga Alvinga atraitnes dēla atgriešanos mājā. Viņš ārzemēs ir kļuvis ievērojams gleznotājs. Par tēvu viņš atceras tikai tik daudz, ka tas viņam, vēl kā mazam zēnam, devis ievilkt dažus dūmus no savas pīpes. Tas ir ievads nelaiķa kambarkunga Alvinga raksturojumam. Raksturojumu turpina viņa atraitne, gan atklājot sava nel. vīra dzīves veidu mācītājam Mandersam, gan, beidzot arī Osvaldam. Un visa šī ģimenes noslēpumu atsegšana pakāpeniski izraisa vienu pēc otra spēcīgus notikumus. Un būtu grūti pateikt, ja nebūtu nāves, šis cilvēka atpestītājas no dzīves, vai ārprāta - atpestītāja no prāta, pa kādām ciešanu un moku gradācijām autors jauno apdāvināto mākslinieku vēl izvadātu.

Parīzē ārsts viņam konstatējis iedzimtu ļaunu slimību, un tagad māte, attēlojot Alvinga izlaidīgo, netikumīgo dzīvi, to apstiprina. Viņš vairs nevar domāt un strādāt, viņš dzīvo pastāvīgās bailēs, gaidot liktenīgo brīdi, kad smadzenes sāks atmiekšķēties.

Uz šo drausmīgo un nenovēršamo likteni norāda ugunsgrēks — nodeg tēva piemiņai par godu uzceltā bērnu patversme. Uz pilsētu aizbrauc māc. Manderss un galdnieks Ernstrands, kombinējot sev nākotnes izredzes. Paliek kalpone Regīna. Tā jaunajam māksliniekam sniegs kādu iepriecinājumu, kļūs viņa sieva... Bet māte atklāj, ka tā ir nelaiķa kambarkunga meita, Osvalda pusmāsa. Tad aiziet arī viņa. Paliek māte un dēls ar pagātnes spokiem. Vēl kāpinājums — dēls izaudzis svešumā, un mātes mīlestība viņam sveša. Viņš paliek viens pats un cīnās ar spokiem. Morfija graudiņi viņam ir līdzi, bet kas tos viņam liktenīgajā brīdī pasniegs? Un dēls, uz ceļiem nometies, lūdzas, lai to izdara viņa māte...

Šo smago drāmu iestudējusi režisore Zinaīda Avotiņa, apliecinādama ar šo darbu gan savu talantu, gan zināšanas drāmaturģijas uzdevumu atrisināšanā. Par izrādes stilu ir grūti ko teikt, jo var būt dažādi ieskati par to, vai galdniekam Engstrandam jāparādās uz skatuves ar lielāku vai mazāku joviālu pieskaņu.

Annijai Simsonei ir pašai savs skatuves stils, un ja viņa Alvinga kundzes lomu tēloja tā un ne citādi, tad tādēļ, ka viņa ir Annija Simsone. Visvairāk no viņas bija iemesla gaidīt tādēļ, ka viņa pati šo lugu un šo lomu bija izvēlējusies. Un laikam gan neviens, kas šo lugu 28. (pirmizrādē) vai 29. aprīlī Čikāgā noskatījās, nebija vīlies: viņa sniedza neaizmirstamu nelaimīgas mātes tēlu. Un ne ar kādiem skatuves līdzekļiem, ne ar kādu techniku žestos, valodā vai mīmikā. **Uz skatuves dominēja tikai aktrises personība.** Mēs redzējām sievieti, kuŗa savas ģimenes dzīves traģēdiju kā svētās laulības iestādījuma rezultātu, ko tik daudz gadu slēpusi, met acīs tradicionālās baznīcas pārstāvim mācītājam Mandersam (Te jāpiezīmē, ka H. Ibsens ir pieskaitāms pie pirmajiem cīnītājiem par sievietes emancipāciju, un viņa uzskati par laulību ir izteikti lugā Nora, kuŗas ietekmē radusies Aspazijas drāma Zaudētās tiesības), un it kā ar patiesību gribēdama glābt savu dēlu, atklāj tēva grēkus arī viņam, gan tai pašā laikā redzēdama tikai spokus. Un šai grūtajā lomā Annija Simsone ieguva skatītāju simpatijas ar mākslinieciško vienkāršību un sniedza pārdzīvojumus spēlē ar atturību skatuves stājā un klusinātām replikām.

Visgrūtāko lomu šai lugā tēlot uzņēmies Edgars Gulbergs. Ja arī Osvalda liktenis pēc teksta ir labi saprotams, tad ne tik viegli parādāms uz skatuves. Šai vietā Ibsens varbūt ir nežēlīgs naturālists. Jaunekli viņa dzīves visskaistākajā brīdī, kad viņa radītāja ģenijs to vedīs visaugstākos kalngalos, kad viņš cilvēcei sniegs iepriecinājumu ar savām saulainajām gleznām, tai brīdī viņu piemeklē tēva grēki... sabrūk visi sapņi un ideāli, un viņš pats zina, ka tuvojas ārprāts. Šai lomā Edgars Gulbergs bija cienīgs pretspēlētājs Annijai Simsonei. Un viņš pieskaitāms pie mūsu trimdas labākajiem aktieŗiem.

Mācītāja Mandersa lomu tēloja Arvīds Balodis tik labi, ka tiem mācītājiem, kas atradās skatītāju vidū, vajadzēja viņu apskaust. Žēl, ka šo aktieri mēs tik maz uz skatuves dabūjam redzēt.

Valdis Hermanis galdnieka Jakoba Engstranda lomā iepriecināja skatītājus ar stilu, kādā viņš šo lomu bija ietērpis. Autors viņu ir uzzīmējis kā pretstatu tai ļaužu sabiedrībai, kuŗā viņš tādu vai citādu iemeslu dēļ parādās, un Hermanis arī visās situācijās to ar savu spēli pasvītroja. Par dažām atsevišķām vietām gan skatītāju domas varēja dalīties, bet aktieŗa uztvere šoreiz, liekas, bija pareiza.Un visās ainās Hermaņa uznākšana tik labi padevās!

Par Elfu Gensbīgeli kā Regīni jāsaka tikai tas, ka viņa varēja būt izteiksmīgāka kalpone. Šo profesiju vajadzēja pastudēt, lomu iestudējot. Un vairāk drāmatisma vajadzēja situācijā, kad tiek atklāts viņas īstais tēvs. Citādi Elfa Gensbīgele kā aktrise ir stipri vien progresējusi.

Lugai skaistu dekorāciju — kalnu ainavu — zīmējis Arnolds Šimanis. Hull House teātŗa zāle pirmizrādē bija izpārdota, vietas vairs nebija dabūjamas jau divas dienas pirms izrādes, un otrā dienā gandrīz tāpat. Divi — Henriks Ibsens un Annija Simsone — to ir pelnījuši. Bez šaubām, te jāpiemin arī trešais, un tas ir — Otto Krolls. Ar viņa gādību šī luga uz skatuves varēja parādīties. Te nebūtu pieticis ar pieredzi vien, te bija vajadzīgs organizātora talants. Un Spokus nu būs izdevība redzēt ne tikai ASV, bet arī Kanadā. Par velti lasījām LA, ka čikāgieši „nolaupot" Kanadai Anniju Simsoni. Kanada dabūs Anniju atpakaļ un piedevām klāt vēl Spokus. Čikāgieši nemaz tādi kidneperi nav, kā izslavēti, un ja viņi arī kādreiz ko „nolaupa", tad to dara visvarenās mākslas vārdā. Uu jūs paši, mīļie kanadieši, varēsit pārliecināties, kad skatīsities Spokus, vai tā ir īsta māksla, vai nav?

Spiritus.

Pēteris Ērmanis

A. B. PIEMIŅAI

Šeit retāka un tur top laika biedru audze;
Jau Rīgas kapsētās man diža draugu draudze.
Tur vīri, sievas dus. Tur guldīja vēl vienu,
Ar ko es satikos sen dažu gaišu dienu.

Bij bērna trauslumā, bet stingru, cietu dabu.
Tā visus mācīja, bet gribēja vien labu.
Bij Donna Kichote. Ar sparu darbā likās,
Ar smiekliem zaimīgiem, ar šķēršļiem visur tikās.

Vai biju viņai labs, kaut dēvēja par draugu?
Kad krita vēstule pa durvīs likto spraugu,
Tik pilna padomu, es reizēm, īdzis, smējos
Un sekot gudrībai vēl tīši atturējos.

Un nu, kur zudusi, kur veļos viņa kļuva,
Es skumji atzīstu: man tomēr bija tuva.
Un mani mīlēja. Un mostas kauns un žēlums;
Pret viņas sirdi man daudzreiz salts, ļauns bij dzēlums.

PORF. JĀŅA KUGAS RUNA PAR VILHELMA PURVĪŠA MŪŽA DARBU

Daudziem no mums būs atmiņā šī glezna: rietoša saule izlējusi savu zeltaino gaismu pār plašumu aiz upes. Daba ir tērpta svinīgā godībā, lai dotu Radītājam godu par aizejošās dienas svētību. Šajā pusē upei ir jau iestājusies krēsla. Tikai daži saules stari vēl rotājas uz baznīciņas torņa un sienām. Viens stars kā zelta stīga, tecēdams pār viršu galiem, pāri gravai — atduŗas pret kapsētas sētu un dažiem krustiem aiz tās. Saule noglāsta arī tos, kas jau atdusas.

Šo gleznu redzējām pirms 58 gadiem, kad jaunais gleznotājs Vilhelms Purvītis ienāca latviešu sabiedrībā ar pirmo gleznu istādi Rīgā, kopā ar savu līdzgaitnieku Jāni Valteru. Šī glezna saucās Pēdējie stari, un upe, kas gleznota, bija Latvju likteņu upe Daugava. Daudzas liktenīgas cīņas ir izcīnītas Daugavas krastos, brīvība tikusi zaudēta un atkal atgūta. Šeit norietēja brīvības saule pēc krāšņas, raženas, brieduma pilnas Latvijas brīvvalsts darba dienas.

Liekas, ka šinī gleznā tēlojas arī paša meistara likteņa kopība ar Daugavu. Ar šo Daugavas gleznojumu Purvītis uzsāka Latvijas monumentālās dabas slavināšanu, pie Daugavas krastiem sava mūža darba dienu pavadot, noveda savu darbu līdz pilnībai, kas vainagoja viņu ar tautas mīlestību un slavu, rotāja viņa galvu ar saules spožumam līdzīgu aureolu. Un šī pati Daugava aizvizināja viņu projām no Latvijas, saulei izlejot pēdējos starus, Latvijas brīvības dienai dziestot.

Vēlreiz, pusceļā līdz pilnīgai nakts tumsai, trimdā, Dancigā sastopoties pie Jāzepa Vītola ar draugiem, Purvītis kavējās atmiņās pie Daugavas. Ar šīm atmiņām par Latviju viņš pēdējo reizi atvadījās arī no saviem draugiem. Viņš mira 1945. g. 14. janvārī Bad-Nauheimā.

Kā lauku ļaužu bērns Vilhelms Purvītis, ganos ejot, no agra pavasaŗa līdz vēlam rudenim, no agra rīta līdz vēlam vakaram, dzīvo līdzi dabai visās pārveidošanās stadijās.

Šie bērnības dabas iespaidi Purvītī lauzās uz āru gleznošanas dziņā. 25 gadu vecumā Vilhelms Purvītis beidz Pēterpils mākslas akadēmiju ar diplomdarbu, jau pieminēto gleznu Pēdējie stari. Par šo gleznu viņam piešķir 1. šķiras mākslinieka gradu un Romas prēmiju ārzemju ceļojumam. Jaunajam māksliniekam atveŗas plaši apvāršņi visā Eiropā. Ārzemju izstādēs viņš gūst arvien lielāku atzinību. Raksti par viņu ārzemju žurnālos dara viņu pazīstamu visā mākslas pasaulē. Viņu apbalvo ar zelta medaļām un nopelnu krustu. 1913. g. Pēterpils mākslas akadēmija ievēl viņu par akadēmijas locekli. Tajā laikā Vakareiropā valdīja impresionisms, kas ietekmēja arī Purvīti.

Tikai Latvijas daba bija tā, no kuŗas V. Purvītis smēlās ierosmi, bet viņa darbi neatrada atsaucību latviešu sabiedrībā. Laikrakstos notika asas pārrunas par Purvīša mākslu. Pirmie Purvīša mākslas cienītāji Latvijā bija Baltijas vācieši. Viens no tiem bija Kurzemes muižnieks, Kazdangas barons Manteifels. Tas radīja pārpratumus latviešos, tie vainoja Purvīti par it kā novēršanos no latvietības. Nevarēdams rast garīgu kontaktu ar latviešu sabiedrību, Purvītis pāriet uz Rēveli par skolotāju vācu ģimnazijā; tur viņš nododas jūras studijām, radot vairākas jūras gleznas.

Tad V. Purvīti aicina atpakaļ uz Rīgu vadīt Rīgas pilsētas mākslas skolu. Tur skolotāji ir arī Jānis Rozentāls, Tilbergs, Borcherts, tur mācās Tone, Ubāns, Kazāks. Pirmā pasaules kaŗa bēgļu gaitās Purvītis nonāk Norvēģijā un Špicbergenā, kur rodas viņa varenās sniega un pavasaŗa palu gleznas. Nodibinoties Lavijas brīvvalstij, V. Purvīti ieceļ par Rīgas pilsētas mākslas mūzeja direktoru, 1921, g. rada Latvijas mākslas akadēmiju, ir tās rektors līdz 1934. g. un dabas glezniecības meistardarbnīcas vadītājs līdz pēdējam brīdim, ir Latvijas Universitātes profesors zīmēšanā, vēlāk mākslas akadēmijas goda biedrs, Tēvzemes balvas laureāts.

Nemitīgās dabas studijās V. Purvītis sasniedz formas, krāsu un kompozicijas pilnību. Visi agrās bērnības Latvijas grandiozās dabas iespaidi izpaužas viņa darbos. Dziļi tautas sirdī viņš ir iespiedies ar saviem agra pavasaŗa tēlojumiem, kur plašā plūdumā ūdeņi salauž auksto ledus segu un tad kristalldzidros dziļumos atspoguļo majestātiskās baltās bērzu birzis, sārtiem pumpuriem plaukstot.

Tā radās darbu krājums — ap 3000 gleznu, kam vajadzēja tapt par grandiozu pieminekli darbu radītājam un latviešu tautai kā šo garīgo izjūtu nesējai. Bet tagad mums ir zuduši ir pats radītājs, ir viņa mūža darbs.

1944. g. 27. jūlijā sarkano uzbrukumā Jelgavā aiziet bojā daļa V. Purvīša gleznu. Purvītis izšķiŗas par Latvijas atstāšanu, sasaiņo 20 kastēs 3000 gleznas, ko nodod Šenkeļa spedīcijas firmai pārvešanai uz Karaļaučiem. Bet gleznas nepienāk un iet zudumā. Kas ar gleznām noticis, paliek mīkla. Purvītis Vācijā nonāk izmisumā. Īsi pirms nāves Purvītis saņem kādu ziņu, ka gleznas atradušās Karaļaučos. Šī ziņa, līdzīgi pēdējam saules staram, skārusi meistara izmisušo dvēseli: „Tagad es esmu atkal kaut kas, bez manām gleznām es neesmu itnekas" — izsaucies meistars. Purvītis aizgāja mūžībā, būdams pārliecībā, ka viņa mūža darbs nav gājis bojā.

Bet Purvīša gleznas neatradās. Latviešu centrālā komiteja meklēja Purvīša mūža darbu pa visu Vāciju, bet veltīgi. Nav domājams, ka gleznas būtu palikušas Latvijā, jo pirms dažiem gadiem Rīgā rīkotā Purvīša darbu izstādē savākts tikai ap.50 gleznu.

Vilhelma Purvīša māksla rada pārdomas, kādi cēloņi vispār izsaukuši tēlotājas mākslas un kādiem uzdevumiem šīs mākslas kalpo.

Jau sensenos laikos, kad tautās radās nacionālas kopības apziņa, tautu īpatnējā gara izpausme ir bijusi viņu mākslas saturs, kas bija arī visas tautas īpašums. Vienas tautas māksla atšķiŗas no citas tautas mākslas atkarā no ideāliem, ko nes un izteic katra nācija. Tā indiešu senos, pasakaini skaistos templos ar neskaitāmiem dievību tēliem vērojam šīs tautas ticību skaistai pēcnāves dzīvei. Ēģiptes sfinksu tēli liecina, ka dzīve aiz mūžības sliekšņa šai tautai ir neatminama mīkla. Sengrieķu architektūrā un tēlniecībā atspoguļojas tieksmes pēc harmonijas un formu ideālas proporcijas. Cilvēka gara tieksmes uz augšu, pretim debesīm, atspoguļo gotiskās dievnamu celtnes.

Augstākā pakāpe tautas garīgo ideālu ietekmē glezniecībā un tēlniecībā tika sasniegta renesanses laikmetā. Visšķīstākās cilvēku mīlestības ideāls izpaudās Marijas un Kristus bērna tēlojumos; dzīvības upurēšana cilvēces labā — Kristus ciešanu tēlojumos; laicīgos tēlojumos — varoņdarbi tēvijas labā. Visi šie mākslas darbi izvietoti telpās, kur norit tautas sabiedriskā

(Nobeigums 8. lpp.)

Vācu teātŗa publika arvien vēl cienī klasiķus

KO SPĒLĒJA PAGĀJUŠĀ GADĀ RIETUMVĀCIJAS TEĀTŖOS

Vācijas teātŗa publika ir ar izsmalcinātu un lietišķu gaumi. Bez Vācijas varbūt vienīgi vēl Francijā, Anglijā un Spānijā pret teātŗa mākslu izturas nopietni, t. i., tā tur ir neatņemama dzīves sastāvdaļa, bez kā nevar iztikt. Citur tā kļuvusi par luksa vai gadījuma izpriecu.

Savā laikā teātŗa izrādes bija visas tautas svētki, uz ko gatavojās kā dižciltīgie, tā vienkāršā tauta. Tagad teātris zaudējis savu vadītāju lomu, jo kino iespiežas visattālākos lauku stūŗos. Kino pārņēmis tautas „izpriecas" monopolu, kur ik dienas tūkstoši un atkal tūkstoši grimst letarģiskos sapņos. Kino iespējas ir neaprobežotas, tur izpaužas visapslēptākā fantazija, ko cilvēks gaida īstenojamies. Tādēļ tas ir bīstams, jo tas veicina cilvēkam nepiepildāmo sapņu reālizēšanās kāri un laupa brīvas fantazijas iztēli. Teātris cilvēku rosina problēmu tālākai izdomai un brīvai fantazijas iztēlei. Tā cilvēks veidojas kā domājoša būte, turpretī kinematografā vairs nav jādomā. Tas arī raksturīgi modernajā masu psīchozes laikmetā, kad domāšana kļuvusi par garlaicīgu un atmetamu.

Protams, ka jādzīvo savam laikam līdz, to apliecina arī teātŗa māksla un interese par modernām lugām, un Džona Petrika (Patrick) „Mazā tējnīca" ar 1881 izr. bija visvairāk uzvestā luga vācu teātŗos pagājušā gadā. Tas bija neparasts rekords, jo nākošā luga Hermaņa Vūka (Wouk) „Sacelšanās uz Keina" 29 teātŗos uzvesta 620 reizes. Tātad, Petriks pagājušā gadā pārvaldīja vācu skatuves. Arī nākošais visvairāk uzvestais darbs ir moderns — Artura Millera (Miller) „Raganu medības". Bet tūlīt seko Šillera „Intrigas un mīlestība" ar ievērojamu izrāžu skaitu. Tas saprotams, jo pagājušais bija Šillera gads. Tālāk starp desmit visvairāk uzvestajām lugām ir Lesinga Barnhelmas Minna un Kleista Saplēstā krūze.

Nav nekāds brīnums, ka publiku interesē pasaules jaunākie darbi, un tā izskaidrojams Petrika lugas lielais uzvedumu skaits. Bet ja atsevišķus klasiķu darbus vēl ik gadus uzved 300-500 reizes, tas norāda uz darbu paliekošo kvalitāti un publikas labvēlību, t. i. cienību pret attiecīgiem autoriem. Tāpēc nevar teikt, ka modernās lugas klasiķus nobīdītu malā, jo arī citu klasiķu — Šekspīra, Kalderona, Goetes, Moljēra — darbi tiek uzvesti ievērojamā skaitā. Un šis ievērojamais klasisko darbu uzvedumu skaits atkārtojas gadu no gada, kamēr moderno rakstnieku darbi uznāk un atkal pazūd uz kādu laiku. Tas liecina, ka klasiskā gara devums iet arvien tālāk tautā un rosina jaunatni augt Rietumeiropas gara tradicijās. Un tiešām, kamēr vien būs dzīva interese par klasisko dzeju un teātŗa mākslu, dzīvos arī Rietumeiropas gars! To apliecina vācu jaunatne, jo no visām skolām atsevišķas klases kopīgi dodas uz teātŗu izrādēm un pēc tam gan skolās, gan personīgi iztirzā skartās dziļās problēmas.

No jaunajiem „klasiķiem", kuŗu darbi jau kļuvuši par teātŗu pastāvīgu repertuāru, jāmin: Gerhards Hauptmans, Hofmanstāls, T. S Eliots, Torntons Vailders (Wilder), Tenesī Viljems, Anuīls (Anouilh), Žirodū (Giraudoux), Klodēls, Kokto (Cocteau), Sartrs, Marsels, Chrisofers Frais (Fry) u. c. Uzskaitītā gaŗā vārdu rinda rāda dažādu virzienu pārstāvjus, kuŗi ar saviem darbiem ceļ vai arī daļēji gremdē veco teātŗa tradiciju un Rietumu garu vispār. Protams, mākslinieka uzdevums ir meklēt un rādīt kādas idejas apjomā, t. i., ar eksperimentālu metodi rādīt cīņas iespējamo sasniegumu un šaubas, ko cilvēks nevar īsti atrisnāt tīri eksperimentālā ceļā. Cilvēks tikai pamazām gūst īstās kārtības jēgu pasaulē un sāk apzināti veidot šo kārtību sevī, jo katrs jau ir universs par sevi, kur bez kārtības nevar iztikt. Tā jāizcīna un jāorganizē! Mākslinieks nevar šo kārtību uzspiest, bet gan ieteikt.

Starp visjaunākiem autoriem izceļas flāmietis Pauls Vilems, Valfgangs Hildesheimers un Klauss Kubaleks, kuŗi ar pirmuzvedumiem guva ievērojamus panākumus. Un Vācijas teātrim netrūkst jaunuzvedumu.

⁂

Vēl intensīvāka un ievērojamiem darbiem bagāta ir vācu operas mākslas jaunrade. Honegera „Johanna uz sārta" tiek arvien no jauna uzvesta vairākos teātŗos. Verners Egks ar savām operām „Burvju vijole" un „Pers Gints" arī gūst nedalītu publikas atsaucību. Tāpat Orffs ar operām „Carmina burana", „Catulli carmina" un „Gudrā" tiek arvien vairāk izrādītas. Lielu ievērību guva fon Einema jaunā opera „Dantona nāve". Atzinību pelna Hindemita opera „Gleznotājs Matīss" un Lēnera komiskā opera „Gudrā Suzanna". Te minēts tikai pagājušā gadā uzvestais jauno operu repertuārs Vācijas mūzu mājokļos, bet nav uzskaitīti visi pēdējo gadu ievērojamākie jaunrades darbi.

Kaŗa drupas Vācijā jau novāktas, Apollo un mūzas pamazām atgriežas savos templos. To apliecina rosīgās teātŗu trupas katrā lielākā provinces pilsētā, nemaz nerunājot par lielpilsētām. Protams, ka savas grūtības visur jāpārvar. Taču pašreizējā situācija liecina, ka modernā pieeja veicina teātŗa mākslas attīstību pašreizējam laikam tuvākā stilā.

A. Spoģis.

„Zvaigznes" Hamiltonā

Hamiltonas latv. Kristus draudze bija sarīkojusi savu gadskārtējo draudzes vakaru ar teātŗa izrādi un saviesīgu sadzīvi, kas bija pulcinājis pilnu Kristalla zāli apmeklētāju, un deva draudzei pāri par 200 dol. atlikumu draudzes mērķu īstenošanai.

Sarīkojuma „nagla" bija A. Voitkus viencēliena „Zvaigznes" izrāde, ko bija iestudējušas draudzes dāmu kom locekles autora režijā. Zvaigznes, uzrakstītas ar labu humoru un raitā valodā, aizrautīgo aktieŗu izpildījumā guva dzīvu skatītāju atsaucību, un droši vien arī citas latviešu trimdas organizācijas, bieži meklēdamas pēc viegli izrādāmiem uzvedumiem savu sarīkojumu kuplināšanai, izmantos kā Zvaigznes,tā arī otru A. Voitkus viencēlienu — Uz maiņām, savu skatītāju priekam.

„Pašmāju aktieŗi" izrādījās visi ar krietnu skatuves dzirksti, bet vislabāk savu lomu gan laikam „izdzīvoja" uz skatuves jaunākā aktrise — Ilze Voitkus, kas lieliski notēloja vienaldzīgo „tīneidžeri." Sparīgas bija arī pārējās dāmas, zīmīgs, gandrīz pēc dzejnieka Kārļa Krūzas, bija Dr. P. Vasariņa profesora Pigteliona tēls, glīts bija Bils — F. Irbēns, varbūt tikai pārāk solīds savai profesijai.

Pēc izrādes apmeklētāji līdz vēlai stundai nodevās deju priekiem, kā arī izlozēja vairākus vērtīgus priekšmetus amerikāņu loterijā.

TALIVALDIS DANGAVS

LIKTEŅA ODZES

Ed. Keiša viņete

STĀSTS

no cikla Strandējošo sala

36. turpinājums

Mēs izkāpām Karientes pilsētā, kur pārsēdāmies uz cita kuģīša — īsta ponija, salīdzinājumā ar iepriekšējo. Ar lielām neērtībām tanī devāmies pa Parnas upi uz augšu līdz Posadām. Tur sagādājām provīziju, nolīgām strādniekus un braucējus, kas tad mūs veda vēršu ratos uz Misiones mūža mežiem, kam pēc ceļojuma profesors deva nosaukumu Selva Misionera, jo šie Paranas kreisā krasta meži daļēji atšķīrās no mežiem otrpus upei — Paragvajas territōrijā.

Darbus darot, profesors kļuva jaunāks par mums visiem — par mani un peoniem. Pirmais viņš bija augšā un pēdējais gāja gulēt, jo pirms došanās pie nakts miera mēdza brīdi klusībā raudzīties zvaigžņotajā debesī. No viņa allaž izstaroja kāda līksme, dvēseles pacilātība, kāda, domājams, bijusi lielajiem gariem, radot nemirstīgos mākslas darbus, un viņa diena bija dziesmota. Tās bija skumjas melodijas, ko viņš dziedāja, bet skaistas. Es nedzirdēju atkārtojumus.

„Jūs tik daudz dziesmu zināt?" jautāju.

„Esmu no tautas, kas dzied bēdās un priekos."

„Vai latviešiem tik daudz dziesmu?"

„Ja dzied no rīta līdz vakaram visu cauru gadu, daudz atkārtot nevajadzēs, „viņa smaids aizsedza pamatoto lepnumu.

„Kāpēc šīs dziesmas skumjas?" nerimos.

Padomājis profesors sacīja:

„Man nu jākeŗas pie jūsu tautieša Šatobriāna vārdiem:

„...dans tout pays le chant naturel de l'homme est triste, lors même qu'il exprime le bonheur. Notre coeur est un instrument incomplet, une lyre où il manque des cordes et où nous sommes forcês de rendre les accents de la joie sur le ton consacrê aux soupirs.

Kā jau esmu teicis: Skumjas ir mūsu dzīves pamatā, ne prieks. Kāpēc? Dievs to zina! Patiesībā, cilvēkam vajadzētu būt priecīgam, jo viņš ir privilēģētā stāvoklī dabā. Domātājs dzīvnieks. Vienīgais, kas spēj sasniegt tālumus ārpus Zemes, ar savu domu iet no zvaigznes uz zvaigzni kā Dievs."

Centos profesoram palīdzēt, cik tik varēdams, jo viņa Mirjama bija zinātne, viņa laime — atrast ko jaunu, sevišķu...

Tikai reiz es viņu redzēju skumīgu, galvu rokās saņēmušu.

„Atradu selvā zaķakāpostiņu, ar kuŗiem pilni manas dzimtenes egļu meži," viņa acīs bija miklums, to stāstot," un šis vārais augs modināja krūtīs asas ilgas pēc tēvijas, tautas un valodas. Ak jaunais draugs! esmu kā ombū pampā, viens šai lielā plašumā, varbūt vienīgais latvietis Dienvidamerikā!... Būt augstam savā tautā ir viss, svešumā — nekas."

Es vairs nespēju iekarst zinātnei. Biju bijis savā mīlestībā līdz tās pirmavotam un arī pats ticis dziļi mīlēts, tāpēc vairs nevarēju no sevis izravēt pārliecību, ka tikai mīlestība mani spēj darīt laimīgu.

Mūsu sakarnieks viendien no Posādām atveda man vēstuli. Tā bija no Amēlijas. Viņa rakstīja, ka visiem ejot labi un šī nolēmusi precēties šoruden. Tāpēc gribētu mani sastapt vēl pirms kāzām.

To es nebiju zinājis, ka Amēlija ir līgava. Hm, varbūt viņu kas steidzina apprecēties? Kāds apstāklis? Varbūt sekas no mūsu vienreizējā sakara?

Man vairs nebija miera, un es gaidīt gaidīju, kad izbeigsies pētīšanas darbi un mēs dosimies atceļā.

Atgriezāmies Buenosairesā februāŗa vidū, kādu nedēļu priekš karnevāla.

Mirjamas kaps bija apkopts; likās, ziedi uzlikti vakar vai aizvakar.

Ai labā sirds! Bet kuŗa? Pužēna kundze, Amēlija, viņas māsa? es minēju.

Pateicībā tūdaļ gribēju steigties pie viņiem, bet to nedarīju. Jo, varbūt, tēvs un māte zināja, ka Amēlija man ļāvusies, ka esmu pieņēmis viņu meitas upuri, lai glābtos no izmisuma.

Tuvumā parādījās kapu sargs. Naudas gabals viņu darīja runīgu, un tā pēc sarga apraksta uzzināju, ka kapu apmeklē Amēlija. Bijusi aizvakar, varbūt atnākšot rītu.

Nu sargu atalgoju bagātāk un lūdzu nodot viņai vēstuli, ko pašlaik uzrakstīju, paziņodams par savu atgriešanos un ka gaidu viņu pie sevis. To saņēmusi, viņa bija nākusi pie manis, bet neatradusi mājās.

Bija atstāta zīmīte: man esot jābūt mājās un jāgaidot šo karnevāla naktī.

Tā darīju.

Tai vakarā stāvēju pie loga un vēroju, kā gāzes lākturi iedegas viens pēc otra un ļaudis iet un nāk. Tad pamanīju Amēlijas gaišos matus un gāju atvērt jo plaši, lai viņa var ātri nozust no ielas.

Mēs apskāvāmies atkalredzēšanās priekā.

Tad viņa rāva mani aiz rokas no priekštelpas istabās:

„Nāc nu parādīties gaismā, kāds izskaties, pa mežiem nodzīvojies. Skat, cik brūns un veselīgs! Kā acis mirdz! Tāds tu man patīc!"

Un viņa metās man ap kaklu, pakārās rokās un lielā priekā ātri mētāja kājas uz augšu un leju.

„Esmu gluži negudra no mīlestības," viņa čukstēja manā ausī.

Kā jau no laukiem ieradies, biju samērā rāms un stāstīju Amēlijai, ka esmu atgriezies ar nemierīgu sirdi, viņas vēstules satraukts. Biju domājis, ka... varbūt kaut kas noticis.

„Un ja arī būtu stāvoklī — kas par to? He, par tādiem sīkumiem nav ko uztraukties," viņa smējās.

„Tāpēc negāju; gribēju tevi vispirms sastapt."

„To tu darīji prātīgi. Neviens nezina, ka tu esi atgriezies, un es bieži varēšu atnākt. Pēc kāzām toties retāk."

„Vai tiešām tu domā precēties?"

„Jā. Es viņu pazīstu jau sen. Lāga zēns. Argentīnietis. — Kad tu aizbrauci, man kļuva sērīgi ap dūšu. Tikko neizplāpājos māsai. Bet caur viņu tad dabūtu zināt māte, varbūt arī tēvs, pat līgavainis... Kamdēļ skumdināt citus? Tu esi mans draugs, un viņš būs mans vīrs. Lieta kārtībā," Amēlijai tā likās.

„Tādu duālismu nesaprotu."

„Kas tur jāsaprot. Nedomāt — un diezgan!"

„Esmu iejaucies tavā dzīvē," vēl nerimos. „Tā var tikt izpostīta."

„Kāpēc?" viņa to nesaprata. „Bet nespriedīsim, Eduard, tik daudz. Laime ir īsa. Stundas skrien. Es noklīdu no savējiem burzmā. Tāpēc līdz rītam nevaru palikt. Nāc, neaizkavēsim ne sekundi mūsu laimi!"

„Žanete, kas Žanete!" man ienāca prātā Mirjamas māte, sekojot viņas aicinājumam.

Amēlija bija gluži nerātna, un es darīju pēc viņas prāta.

Pēc pusnakts aizvedu savu mīļāko uz pilsētas centru, kur līdz zvaigznēm spurdza karnevāla jautrība simts fontānu spēkā, un viņa nozuda manām acīm kā ūdens piliens, ezerā ticis. Man tas iesāpējās, ka tik viegli tiku pamests, un tāpēc nejutu līksmes siltumu, kas virmoja apkārt. Jo patiesībā vienmēr auksta, un tā bija: esmu tikpat vientuļš, cik bijis, un prieks no manis aiz deviņām jūdzēm. Arī draudzene aizies savu ceļu, un ar otru vīrieti es nekad nedalīšos pie sievietes, nē. Tātad arī šinī virzienā būšu viens, viens ar savu sāpīgo pagātni — mīļu cilvēku kapu kopām aiz manis.

(Turpinājums sekos)

PAVASARS KONDITOREJA un DELIKATESES

Izsaku sirsnīgu pateicību saviem klientiem par man dāvāto uzticību un pagodinos paziņot, ka ar

ŠĪ GADA 11. MAIJU PĀREJU UZ JAUNĀM PLAŠĀKĀM TELPĀM

361 RONCESVALLES AVE.
LE 1-7353 TORONTO

mani latviešu gaumē un kvalitātei atbilstošie ražojumi būs pieejami lielākā izvēlē kā līdz šim.

PATIESĀ CIEŅĀ P. PAVASARS

IZNĀCIS KĀRĻA ZARIŅA ROMĀNS

DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES

Šajā darbā ievērojamais latviešu rakstnieks attēlojis 1905. gada revolūcijas pēclaiku Rīgā. Spraigā stāstījumā autors meistarīski veidojis kā laikmetu, tā cilvēkus un viņu traģiskos likteņus.

Lasītājs tagad varēs vilkt interesantas paralēles starp toreizējo un šīsdienas varmācīgo krievu pārvaldi Latvijā.

Grāmatu ikviens lasīs ar lielu interesi
Tā maksā broš. $2.00, glīti iesieta $2.60.

Pērkama visos latviešu grāmatu galdos vai arī tieši apgādā

O. DĪĶIS

O. DĪĶIS, R. 2 Waverly, Ohio, U.S.A.

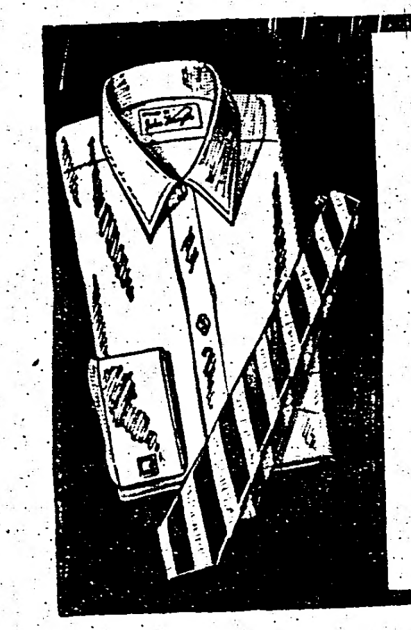

Forsyth
Maker of Canada's Finest Shirts

Vairāk kā 50 gadu John Forsyth Limited labie amatnieki ražo augstas kvalitātes kreklus. Katrā Forsyth kreklā ir ierakstīta garantija, kas jums dod tā labās kvalitātes nodrošinājumu.

BALTIC GARAGE
445 King St. E. Tel. EM 8-8153, Toronto
Motoru, karoserijas labošana un krāsošana, lēts un garantēts darbs
AUTO TRANSPORTS
A. PURJE P. KURRE

PACIŅAS
UZ AUSTRUMEIROPAS ZEMĒM

Ar šo atļaujamies paziņot, ka uzlabojam pārtikas, tekstil- un medikamentu paciņu sūtīšanu.

Informācijai rakstiet jau šodien un pieprasiet jauno cenrādi. Mūsu cenas ir zemākās visā Kanadā un ASV.

Jūs droši varat uzticēties Kanadas lielākai paciņu pārsūtīšanas firmai.

INTERNATIONAL GIFT PARCEL SERVICE
1176 Sherbrooke St., West., Montreal 2, P.Q.,
Canada. Tel. Belair 4860

Labākais draugs
kāds jebkad bijis jūsu degunam!

Liela formāta iesaiņojumā uzmeklējiet sarkanas un dzeltenas krāsas kastītes... Mīkstāks... visizturīgākais, sauss vai mitrs!

Uzmeklējiet FACE-ELLE paciņas *Face-elle* MUTAUTIŅI

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

R. BLAUMAŅA
KOPOTI RAKSTI
8., 9., 10. sējumi,
ies. $11.60
Dabūjami
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO

AN EXPANDING COMPANY

requires ENERGETIC, INTELLIGENT man, preferably now employed in sales, to solicit advertising from major Canadian companies for a group of foreign language weeklies. Good knowledge of English, both spoken and written, including ability to handle correspondence, essential.

Higher education in economics or commerce helpful.

Must enjoy top-level selling, possess energy, drive initiative, and own late model car. This is an excellent opportunity offering a permanent position. Good starting salery, expense account and commission. Apply giving education, experience, age and full particulars in writing only, to NEW CANADIAN PRESS, 137 Wellington St., West, Toronto, Ont.

Labākās apdrošinātās paciņas uz
LATVIJU
un citām Padomju zemēm

KAZAN TRADING Co

DRĒBES - MATERIĀLI ● MEDICĪNA ●
PĀRTIKA UN LIETOTAS DRĒBES

Adreses:

1) 63 Dekay St., Kitchener, Ont., tel. SH 3-7653.
2) 71 Alice St., Guelph, Ont., tel. 749 M.

Miljons māšu nevar maldīties!

...viņas izvēlas
ZĪDAIŅU PAŠU TABLETES
un tas ir labākais iemesls, kāpēc arī jūs varat paļauties uz šo klīnikās pārbaudītā līdzekļa ātro un drošo iedarbību dažādos zīdaiņu traucējumos.

Grūtības
ZĪDAIŅU PAŠU TABLETES labi palīdz dažāda veida traucējumos organismā, pie tam bez krampjiem un vēdergraizēm

Zobu nākšanas traucējumi
Zīdaiņu tabletes jūtami iedarbojas un rada labsajūtu, atbrīvo no nepatīkamām dažāda veida sāpēm. Palīdz atgūt labsajūtu.

Karstuma mazināšanai
Zīdaiņu tabletes ātrā veidā mazina radušos karstumu.

Izsargā no saaukstēšanās
Zīdaiņu tabletes ar dabiskajiem līdzekļiem pasargā no saaukstēšanās vai arī saaukstēšanās gadījumos regulē ķermeņa temperatūru.

BABY'S OWN TABLETS

Dodiet saviem bērniem to labāko. Paļaujieties uz zīdaiņu tabletēm

206-B

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE - BALDUMA

Ko dosim pusdienās?

I

BURKĀNU UN KARTUPEĻU VIRA

400 gr. kartupeļu, 300 gr. burkānu, 1 liels sīpols, 100 gr. sviesta, 20 gr. miltu, 1 ltr. piena, 1 ltr. ūdens, sāls un pipari.

Notīra kartupeļus, burkānus un sīpolu. Vāra sāls ūdenī, kamēr mīksti. Izlaiž caur sietu.

Katliņā izkausē sviestu, pieliek miltus un viegli iebrūnina. Pielej pienu un sakņu novārījumu.

TEĻA SMADZEŅU SACEPUMS

1½ mārc. teļa smadzeņu, sāls pipari, 2 olas, 50 gr. sviesta, 50 gr. miltu, ¼ ltr. salda krējuma, 2 ēd. kar. vīna, citrona sula, muskats, 1 ēd. kar. sarīvēta siera, ½ mārc. baraviku vai šampiņonu.

Smadzenes sagatavo, kā iepriekš minēts. Sagriež šķēlēs. Sēnes notīra un sagriež ripiņās un sautē sviestā, pielej krējumu un vīnu. Pieliek garšvielas, citrona sulu, sieru un visu kopā savāra. Tad pieliek sakultos olu dzeltenumus, pietumē ar miltiem un ieliek sagrieztās smadzeņu šķēles. Saliek formā, pārkaisa ar sarīvētu sieru un uzliek sviesta piciņas.

Cep krāsnī gatavu.

PIENA ŽELEJA

1 ltr. piena, 100 gr. cukura, ½ pākstīte vaniļas, 12 plāksnītes želatīna vai 3 ēd. kar. maltā želatīna.

Pienu ar pārgriezto vaniļas pāksti uzvāra. Atstāj pusstundu, lai vaniļa iesūcas pienā. Tad pieliek izkausēto želatīnu un cukuru, maisot uzvāra, izkāš caur sietu un ielej ar aukstu ūdeni izskalotā formā. Noliek aukstumā vai uz ledus.

Ja želeju liek stikla traukos, tad vispirms jāatdzesē.

II

PAVASARA VIRA

1½ ltr. buljona, 6 sparģeļi, 4 burkāni, sakapātas petersīļu lapiņas, 200 gr. svaigo zirnīšu, 1 puķu kāposts.

Sparģeļus notīra un sagriež gabalos. Zirņus izloba no pākstīm, puķu kāpostu sadala, burkānus sagriež šķēlītēs. Visas saknes vāra buljonā. Saknes var iepriekš novārīt sālsūdenī un pievienot buljonam. Virai pārkaisa smalki sakapātas petersīļu lapiņas.

TEĻA CEPETIS

Teļa gurna gabals, 100 gr. sviesta, ½ tēj. kar. sarīvēta ingvera, ⅛ ltr. salda krējuma, sāls pēc garšas.

Gaļu nosusina ar tīru drānu, viegli izdauza un ierīvē ar sāli un ingveru. Liek karstā sviestā cepamā pannā, pārliekot ar sviesta piciņām. Mazliet pielej buljonu. Lai cepetis būtu sulīgāks, tas bieži jāpārlaista ar krējuma un cepeša mērci.

Gatavoto cepeti sagriež glītās šķēlēs, sakārto uz cepešblodas un pārlaista ar mazliet mērces.

Pasniedz galdā ar ceptiem kartupeļiem un ābolu vai ķirbju salātiem. Mērci jasniedz atsevišķā traukā.

PUNŠA SALDĒJUMS

3/4 ltr. ūdens, ¼ ltr. baltvīna, ½ glāzes ruma, 300 gr. cukura, 6 olu dzeltenumi, 1 citrona sula.

Ūdeni, vīnu un citrona mizu savāra. Olu dzeltenumus sakuļ ar cukuru un kuļot pielej izkāsto šķidrumu. Kuļ, kamēr masa top bieza, tad kuļot aukstā ūdens peldē atdzesē, piejauc rumu un pilda saldējuma traukā. Punša saldējumu var gatavot arī ar sarkanvīnu.

KANADAS ZIEMEĻU RETUMS — MELNAIS PLATRADZIS

Ontario Karaliskā mūzejā Toronto starp daudziem ievērības cienīgiem eksponātiem atrodams arī platradzis briedis (moose). Tas nav ievērojams ar savu lielumu, bet ar to, ka gandrīz ir melns, un melnas spalvas platradži sastopami vēl retāk nekā sudraba krāsas lapsas (ne parastā sudrablapsa) vai baltais zilonis.

Par melno platradzi klīst dažādi nostāsti kā starp indiāņu, tā arī balto medniekiem. Daži to arī redzējuši un stāstījuši, ka esot melns, brīnišķīgi skaists un viltīgs kā velns, tāpēc šāviena tuvumā neviens tam klāt netiekot. Par tā nomedīšanu bija izsolīta prēmija...

Kādā septembra dienā baltais mednieks ar indiāni kā pavadoni uzsāka šī retuma izsekošanu. Viņi izstaigāja un ar laiviņu izbraukāja lielas platības, redzēja daudzus platradžus, kurus nešāva, jo negribēja sevi apgrūtināt ar lieku bagāžu, bet meklēto neredzēja.

Kad upes sāka aizsalt, laivu vairs nevarēja lietot, bija jātaisa apmešanās vieta tālu no pēdējās apdzīvotās vietas. Bija jādomā arī par pārtiku ziemai, un medību sezona tuvojās beigām.

Nošāvuši jaunu platradzi un izlikuši lamatas trušiem, ar kuriem baroja suņus, cerības zaudējuši par „melnā" atrašanu, dienas tie pavadīja atpūzdamies un domādami par atgriešanos pie ģimenēm.

Kādu nakti baltais mednieks sapnī redzējis melno platradzi, bet šautene nav gājusi vaļā, nedz arī pats varējis pakustināt kājas. No rīta indiānis teicis, ka arī viņš redzējis tādu pašu sapni un nu viņš ticot, ka meklēto atradīšot.

Ejot apskatīt trušu lamatas, indiānis drīz bijis atpakaļ un ziņojis, ka redzējis melno platradzi ar māti un teļu. Tad sākās medības: kad mednieks bija palaidis garām teļu un māti, tuvojās melnais platradzis, tik stalts, ka, simtiem skaistu medījumu redzējušajam medniekam, izdevās attapties un izšaut tikai pēdējā momentā — tas bija meklētais.

Gaidot norādījumus no mūzeja, kā nomērīt, kā noņemt ādu utt., bija uzsnidzis sniegs un sācis salt. Skaistais medījums bija jāsarga no vilkiem un citiem zvēriem. Bet kad pienāca norādījumi, platradzis bija sasalis un ādu nevarēja novilkt.

Visādi izmocījās, kamēr mednieka sievai, kura arī pa šo laiku bija ieradusies, ienāca prātā laimīga doma, proti, uzcelt telti tieši virs platradža un to apkurināt ar krāsni. Beidzot melnā platradža āda ar vajadzīgiem izmēriem aizceļoja uz mūzeju Toronto, kur konstatēts, ka šis ir brīnišķīgs eksemplārs.

Tā Ontario ziemeļu retums nonācis toronitiešu apskatei, kaut arī tikai retais viņam veltī vajadzīgo uzmanību, bet tā gars lidinājas virs mums — ziemeļos dzīvojošiem.

A. P., Vavā.

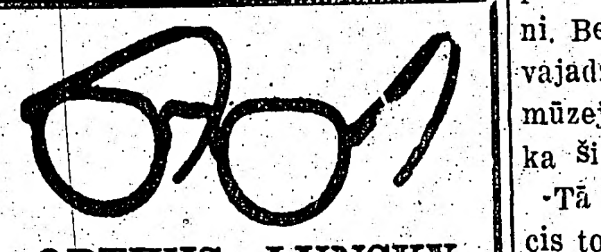

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTĀ LATVIJĀ

KĀ MILIČI „IZMEKLĒ"

„P. g. 8. sept Rīgas raj. Staļina v. n. kolchozā ieradās Ropažu ciema milicijas pilnvarotais Eduards Striguns, lai pārbaudītu ziņojumu par neatļautu malkas zāģēšanu kolchoza mežā. Turot aizdomās 17 g. v. Justīnu Jurānu, milicijas pilnvarotais, kolchoza pr-js Tālivaldis Brauns un milicijas palīgbrigādes loceklis Arvīds Šlecers, būdami iereibuši, ieradās kolchoza klubā, no sarīkojuma izsauca J. Jurānu un sāka viņu pratināt. Kad pēdējais vainu noliedza, viņi to nežēlīgi sasita un draudēja ar ieroci..." („Cīņa" 29. 12. 55.).

„AUGSTĀKĀ TIESA" DARBĀ

„Varakļānu rajona kolchoza „1. Maijs" pr-js A. Čakšs un liellopu farmas pārzinis A. Naglis nolaidīgi veica savus dienesta pienākumus ... Viņi nerūpējās par lopbarības bazes nostiprināšanu un lopu mītņu sagatavošanu ziemai. Iznākumā lopi slimoja kā arī cieta badu, tāpēc krita 9 govis, bet 12 govis bija jānokauj. Nepiemēroto telpu un barības trūkuma dēļ nobeidzās 2 cūkas, 36 sivēni, kā arī 848 vistas un cāļi. — Par šādu bezrūpīgu rīcību LPSR Augstākā tiesa savā izbraukuma sesijā Rēzeknē sodīja A. Čakšu ar brīvības atņemšanu uz 2 g., A. Nagli — 1 gadu..." („Cīņa" 29. 12. 55.).

RETA „JUBILEJA"

Šajās dienās Skrundas raj. izpildu kom. pr-js Karpovs nosvinēja klusu, bet retu jubileju: jau pagājuši trīs gadi, kopš viņš dzīvo Skrundā bez pierakstīšanās. Vadošā darbinieka piemēram sekotāju netrūkst — bez pierakstīšanās dzīvo arī viņa vietnieks Rudzišs, part. raj. kom. darbinieks Priedītis, Skrunas MTS part. pirmorg. sekr. Klūģis, kolchoza „Darbs" pr-js Sundušņikovs u. c." („Cīņa", 31. 12. 55.).

DAŽI NĀVESSODI

„Nāves sods izpildīts Ivanam Gorošanskim par pilsones Gordones noslepkavošanu un aplaupīšanu 8. 10. 54. Gorošanskis pēc tam aizbraucis pie savas sievas Maskavas apgabala Volokolamskas rajonā. Arestēts 15. 11. 54." („Cīņa" 18. 12. 55.)

„Broņislavs Džardāns, viņa nepilngadīgais brālis Konstantins un māsa Elizabete noslepkavoja un aplaupīja 80. g. v. Annu Grīvnieci, Kas viena pati dzīvoja Aiviekstes ciema „Grīvniekos". Broņislavam D. Augstākā tiesa piesprieda nāves sodu, kas izpildīts, Konstantinam 15 gadi ieslodzījuma nepilngadīgo labošanas darbu kolonijā, Elizabetei — 18 gadi laboš. darbu nometnē.

Žanis Gulbis, Jānis Štālmanis un Laura Egle noslepkavoja pilsoni Volodko, uzzinot, ka viņam krājkasē noguldīta lielāka summa naudas. Drēbes un vērtslietas sadalīja. Krājkasē neizdeva naudu, lai gan Gulbis bija ielīmējis savu fotokarti Volodko pasē. Štālmanim un Gulbim piespriestie nāves sodi izpildīti; Eglei piespriesti 15 gadi laboš. darbu nometnē." („Cīņa" 28. 2. 56.)

„NOZIEGUMI"

● „LPSR Vietējās un kurin. min. Celtniecības tresta bij. darbinieks N. Ķirsons, vadot Ventspils pils. rūpn. kombināta 12 dzīvokļu lielas mājas celšanu, atkāpies no projekta un rupji pārkāpis techniskos noteikumus. Zaudējumi vairāk kā 19.000 rub. N. Ķirsons sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem, pie tam viņam jāatlīdzina arī nodarītie zaudējumi." („Cīņa" 13. 4. 56.)

● „Bauskas rajona tautas tiesa par morālo izvirtību un krāpšanu (3 reizes reģistrējies dzimtsarakstu nodaļā un izvairījies no alimentu maksāšanas) sodīja Vitu Gedraiti ar brīvības atņemšanu uz 6 gadiem." („Cīņa" 13. 4. 56.)

● „Rīgas pilsētas gastronomijas veikalā Nr. 1 (Audēju ielā 16) pārdodot cukuru kasiere Polina Bochane atsevišķiem spekulantiem izsniedza katram pa 8 līdz 10 čekiem pus kilo cukura iegādei un saņēma par to paaugstinātu maksu. Kases revīzija atklāja naudas pārpalikumu 324 rub. apmērā. Kirova raj. 6. iec. tautas tiesa Bochani sodīja ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu."

● „Nikolajs Gjačs, dzīvodams Rīgas preču stacijas vagonu depo strādnieku kopmītnē, vairākkārt ieradās kopmītnes telpās piedzēries, trokšņoja, lauza mēbeles un bez pamata uzbruka saviem biedriem. Sods: 5 gadi brīvības atņemšana."

● „Nikolajs Guničevs iegādājās kino biļetes un tās pārdeva par paaugstinātām cenām. Sods: brīvības atņemšana uz 3 gadiem."

● „Adolfs Voronko Šķēdē nelikumīgi nošāva stirnu. Sods — 6 mēneši labošanas darbi darba vietā, atvelkot 10% no algas, piedzīs zaudējumus."

● Kirova rajona 132. namu pārvaldē Erna Rimma izdeva fiktīvas izziņas, kurās uzrādīja lielākas apdzīvojamās platības, nekā faktiski bija dzīvokļos. Tā maldināja milicijas organus, kas izdarīja nelikumīgas pierakstīšanas, pārkāpjot sanitāros noteikumus. Namu pārvaldniece Rimma apsolīja arī pilsonei Krūmiņai apgādāt dzīvokli, par ko saņēma 2.000 rub. Kirova rajona tautas tiesa E. Rimmu sodīja ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem."

(„Cīņa" 11. 4. 56.)

● „F. Žarovs ar viltotiem dokumentiem izņēmis Jelgavas dzelzceļa stacijā V. Makarova mantas un nozudis. Makarovs griezies milicijas nodaļā, bet tā atteikusies izmeklēt šo lietu. Par to M. rakstījis „Komsomoļskaja Pravda" redakcijai. Redakcija paziņojusi par lasītāja vēstuli milicijas galvenai pārvaldei. Jelgavas stac. milicijas darbinieki disciplināri sodīti par nolaidību." („Komsom. Pravda" 14. 1. 56.)

● „Vera Stepana m. Fadejeva, Rīgas 3. tirdzn. uzņ. 50. veikala, 58. filiāles vadītāja pārdeva spekulantiem par paaugstinātām cenām veikalā saņemtos 35 maisus ar 2450 kg. kviešu miltu. Tā viņa piesavinājās apmēram 4.500 rub. Tāpēc sodīta ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem." („Cīņa" 4. 1. 56.)

● „Rīgas 2. tirdzn. uzņēmuma uzpirkšanas veikala vadītājs R. Z. Umanovs un preču pārzine O. M. Stenge uzpirka ilgāku laiku kontrabandas pulksteņus un tos pārdeva par zelta pulksteņiem ar četrkārtīgu cenu. Kratīšanā veikalā atrasti 24 tādi pulksteņi." („Sov. Latvija" 27. 1. 56.)

● „17 g. v. Pjotrs Afanasjevs un 16 g. v. Konstantins Borovskis pērn decembrī Lībiešu ielā atņēma Sokolovai 900 rub., draudot ar nazi. Pēc tam aplaupīja Rulovski Lubānas ielā, turpat arī pilsonei Bigušai atņēma somiņu ar naudu, dokumentiem un produktiem. Stadionā dambja ielā piekāva vienu pilsoni. Par visu to viņi sodīti ar 15 gadiem labošanas darbu nometnē." („Sov. Molodež" 4. 4. 56.)

Smadzenes sagatavo, kā iepriekš minēts. Sagriež šķēlēs. Sēnes notīra un sagriež ripiņās un sautē sviestā, pielej krējumu un vīnu. Pieliek garšvielas, citrona sulu, sieru un visu kopā savāra. Tad pieliek sakultos olu dzeltenumus, pietumē ar miltiem un ieliek sagrieztās smadzeņu šķēles. Saliek formā, pārkaisa ar sarīvētu sieru un uzliek sviesta piciņas.

Cep krāsnī gatavu.

PIENA ŽELEJA

1 ltr. piena, 100 gr. cukura, ½ pākstīte vaniļas, 12 plāksnītes želatīna vai 3 ēd. kar. maltā želatīna.

Pienu ar pārgriezto vaniļas pāksti uzvāra. Atstāj pusstundu, lai vaniļa iesūcas pienā. Tad pieliek izkausēto želatīnu un cukuru, maisot uzvāra, izkāš caur sietu a ielej ar aukstu ūdeni izskalotā formā. Noliek aukstumā vai uz ledus.

Ja želeju liek stikla traukos, tad vispirms jāatdzesē.

II

PAVASARA VIRA

1½ ltr. buljona, 6 sparģeļi, 4 burkāni, sakapātas petersīļu lapiņas, 200 gr. svaigo zirnīšu, 1 puķu kāposts.

Sparģeļus notīra un sagriež gabalos. Zirņus izlobа no pākstīm, puķu kāpostu sadala, burkānus sagriež šķēlītēs. Visas saknes vāra buljonā. Saknes var iepriekš novārīt sālsūdenī un pievienot buljonam. Virai pārkaisa smalki sakapātas petersīļu lapiņas.

TEĻA CEPETIS

Teļa gurna gabals, 100 gr. sviesta, ½ tēj. kar. sarīvēta ingvera, ½ ltr. salda krējuma, sāls pēc garšas.

Gaļu nosusina ar tīru drānu, viegli izdauza un ierīvē ar sāli un ingveru. Liek karstā sviestā cepamā pannā, pārliekot ar sviesta piciņām. Mazliet pielej buljonu. Lai cepetis būtu sulīgāks, tas bieži jāpārlaista ar krējuma un cepeša mērci.

Gatavoto cepeti sagriež glītās šķēlēs, sakārto uz cepešbļodas un pārlaista ar mazliet mērces.

Pasniedz galdā ar ceptiem kartupeļiem un ābolu vai ķirbju salātiem. Mērci jasniedz atsevišķā traukā.

PUNŠA SALDĒJUMS

3/4 ltr. ūdens, ¼ ltr. baltvīna, ½ glāzes ruma, 300 gr. cukura, 6 olu dzeltenumi, 1 citrona sula.

Ūdeni, vīnu un citrona mizu savāra. Olu dzeltenumus sakuļ ar cukuru un kuļot pielej izkāsto šķidrumu. Kuļ, kamēr masa top bieza, tad kuļot aukstā ūdens peldē atdzesē, piejauc rumu un pilda saldējuma traukā. Punša saldējumu var gatavot arī ar sarkanvīnu.

riem. Sods: 5 gadi brīvības atņemšana."

● „Nikolajs Guničevs iegādājās kino biļetes un tās pārdeva par paaugstinātām cenām. Sods: brīvības atņemšana uz 3 gadiem."

● „Adolfs Voronko Šķēdē nelikumīgi nošāva stirnu. Sods — 6 mēneši labošanas darbi darba vietā, atvelkot 10% no algas, piedzīs zaudējumus."

● Kirova rajona 132. namu pārvaldē Erna Rimma izdeva fiktīvas izziņas, kurās uzrādīja lielākas apdzīvojamās platības, nekā faktiski bija dzīvokļos. Tā maldināja milicijas orgānus, kas izdarīja nelikumīgas pierakstīšanas, pārkāpjot sanitāros noteikumus. Namu pārvaldniece Rimma apsolīja arī pilsonei Krūmiņai apgādāt dzīvokli, par ko saņēma 2.000 rub. Kirova rajona tautas tiesa E. Rimmu sodīja ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem." („Cīņa" 11. 4. 56.)

● „F. Žarovs ar viltotiem dokumentiem izņēmis Jelgavas dzelzceļa stacijā V. Makarova mantas un nozudis. Makarovs griezies milicijas nodaļā, bet tā atteikusies izmeklēt šo lietu. Par to M. rakstījis „Komsomoļskaja Pravda" redakcijai. Redakcija paziņojusi par lasītāja vēstuli milicijas galvenai pārvaldei. Jelgavas stac. milicijas darbinieki disciplināri sodīti par nolaidību." („Komsom. Pravda" 14. 1. 56.)

● „Vera Stepana m. Fadejeva, Rīgas 3. tirdzn. uzņ. 50. veikala, 58. filiāles vadītāja pārdeva spekulantiem par paaugstinātām cenām veikalā saņemtos 35 maisus ar 2450 kg. kviešu miltu. Tā viņa piesavinājās apmēram 4.500 rub. Tāpēc sodīta ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem." („Cīņa" 4. 1. 56.)

● „Rīgas 2. tirdzn. uzņēmuma uzpirkšanas veikala vadītājs R. Z. Umanovs un preču pārzine O. M. Stenge uzpirka ilgāku laiku kontrabandas pulksteņus un tos pārdeva par zelta pulksteņiem ar četrkārtīgu cenu. Kratīšanā veikalā atrasti 24 tādi pulksteņi." („Sov. Latvija" 27. 1. 56.)

● „17 g. v. Pjotrs Afanasjevs un 16 g. v. Konstantins Borovskis pērn decembrī Lībiešu ielā atņēma Sokolovai 900 rub., draudot ar nazi. Pēc tam aplaupīja Rulovski Lubānas ielā, turpat arī pilsonei Bigūšai atņēma somiņu ar naudu, dokumentiem un produktiem. Stadionā dambja ielā piekāva vienu pilsoni. Par visu to viņi sodīti ar 15 gadiem labošanas darbu nometnē." („Sov. Molodež" 4. 4. 56.)

IMANTA

Apgādā IMANTA iznācis
MODRA ZEBERIŅA jaunais romāns

PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS

Ar šo romānu tā autors jau ir sasniedzis tādu gatavības pakāpi, ka ierindojies mūsu rakstniecības avangardā. — Romāns ir neparasts latviešu literatūrā, jo autors to veidojis kā kriminālromānu, reizē sirsnīgi pasmaidot par šī žanra īpatnībām un paņēmieniem. — Spriegā darbība risinās kādā universitātes pilsētiņā ASV. Galvenās personas — kā amerikāņi, tā latvieši. Lieliski ar laipnu satiru tēlota latviešu immigrantu kolonija ar tās rūpēm, priekiem un bēdām.

Cena: $2.55 broš., $3,40 ies. Pasūtinot šo grāmatu tieši apgādā līdz š. g. 31. maijam — 25 proc. atlaide.

Šī gada jūnijā iznāk
jauns kapitāldarbs latviešu emigrācijas grāmatniecībā

LATVIEŠU TAUTAS MĪKLAS, SAKĀMVĀRDI UN PARUNAS

Galv. redaktors prof. K. STRAUBERGS

Darbs iznāk vienā monumentālsējumā un aptver apm. 4000 latviešu tautas mīklu un apm. 7000 sakāmvārdu un parunu, līdz ar to šis darbs ir plašākais, kāds iznācis šai latviešu folkloras nozarē. — Šis darbs ir nepieciešams katram, kam rūp latviešu valoda. Neaizstājams tas ir ikvienam latviešu skolotājam ikvienā papildskolā. Darbs savā ietērpā un apdarē piekļaujas Latviešu tautas dziesmu izdevumam. Cena tāda pati kā vienam Ltdz sējumam. —

Ltdz subskribentiem, pieteicoties vēlākais līdz š. g. 15. jūnijam, 25 proc. atlaide.

Apgādā vēl ir krājumā

LATVIJAS UZSKATĀMĪBAS KARTE

Ievērojot neparasti lielos pieprasījumus un labās atsauksmes, kādas šī karte guvusi, paredzams, ka tā drīzumā būs izpirkta. Cena: $1.35

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU

X SĒJUMS

Dānijas streiku dēļ aizkavējies līdz š. g. maijam. Paziņojam, ka apgādā vairs nav krājumā neviena pusādā iesieta Ltdz komplekta, tādēļ lūdzam pieteikties ikvienu, kas vēl vēlētos iegādāties šo latviešu kultūras kapitāldarbu greznā sējumā, lai varam aplēst, cik komplektu būtu iesienami. Lūdzam arī visus subskribentus, kas vēlas šo darbu saņemt par subskribentu cenām, iemaksāt apgādam par atlikušajiem Ltdz sējumiem (X, XI un XII). Reizē laipni lūdzam ikvienu paziņot apgādam līdz šim pamanītās event. kļūdas. Kļūdu labojumu ievietosim XI sējumā.

SAGATAVOJAM

J. Jaunsudrabiņam no 1944.-54. g. adresētās vēstules (117 aut.)

TĀ MUMS IET

O. FREIVALDA un E. ALKŠŅA grāmatu par izdotajiem latviešu karavīriem. — Grāmatā daudz līdz šim nezināmu faktu un materiālu un daudz illustrāciju.

LATVIEŠU KAŖAVĪRU TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ

V. LINNAS romānu NEZINĀMAIS KAREIVIS latviešu tulk.

Šis somu autora romāns ir ieguvis to pašu slavu un atbalsi visā pasaulē, kādu pēc I pasaules kara ieguva E. M. Remarka romāns Rietumu frontē bez pārmaiņām.

Apgāda korespondences adrese
IMANTA,
Postbox 292, Copenhagen V., Denmark

Naudas pārvedumiem
IMANTS REITMANIS,
Postbox 292, Copenhagen V., Denmark

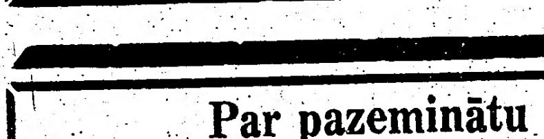

Ing. M. MARDI'S
AUTOVADĪŠANAS SKOLA
490 College St., tel. WA 4-8219, Toronto
Automatisko un standarta transmisiju auto

Par pazeminātu maksu A. Šiņķa
(Kurzemes cīņu atcerei)

KURZEMES CIETOKSNIS I $2.50
KURZEMES CIETOKSNIS II $2.50

DABŪJAMI

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 Huron St, Toronto, Ont.

Kas? kvalitātes, kvantitātes vai cenas ziņā var līdzināties ar

Wilson's
SINCE 1875

APELSĪNU AUGĻŪDENS

COLA SODA ŪDENS

ALBERT'S DELICATESSEN
LATVIEŠU DELIKATEŠU VEIKALS

Piedāvājam Mātes dienai no mūsu veikala bez parastajām delikatesēm Vācijas un Holandes šokolādes greznās kārbās.

Eiropas — Baltijas jūras nēģus, žāvētus un presētus, bundžās.

375 Broadview Ave. (pie Gerrard). Tel. RI 4473
ALBERTS JAKUBAITIS

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5987
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENĀS SLĒGTS

BŪVGALDNIEKS, darbu vadītājs — STEIDZĪGI VAJADZĪGS.

Īstam vīram laba alga. Nepieciešama angļu valodas prašana un paša transportlīdzeklis.

Zvanīt katrā laikā BA 1-9489, Toronto

Vēlos mācīties
ANGĻU VALODU PRIVĀTSTUNDĀS.
Lūdzu zvanīt pēc plkst. 6 vakarā
HA 3990, Toronto
(656)

VAJADZĪGAS ŠUVĒJAS UZ ELEKTRISKĀM MAŠĪNĀM,
apmāca uz vietas, labs atalgojums, pieteikties
SAM SHERKIN Co. Ltd., 130 Spadina Ave, 6. stāvā, tel. EM 6-2735, Toronto

IZĪRĒJAMS 3 istabu dzīvoklis ar virtuvi Danforth — Broadview rajonā. RI 4633, Toronto. (640)

Frank Vass B.A
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt. 403
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

DV NAMĀ izīrējams dzīvoklis: 2 istabas un virtuvīte, 123 Huron St., Toronto. Apskatīt katrā laikā. Tel. dienā EM 8-0792, vak. EM 6-0101.

IZĪRĒJAMS dzīvoklis ar 8. maiju, — 2 istabas un virtuve (2. stāvā), arī garāža, pie Greenwood Prk. — Tel. RI 4293, Toronto. (653)

BLOOR — HIGH PARK rajonā izīrējama saulaina mēbelēta istaba ar virtuvi vienai vai divām personām. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. Tel. — RO 9-4531, Toronto. (657)

IZĪRĒJAMA mēbelēta un nemēbelēta istaba High Park - Bloor rajonā. Zvanīt RO 2-9530, Toronto. (643)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam apakšstāvā. Zvanīt pēc pl. 6 — RO-2-6388, Toronto.

S. VASARĀJA
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

APGĀDA LATVJU GRĀMATA 5 DARBA GADI

Grāmata par Latviju angļu valodā — CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA, bagātīgi illustrēta, cena, ies. $12.50

Rūdolfa Blaumaņa KOPOTI RAKSTI, 12 sējumi, 3860 lapaspuses, ies., cena $45.00

A. Rupaiņa rom. — MĀRA MOSTAS, I., II., ies., cena $8.00

V. Plūdoņa — DAIĻDARBU IZLASE, ies., cena $3.50

J. Klīdzēja — GRĒKS UZ PUSĒM, ies., cena $2.90

Irmas Grebzdes stāsti — RAGANA, ies., cena $2.50

T. Zeltiņa romāns — SLAZDĀ, ies., cena $3.00

O. Liepiņa romāns — VĒLĀ LIESMA, ies., cena $3.40

Andr. Niedras — KAD MĒNESS DILST, ies., cena $3.60

A. Niedras romāns — MAIJA PURENE, I, II, kopsējums, cena $5.90

A. Niedras romāns — PIE AZANDAS UPES, ies., cena $3.50

A. Niedras stāsti — PASAULES PLAUKSTA, ies., cena $3.40

Birznieka-Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA, ies., cena $2.60

Apsīšu Jēkaba — BAGĀTI RADI, ies., cena $2.40

Ed. Tūtera — TRAUCIŅŠ AR MEDU, broš., cena $1.40

E. Andersones stāsti — VASARA, broš., cena $1.20

E. Andersones stāsti — ZAĶI UN PELES, broš., cena $1.20

V. Richtera 3 cēl. kom. — TRAKIE, broš., cena $1.00

M. Vesterlindas biogrf. romāns — NEMIRSTĪGAIS MOCARTS, ies., cena $3.40

H. Sobeka sp. romāns — UZVARA, ies., cena $2.80

Dž. Londona romāns — JŪRAS VILKS, ies., cena $3.60

A. Elgūta — PAZĪSTI ČIKĀGU, (ģenerālkomisijā), cena $0.80

Dr. Z. Ligera — LATVIEŠU ETNOGRAFIJA, (ģenerālkomisijā), broš., cena $6.50

Visiem par brīvu R. BLAUMAŅA KOPOTI RAKSTI pirmie 5 sējumi, ies., pasūtinot jebkuras sešas mūsu grāmatas.

Mūsu pasūtinātājiem par brīvu TRIMDAS GRĀMATU KATALOGS, kas aptver visus trimdas (apm. 2500) izdevumus, skaņu plates u. c.

APGĀDS LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

MEKLĒ BIROJA DARBINIEKU-CI

Jāprot angļu valoda kā mutvārdos, tā rakstos. Vēlama grāmatvedības prasme. 5 dienu nedēļa. Zilā Krusta apdrošinājums.

Zv. LE 5-2484, Toronto

Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

— runā vāciski, krieviski un zviedriski

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Sestdien. 12. maijā skolās notika akti, Beisaidā pl. 7.30 vakara dievkalpojums Mesijas baznīcā, māc. R. Zariņš.

Ģimenes dienā, svētdien, 13. maijā, plkst. 9 rītā, Bronksas sv. Toma baznīcā ar dievgaldu māc. A. Ozols; pl. 3 pp. Betlēmes baznīcā ar dievgaldu māc. R. Zariņš. Abās vietās veco ļaužu godināšana, uzņems dāmu komiteja. Bez tam pl. 5 pp. (nevis pl. 6) Džamaikā Mūsu Pestītāja baznīcā Ģimenes dienas sarīkojums, māc. A. Ozols.

Vasarsvētkos, 20. maijā Ņuarkas baznīcā, pl. 1 dienā, māc. A. Ozols.

DETROITĀ

Sv. Pāvila ev.-lut. draudze, Holmes Methodist Ch., Lincoln — Putnam St., māc. V. Līventāls.

Mātes dienas dievkalpojums ar dievgaldu 13. maijā, pulksten 1.00, dziesmu lapiņas; plkst. 2.30 pilnsapulce budžeta pieņemšanai.

ČIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Rautenšilds.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

10. maijā, plkst. 7 vak. Debesbraukšanas dienas lit. dievkalp.

Sestdien, 12. maijā, plkst. 7 vak. Bībeles stunda.

Svētdien, 13. maijā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Svētdienas skola no pl. 11-1.30. Pēc dievkalpojuma draudzes sapulce ar jaunu draudzes loc. uzņemšanu. Pl. 7 vak. garīgais koncerts, tenors Voldemārs Salna, Valdis Treimanis pie ērģelēm.

Māc. Pāvils Ķirsons, Meivūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša .. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Svētdien, 13. maijā, plkst. 6.30 v. Ģimenes dienas dievkalpojums.

Svētdien, 27. maijā, plkst. 6.30 v. Vasarsvētku atsvētes dievkalpojums.

Dievkalpojumi notiek Port William, 560 May St.

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London, Ont.

Londonā, 13. maijā, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. Ģimenes dienas dievkalpojums.

St. Katarīnēs, 20. maijā (Vasarsvētkos), plkst. 3 pp., Kristus baznīcā jaunatnes iesvētīšana ar dievgaldu.

Londonā, 27. maijā, plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

13. maijā, plkst. 11 rītā Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

20. maijā, plkst. 4 pp. Vasarsvētku dievkalpojums.

27. maijā, plkst. 11 rītā mācītāju un draudžu pārstāvju konferences dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

13. maijā, plkst. 4 pp. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

20. maijā, plkst. 4 pp. Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu sv. Trīsvienības baznīcā. Solisti.

27. maijā, plkst. 4 pp. Jaunatnes dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 4-8171.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

20. maijā, 1. Vasarsvētkos, plkst. 2.30 pp. dievkalpojums sv. Barnaba baznīcā.

27. maijā, Vasarsvētku atsvēte, pl. 2.30 pp. dievkalpojums sv. Barnaba baznīcā.

Bramptonā, 13. maijā, plkst. 1.00 dienā Ģimenes dienas dievkalpojums Grace United baznīcā (māc. A. Briedis).

Māc. T. Aviks, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So).

Ceturtdien, 10. maijā jaunatnes vec. grupas sanāksme, 116 Hughson St. So.

Piektdien, 11. maijā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme, plkst. 7 vakarā mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Svētdien, 13. maijā dievkalpojums nenotiks.

Vasarsvētkos, 20. maijā, pl. 2.00 dienā iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu.

Svētdienas skola ik svētdienas pl. 10.45 no rīta, baznīcā.

Māc. E. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa 2, Ont. Otavā

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā — Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

20. maijā, plkst. 2 pp. Vasarsvētku dievkalpojums.

20. maijā, plkst. 1 pp. bērnu un jaunatnes dievkalpojums.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

13. maijā, plkst. 2 pp. Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Iesvētes mācības sākums sestdien, 12. maijā, plkst. 5 pp. baznīcas zālē.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 13. maijā, plkst. 13.00 Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums Ģimenes dienas atcerei.

Sadberijā, svētdien, 20. maijā, plkst 13.00 Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Vasaras svētku dievkalpojums.

Northbejā, svētdien, 27. maijā, plkst. 17.00 lut. baznīcā dievkalpojums.

Kristīts: Sadberijā Thomas-Mārtiņš Krivoguzovs, Trifona un Ellen dēls.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B. C. Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 St. Edmonton, Alta, tel. 8-2174.

Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walker Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz ...... mēnešiem ar šādu **adresi:**

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.............

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

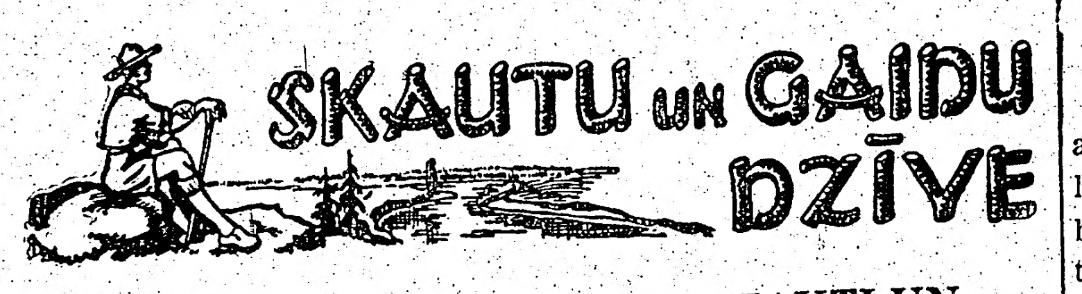

EDMONTONAS LATVIEŠU SKAUTI UN GAIDAS SAŅEM KAROGU

Edmontonā jau kopš 1953. g. 4. oktobra darbojas latviešu skauti un gaidas. Samērā mazam dalībnieku skaitam esot, to darbība nav intensīva, bet vadītāji dara iespējamo, lai latviešu jaunatnē iedzīvinātu skautismu.

Ka pūles nav veltas, to pierādīja Pļaviņu skautu-gaidu vienības rīkotās svinības, kas notika sv. Jāņa baznīcas telpās 22. aprīlī.

Šīs dienas svinības ievadīja ar guntiņu solījumu, ko pieņēma skautu-gaidu vienības priekšnieks vadītājs Z. Čaks un guntiņu pulciņa vecākā gaida M. Skribe. Tam sekoja dievkalpojums, ko vadīja mācītājs Caune.. Dievkalpojuma laikā dāmu komitejas dalībnieces altāra telpā ienesa Latvijas karogu, ko mācītājs iesvētīja. Pēc tam dāmu kom. pr-de M. Leimane karogu pasniedza skautu-gaidu vienībai, atgādinot turēt to svētu.

Vēlāk baznīcas pagraba telpā guntiņas uzveda fragmentu no A. Brigaderes „Maija un Paija", kas izdevās labi. Tam sekoja tautas dziesmu drāmatizējumi un tautas dejas, arī guntiņu sniegumā.

Skatītāji ar sajūsmu aplaudēja arī mazajai „balerīnai" guntiņai Dezijai Caunei.

Meiteņu pūles tomēr neatmaksājās, jo sarīkojuma apmeklētāju skaitu, izņemot vecākus, varēja saskaitīt uz abu roku pirkstiem. Tas vēlreiz pierāda, ka Edmontonas latviešus maz interesē jaunatne un tās darbība.

Z. Čaks

PROF. JĀŅA KUGAS. . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

dzīve, kur tautai, šo ideālu nesējai, šie tēlojumi ir viņas daļa, pie kuriem tā var šķīstīties un smelties garīgus spēkus dzīvei. Šie tēlojumi ir novietoti dievnamos, sabiedriskās celtnēs, tēlniecības darbi arī pilsētu laukumos, tautas vadoņu pilīs tautas gara diženuma reprezentācijai citu nāciju pārstāvju priekšā.

Tikai ap 11. g. s. glezniecībā ienāk daba. Glezniecība it kā zaudē savu lielo misiju attēlot cilvēces garīgās ilgas, bet pāriet atsevišķu cilvēku aistētisko prasību pildītājā. Šie darbi tad tautai pieejami tikai mūzejos. Latviešu tauta dzīvoja savā renesanses laikmetā. Viņas mākslā tēlojās tautas garīgās ilgas. Brāļu kapos — simbols dzīvības upurēšanai par tautas brīvību; Brīvības piemineklī — slavinājums brīvībai; piemineklis Rainim un citiem gara darbiniekiem; altāra gleznas dievnamos — sirds šķīstības simboli; lielu vēsturisku notikumu un varoņdarbu tēlojumi sabiedriskās celtnēs, Rīgas pilī, valdības ēkās, Siguldas pilī, dažās dzelzceļa stacijās.

Purvīša darbi, ar maz izņēmumiem, glabājās pie viņa paša. Tie ir latviešu tautas sirdī nesto dabas diženuma izjūtu iemiesojums. Tāpēc arī tiem būtu bijis vajadzīgs atrasties kopā ar tautu — skolās, sabiedriskās ēkās, valsts iestādēs, arī dievnamos. Ja arī katrā šajā vietā būtu bijusi novietota kaut viena Purvīša glezna, un ja zināms procents no šīm ēkām būtu iznīcinātas, tad tomēr Purvīša radītais lielais piemineklis būtu tikai iedragāts, bet ne iznīcināts.

Tagad mums atliek dziļā godbijībā noliekt galvu lielā latviešu meistara piemiņai un pēc nedaudz palikušiem viņa darbiem izsapņot sapni par viņa celto mākslas pieminekli sev pašam un savas tautas gara cēluma liecībai.

Nupat pienākušas grāmatas:

K. ZARIŅŠ, romāns,
DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES
Iesieta $2.60, broš. $2.00

R. RAIDS
KAD KRIEVI NĀK
Cena $5.00

APSIŠU JĒKABS
BAGĀTI RADI
Cena $2.40

R. BLAUMANIS
KOPOTI RAKSTI 6. sēj.
Cena $3.80

J. KLĪDZĒJS
DŽENITORS
$4.00

I. LIEPSALA
SUMPURŅU LAIKS
$2.80

ANŠLAVS EGLĪTIS
LĪGAVU MEDNIEKI
$3.50

ES NEBIJU VARONIS
$1.50

K. IEVIŅŠ
PIE TEIKSMOTĀ EZERA
$4.00

AD. ERSS
KRUSTS CEĻMALĀ
$4.00

KN. HAMSUNS
JŪSMOTĀJI
$2.25

T. HARDIJS
SKAIDRA SIEVIETE
$3.80

J.TORVALDS
MĪKLAINIE LIKTEŅI
$2.80

TRIECIENS UZ BERLĪNI
$3.50

V. MOBERGS
JAUNĀ ZEME
$3.80

J. VĪTOLS
200 LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU
$11.00

DZĪVĀ DZEJA
$8.00

AL. ČAKS
MANA PARADĪZE
$6.00

ANDREJA EGLĪŠA dzejas
VAI VĒL DIEVKOCIŅŠ ZIED MĀTES KAPU LAUKĀ?
$4.00

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto,
Ont., Canada

JAUNKANADIEŠU PIEŅEMŠANA TORONTO

Katras otrdienas vakarā, sākot ar 24. aprīli (izņemot vasaras brīvlaiku no 13. jūnija līdz 3 septembrim), Toronto pilsētas padomes telpās rīkos pieņemšanas jaunajiem Kanadas pilsoņiem. Attiecīgās organizācijas, kas rūpējas par recepcijām, sarīkos muzikālus priekšnesumus, izrādīs pilsētas valdes telpas un pasniegs atspirdzinājumus. Katru nedēļu šo pieņemšanu rīkos sava organizācija, bet visu uzņemšanas plānu kārto un vada Toronto pilsonības recepciju koordinācijas komiteja.

Koordinācijas komitejas priekšsēde Toronto ir Duglasa Dženninga kundze, kas ir arī „Canadian Scene" vicepriekšsēde. C.S. ir speciāla ziņu agentūra, kas apkalpo etnisko grupu izdevumus Kanadā.

„Mēs no visas sirds ceram", saka Dženninga, „ka šādā ceļā jaunkanadieši un veckanadieši labāk iepazīsies un novērtēs viens otru, un ka mūsu jaunie pilsoņi kaut cik iepazīsies ar mūsu tradicijām un mūsu valdības sistēmas darbību."

Recepcijas noteik katru otrdienu, plkst. 8 p. p. Ieeja no Džēmsa ielas, kas atrodas Pilsētas valdes nama austrumu pusē.

CS

TLB Sestdienas skolas

5. izlaiduma akts notiks svētdien, 3. jūnijā, plkst. 3.00 sv. Andreja baznīcas telpās. Bērnu vecāki un skolas labvēļi mīļi lūgti piedalīties.

Skola arī šogad paredzējusi apbalvot skolu beigušos audzēkņus un laipni lūdz tautiešus dāvināt latviešu grāmatas vai līdzekļus grāmatu iegādei. Ziedojumi nododami VII klases audzinātājai V. Slaviešai skolas telpās sestdienās no plkst 10.00 rītā līdz plkst. 2.00 p. p.

Jauns paņēmiens „laulības šķiršanai"

Lai nevajadzētu izdot lieku naudu par laulības šķiršanu, kāds kārtīgs Parīzes mūrnieks ar ķieģeļu sienu pārdalījis savu dzīvokli. Sieva viņu tomēr iesūdzējusi tiesā nevis laulības šķiršanas lietā, bet tādēļ, ka mūrnieks sievas istabu sienu puses nav papūlējies nedz apmest, nedz iztapsēt.

JA VADĀT AUTO, AIZSARGĀJIET SEVI

„Maclean's Magazine" līdzstrādnieks Sidnejs Kecs, analizējot kādas automobiļu katastrofas sekas, nesen apcerējis piemērotas apdrošināšans aizsardzības vērtību automobiļu īpašniekiem un autovadītājiem, illustrējot to grafiskā veidā.

1954. g. 1. augustā Ontario provinces Brantfordas nomalē sadūrās divi automobiļi, kuŗus vadīja Viljams Korotašs, no Prestonas, un Velsijs Stīvensons, ar dzīves vietu Brantfordā.

Sadursmē Korotašu un vienu no viņa līdzbraucējiem, uz vietas nonāvēja, bet Stīvensona sievu smagi ievainoja. Bez tam vēl septiņas citas personas, ieskaitot Stīvensonu, ievainoja diezgan nopietni, un tām nācās pavadīt slimnīcā no trim mēnešiem līdz vienam gadam.

Stīvensonu, kurš pirms nelaimes gadījuma bija dzēris alu, atzina par vainīgu bīstamā braukšanā, un tam bija jāpavada cietumā četri mēneši. Bet tas vēl nebija viss, jo šis nelaimes gadījums viņu pilnīgi izpostīja. Tiesa piesprieda Stīvensonam maksāt nelaimes gadījumā ievainotām personām $96.781,- bet viņa publiskās atbildības apdrošinājums sedza mazliet vairāk par $20.000,- no minētās summas. Tā viņš vēl arvien ir parādā $76.000,-.

Stīvensons zaudēja savu automobili un savu namu, un nav nekādu cerību, ka viņš spēs savas saistības izkārtot. Arī divi Korotaša automobiļa pasažieŗi ir tik smagi sakropļoti uz visiem laikiem, ka tie vairs nevar paši sevi uzturēt.

Stīvensons nelaimes gadījuma laikā bija sevi apdrošinājis, kā atzīmēts pret publisku atbildību tikai $20.000 apmērā. Polise viņam maksājusi tikai $25,- gadā. Par liekiem $5,- gadā viņš būtu varējis apdrošināties līdz $100.000,-. Ja viņš tā būtu izdarījis, nelaimes gadījums viņu nebūtu tik pilnīgi izpostījis — tāpat kā citus, kas sadursmi pārdzīvojuši un kam Stīvensons tagad ir parādā vairāk nekā tas jebkad varēs nopelnīt.

C. S.

APKĀRT ZEMES LODEI

Dedzināmās gāzes vadu bojājumu atklāšanā Rietumvācijas saimniecības racionālizēšanas institūts vēlas iesaistīt īpaši apmācītus suņus. Suņi šim uzdevumam esot piemērotāki un daudz lētāki kā dārgie instrumenti.

● Šveices tālruņu kabeļu kopgarums nesen sasnielzis 40.600 km. Tas ir drusku vairāk kā vajadzīgs, lai apjostu zemes lodes ekvatoru. Jāievēro, ka 61 procents Šveices tālruņu abonentiem ir zemē ierakti tālruņu vadi, un to kopgarums esot 5.781.000 km.

ŅUJORKAS METROPOLITĒNA OPERAS

VIESIZRĀDES TORONTO MAPLE LEAF GARDENS NO 28. MAIJA LĪDZ 2. JŪNIJAM

Aīda — pirmdien, 28. maijā. Dziedās Zinka Milanov, Kurt Baum, Blanche Thebom, Robert Mérill, Giorio Tozzi, Louis Sgorro.

Fausts — otrdien, 29. maijā. Dziedās Giusepe Campora, Nadine Conner, Jerome Hines, Robert Merrill, Mildred Miller.

Karmena — trešdien, 30 maijā. Dziedās Rise Stevens, Richard Tucker, Lucine Amara un Frank Guarrera.

Sikspārnis — ceturtdien, 31. maijā. Dziedās Charles Kullman, Eleanor Steber, Roberta Peters, Blanche Thebom and John Brownlee.

Bohēma — piektdien, 1. jūnijā. Dziedās Jan Peerce, Lucine Amara, Frank Guarrera, Clifford Harvuot, Nicola Moscana and Laurel Hurley.

Rigoleto — sestdien, 2. jūnijā. Dziedās Richard Tucker, Leonard Warren, Roberta Peters, Giorgio Tozzi and Rosalind Elias.

Lielisks inscenējums, krāšņi kostīmi, gaismas efekti un slavenais balets.

Izmantojiet gadījumu noklausīties pilnīgu simfonisko orķestri un pasaules lielākos operdziedoņus.

Ieejas kartes dabūjamas pie kases Maple Leaf Gardens un Royal York viesnīcā.

TAUTU KOPVALSTS

Britu tautas kopvalsti sastāda vairāk nekā ceturtā daļa pasaules iedzīvotāju, kas aizņem ceturto daļu pasaules platības.

No divām mazām Ziemeļjūras saliņām britu likumi, kārtība un valsts iekārtas forma izplatās pa dominijām, kolonijām un mandātu apgabaliem visdažādākās vietās, apvienojot lojalitātē dažādu rašu un ticību tautas.

No iedzīvotāju kopskaita 70 miljoni ir baltie — galvenokārt angļu skotu, īru un velšu izcelsmes, pārējā daļa ir franči, holandieši un spāņi, un no citiem 430 miljoniem, kas dzīvo piecos kontinentos, 360 miljoni pieder Indijas un Ceilonas iedzimto rasēm; 40 miljoni pieder melnai rasei, 6 miljoni ir arabi, 6 miljoni malajiešu, kāds miljons ir ķīniešu un vēl otrs miljons — polinēziešu, un beidzot kādi 12.000 ir Kanadas indiāņu.

Trīs principi — pašvaldība, pašuzturēšanās un pašaizsardzība — ir lēni veidojuši kopvalsts evolūciju un izplešanos.

Kanada, Austrālija, Jaunzēlande un Dienvidafrikas ūnija ir dominijas. Dienvidrodēzija ir kolonija ar pašpārvaldi. Indija ar Pakistanu ir republikas britu kopvalsts robežās.

Dažas britu kolonijas pārvalda gubernātors ar izpildvaru un likumdošanas padomēm, kuŗas ieceļ kronis (britu valdība). Starp tādām ietelp Gibraltāra, Kenija un Trinidādē. Otrās klases kolonijās vienīgi gubernātoram pieder kā izpildu, tā arī likumdošanas vara — kā, piemēram, Belčuānā.

Tādas kolonijas, kā Bermudu, Jamaiku un Ziemeļrodēziju pārvalda likumdošanas sapulce, ko pilnīgi vai pa daļai ievēl, un izpildu padome, ko ieceļ kronis.

Bez tam ir vēl protektorāti — kā Uganda un Somalizeme — kuŗu ārlietas pilnīgi pārvalda kronis. Beidzot ir arī ietekmju sfairas — kā, piem., Persijas līcis.

EIROPĀ

Britu salām (Anglijai, Skotijai, Velsai, Ziemeļīrijai un kanāla salām) kopplatība ir 94.278 kvadrātjūdzes, mazliet vairāk par vienu trešo daļu Manitobas platības. Iedzīvotāju skaits tur ir kādi 50 miljoni.

Gibraltāra, kas atrodas Vidusjūras gatvē, kopš 1713. gada pieder britiem. Šai stratēģiskā jūras atbalsta punktā, kuŗa platība ir divas kvadrātjūdzes, dzīvo 21.000 iedzīvotāju. Tā ir kroņa kolonija.

Malta, kuŗas platība ir 17 reiz 8 jūdzes, pievienota 1814. gadā. Šodien tā ir kroņa kolonija, jo tās atbildīgo valdību pirmoreiz atcēla 1933. gadā. Nesen tā nolēma kļūt par pašas Lielbritanijas sastāvdaļu.

Kipra, kur četras piekdaļas, 460.000 iedzīvotāju, ir grieķi, kopš 1878. gada pārvalda Lielbritanija un to anektēja īsi pirms Pirmā pasaules kaŗa izcelšanās.

ZIEMEĻAMERIKĀ

Kanada kā platības, tā iedzīvotāju skaita ziņā ir plašākā dominija. Platība tai ir 3.969.997 kvadrātjūdzes, un iedzīvotāju skaits tagad sniedzās pāri par 16 miljoniem.

VIDUSAMERIKĀ

Septiņas salu grupas — Jamaika, Barbadosa, Bermuda, Bahama, Trinidāde un Tobago, Vudvorda un Līvorda salas — pazīstamas kā Britu Rietumindijas salas. Tur ražotie produkti ir dažādi: no banāniem līdz Lieldienu lilijām, no asfalta līdz cukuram un kokvilnai. Lielākā un svarīgākā sala ir Jamaika ar kādiem 12 miljoniem iedzīvotāju (ieskaitot Tarku un Kokosa salas).

DIENVIDAMERIKĀ

Vienīgais britu īpašums Dienvidamerikas kontinentā ir Britu Gviāna, no kuŗas kādiem 400.000 iedzīvotājiem apmēram 138.000 ir austrumindieši, kas galvenokārt strādā cukura plantācijās.

Falklandes salas, kas atrodas uz dienvidiem no Dienvidamerikas smailes, britu īpašumā ir kopš 1833. gada. Galvenā nodarbošanās tur ir valzivju zveja.

ĀZIJĀ

1947. gadā Indian Independence Act rezultātā dzima Indijas republika. 1949. gadā uz ministru prezidentu konferences vienprātīgas vienošanās pamata Indija palika starp pilntiesīgiem kopvalsts locekļiem un atzīst karalieni Elizabeti par kopvalsts galvu, bet ne par Indijas karalieni. Republiku formāli proklamēja Ņūdēlijā 1950. g. 26. janvārī. Indijā ir ap 350 miljonu iedzīvotāju, un tās platība ir 1,2 miljoni kvadrātjūdzes.

Uz 1947 .gada Indian Independence Act pamata nodibinājās Pakistanas dominija. Tās iedzīvotāju skaits ir ap 71 miljonu, un šīs zemes platība ir ap 361.000 kvadrātjūdžu. Tikai nesen Pakistana nolēma kļūt par republiku, līdzīgi Indijai.

Ceilonas dominijai, ieskaitot apkārtējās salas, ir 25,3 tūkstoši kvadrātjūdžu platība un kādi 7 miljoni iedzīvotāju. Ceilona ir kroņa kolonija kopš 1802 gada un 1947. gadā ieguva karalisko piekrišanu pilnīgas atbildīgas valdības nodibināšanai.

Britu un britu protektorāta territorijas Dienvidaustrumāzijā galvenokārt atrodas uz Malajas pussalas un Borneo salas; kas sastāv no piecām atsevišķām vienībām:

Malajas federācijas, Singapūras kolonijas, Sravaksas kolonijas, Ziemeļborneo kolonjas un britu protektorāta Brunejas valsts.

Honkonga ir kroņa kolonija, kas atrodas pie Kantonas upes grīvas Ķīnā; britiem šī kolonija ir visai svarīga tirdzniecībai un jūras stratēģijas apsvērumu dēļ.

AFRIKĀ

Dienvidafrikas ūnija kas aptver Labās cerības ragu, Natali, Oranžas brīvvalsti unTransvalu, ir dominija. Tās 1,8 miljoni iedzīvotāju aizņem 790.000 kvadrātjūdžu lielu apgabalu. Britu Dienvidafrika aptveŗ Ziemeļrodēziju, Dienvidrodēziju (pašpārvalde) un trīs iedzimto valstis, Britu Austrumafrika ar 13,4 miljoniem iedzīvotāju aptveŗ Kenijas koloniju un protektorātu, Ugandas protektorātu, Tanganjiku, Naījasalandu, Zanzibaru un Samalizemi.

Britu Rietumafrika ar 3,5 miljona iedzīvotāju sastāv no Nigērijas, Zelta Krasta, Sjēra Leones un Gambijas.

AUSTRĀLIJA

Jaunā Dienvidvelsa, Viktorija, Kvīnslende, Dienvidaustrālija, Rietumaustrālija un Tasmānija sastāda Austrālijas kopvalsti vai pilnīgi britu kontinentu ar 8 miljoniem iedzīvotāju un gandrīz 3 miljoni kvadrātjūdžu lielu platību.

Austrālija pārņēma savā valdīšanā dienvidaustrumu Jaungvineju 1883. gadā un pārvalda arī Jaungvinejas territoriju. Kopā ar Jaunzēlandi Austrālija kopīgi pārvalda Nauru salu. Norfolkas sala ir Austrālijas īpašums, un bez tam kopvalsts ir savu ietekmes sfairu izplētusi arī pār kādu Antarktikas sektoru.

Jaunzēlande, kas arī ir dominija, ir salu grupa ar 104,5 tūkstoši kvadrātjūdžu lielu platību un 2 miljoniem iedzīvotāju. Tā pārvalda rietumu Samoa. Rosa sala Antarktikā ir jauna Jaunzēlandei padota zeme.

Okeanijā atrodas neskaitāmas salu grupas, kas ir britu īpašumā. Viņu ogļu staciju un gaisa atbalsta punktu nozīme, cik paredzams, augs. Starp tām minamas Fidži, Tonga, Britu Solomonu, Džilberta un Elises salu grupas.

C. S.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Švelcē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

VAI ESAT JAU LASĪJUŠI ŠO JAUNO GRĀMATU?

ARTURS VOITKUS
Aproce

PIEDĀVĀ
DV GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto, Ont.

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

ONTARIO VOLEJBOLA MEISTARI

Kanadas volejbola meistarība Ontario apgabalā jau noslēgusies **kā augstākā,** tā arī intermediate līgās. **Augstākā** līgā pārliecinošu 1. **vietu** (bez zaudējuma) ieguva Kanadas meistars — Centrālās YMCAs igauņi, atstājot otrā vietā Hamiltonas Spartu, kuŗā, izņemot vienu spēlētāju, visi komandas dalībnieki ir latvieši. Trešā vietā ierindojās Latviešu YMCA, 4. — Toronto latviešu sporta klubs, 5. — Sokoli. Līgā piedalījās pavisam 11 vienības.

Intermediāte līgā uzvarēja Kodaks, izcīnot Ontario meistaru, 2. vietā Kalevs, 3. un 4. Peterboro YMCAa un krievu Sporta klubs. Spēļu pēdējā posmā neveicās DV, tie bija spiesti noslīdēt vidus grupā.

Augstākā līgā sievietēm uzvarēja Kalevs, atstājot 2. vietā TLSK, 3. — YWCA, 4. ukrainietes, bet 5. Hamiltonas Spartu.

Intermediate līgā pārākās bija TLSK meitenes, atstājot Kalevu 2. vietā.

Veterānu līgā pirmo vietu izcīnīja Peterboro YMCA, bet 2. vietā palika Centrālā YMCA.

VOLEJBOLS TORONTO

Kanadas latviešu volejbola meistarvienības sacīkstes vīriešiem šogad notiks Toronto, sestdien, 12. maijā Centrālās YMCA's vingrotavā, 40 College St. Sacīkšu sākums plkst. 3.30 p. p.

Pagājušā gadā Kanadas meistara godu izcīnīja YMCA's vienība, iegūstot Latviešu Saimnieciskо darbinieku apvienības dāvāto ceļojošo kausu. Šogad meistars — Latviešu YMCA Ontario meistarvienībā bija spiesta samierināties ar otro vietu, atdodot pirmo vietu Toronto latviešu sporta klubam, bet trešā vietā palika Hamiltonas Sparta. Ontario meistarībā, kā zināms, vēl piedalījās DV un otrā TLSK komanda.

Kanadas meistarības finālā spēlēs Kvebekas apgabala meisars — Montreālas Latviešu sporta klubs, Toronto latviešu sporta kl., Latv. YMCA un Hamiltonas Sparta.

KANADA 1967. GADĀ

Kanadas 100 gadu pastāvēšanas svinībām, kas notiks 1967. gadā, jau uzmesti vairāki plāni.

Pēc viena paredzēts lūgt karalieni Elizabeti apmesties uz dzīvi Kanadā veselu gadu. Bez tam vairākas pasaules profesionālās un zinātņu biedrības noturēs savas gadskārtējās sanāksmes šai zemē.

KANADAS MEISTARĪBAS FINĀLSPĒLES
VOLEJBOLĀ
VĪRIEŠIEM
sestdien, 12. maijā, Centr. YMCAs vingrotavā,
40 College St., Toronto. Sākums plkst. 3.30 pp.
Piedalās: Montreālas latviešu sporta klubs,
Toronto latviešu sporta klubs, Hamiltonas
Sparta un Latviešu YMCA. Ieeja 75c.

FUTBOLA SACĪKSTE

Sestdien, 12. maijā, plkst. 8.45
DV - LAZIA
Millen stadionā, Toronto (Danforth-Broadview)